AD ALAS AMORIS DIVINI A Simmia Rhodio compactas;

In quibus Deus introducitur vt Optimus de ſua mirabili generatione, deque Mundi totius primæua Creatione, perenni Conſeruatione, optimaque Gubernatione loquens,

Encyclopædia

FORTVNII LICETI
GENVENSIS EX LE. COM.
In Bononienſi Archigymnaſio Philoſophi Eminentis

ILLVSTRISSIMO
FEDERICO VBALDINO
Comiti &c. Dicata.

Patauij. Typis Iulij Criuellarij. MDCXL.
Superioribus Annuentibus.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO

FEDERICO

COMITI VBALDINO

Fortunius Licetus, B. A.

ALiger Amor, C. V. a priſco Vate Simmia Rhodio ſenex inuentus & celebratus eſt, qui non ad impudicam Venerem mortales œſtro libidinis violente rapiat; ſed ad veram Sapientiam humanos Intellectus leniter adducat, & ad pium Numinis vnius cultum voluntates no-

Digitized by Google

ſtras ſuauiter alliciat. Artificioſo ſiquidem ALARVM idyllio, ſub AMORIS æno mirabili Simmias inducit, celebratque Deum, æternum, vnum, optimum, præpotentem rerum omnium ab initio temporum Conditorem, ſummum Cæli Terræ Mariſque profundi Regem, & ſapientiſſimum Vniuerſi Moderatorem, arbitrumque iuſtiſſimum, ſua decora digne prædicantem. Ego ſane tenebricoſum hoc poematium aliquando conatus explicare poſt viros eruditione primarios, qui dudum ænigmatis abdita recludere ſtuduerunt, En cyclopædia qualicunque mea, forte non infelici ſucceſſu, dilucidare tentaui. Quem quidem ingenij mei fœtum, Vir eruditiſſime, publicum meæ erga Te obſeruantiæ ſignum eſſe volui, ſymbolumque gratitudinis hominis Tibi deuinctiſſimi ſuſcepto ſummo beneficio, quo nihil adhuc de Te meritum afficere voluiſti. Munuſculum forte, ſi

meam

Digitized by Google

meam partem aſpexeris, leuidenſe; ceterum ſublime grauiſſimumque, ſi Rhodianam; etenim de triplici Regno tractat, Aethereo, Terreſtri, & Infero, quæ tum ſimplici nutu Deus optimus inuiſibilis e Cælo moderatur, tum etiam viſibilis iſte Dei Vicarius gubernat in Terris: Regnum ſcilicet Eccleſiaſticum, quod nō inepte Cæleſte dixerim, vt in quo regimē habetur animarum ad æthercam beatitudinem collimantium: Regnum Politicū Prouinciarum Pontificiæ ditioni ſubiectarum, adeoque Terrenum: & Regnum inferum, quod Diui Petri Succeſſor acceptis a Chriſto Domino verendis Clauibus ad arbitrium claudit & reſerat humanis animis in Expiationis flammea cymba ſęuiſſimum mare ſubterraneum nauigantibus ad portum æternæ Beatitatis. Quibus ſane Regnis nunc apte gubernandis inuigilat, ingenti Chriſtianæ Reipublicæ bono, Termaximus ille Sacerdo-

dotio Sapientia Principatu vere Celſiſſimus Heros V R B A N V S O C T A V V S, qui propterea (forte non ſine Numine) tres myſticos Aureos Apũm Reges in gentilitio ſtemmate geſtat. Quare non diffido meum hoc opuſculum a Te (Comes Illuſtriſſime) læta fronte benignaque manu ſuſceptum iri, quod & ipſum oraculis B A R B E R I N I calami non ſemel ornauerim, ſatiſque fulciuerim: & Te non ſolum viderim elegantiſſime coluiſſe vetuſtam illam F R A N C I S C I B A R B E R I N I Muſam Etruſcam, ſed etiam nunc agnoſcam merito ſuſpicere vnaque meum venerari M A F F E I A M iſtam in omni genere carminum incomparabilem eruditionem viuentis & vigentis Oloris, quæ ſola ſciuit, quæ ſola potuit furuas alta rubigine maculas, effœti temporis abortu pridem in ſacris hymnis exortas, eluere purgareque maximo diuinarum laudũ ornamento, maximo ſanctorum Va

tum

Digitized by Google

tum vetuſtiorũ emolumento. Propter quæ mentis Tuæ decora, ſed ſpeciatim ob integritatem vitæ morumque ſuauitatem iure chariſſimus es Vrbanis Apibus, quas vel Ariſtoteles ipſe dixit (allegorico fortaſſe vaticinio) munda puritate, plauſu ſonituque gaudere. Vale, vir eruditione probitateque non minus quam inclyto Proſapiæ genere ſpectabilis, & me Tibi deditiſſimum amare ne ceſſes. Dabam Bononiæ. MDCXL. 4. hiſt. 40.

ERRATA

Pag. r. lin. 6. grueratione-generatione 2. 1. Encyclopedia-Encyclopædia. *et ita ſemper* 3. 14. ſignrata-figurata 5. 20. adpilci-adipiſci. 9. 17. vil-vel. 17. 6. hoc eſt.- hoc eſt, 22. 23 propter, propter-23. 15. Tirannis-Tyrannis. 24. 24. quocunque-quodcunque. 34. 21. neſuſtis nefaſtus 46. 22- & *dele*. 47. 14. multis-mutili 51. 18. paæſtantiſſimo-præſtantiſſimo. 57. 9. Doſiadas- Simmias. 72. 1. autores-autore. 75. 25. eir-eis. ibid. 27. dici-di-ci. 85. 21. communicari-communicare. ibid. 22. diffuſium-diffuſiuum. 94. 4. de no deno.

Se-

SERIES CAPITVM.

PRæfatio ſcopum Autoris, & operis dignitatem, vtilitatem, ac difficultatem aperiens. Pag. 1.
Proponitur Idyllium Alularum Amoris a Simmia Rhodio confectum Græcę, ac triplici verſione Latio datum. Cap. 1. 6.
Prima explicatio poematis Alulæ Amoris ab Auberio propoſita, decernens hoc Idyllio dici, Amorem eſſe principium rerum omnium generabilium in genere cauſæ formalis, a materia, & a priuatione diſtinctũ Cap. II. 11.
Allata Auberii ſententia penditur, oſtendendo Simmiam hic Neceſſitatis nomine non ſignificaſſe Priuationem, prout tertium eſt rerum principium, à Forma & Materia contradiſtinctum; & Amorem non præ ſe ferre infinitas ſeculorum ætates, ac rebus omnibus eſſe natu maiorem Poetæ noſtro. Cap. III. 19
Secunda expoſitio poematij Alulæ a Scaligero poſita, qui ſtatuit hic agi de Tellumone Terræ Numine. Cap. IV. 29
Adducta Scaligeri ſententia perpenditur. Cap. V. 29
Tertia Clariſsimi Viri declaratio longe diuerſa proponitur. Cap. VI. 31.
Expenditur explicatio eruditiſsimi Viri, ac ſpeciatim retinetur inſcriptio, Amoris Alula. Cap. VII. 49.
Proponitur interpretatio propria Simmiaci poematis, Alula Amoris nuncupati, demonſtrando Poetam in Idyllio ſub Amoris nomine myſtice Deum Summum introducere vt Optimum, de ſua mirabili generatione, deque Mundi totius primæua creatione, perenni conſeruatione, optimaque gubernatione loquentem. Cap. VIII. 58.
Peroratio totius operis. Cap. IX. 127.

ENCYCLOPAEDIA AD ALAS AMORIS DIVINI

A Simmia Rhodio compactas:

In quo Idyllio Poeta ſub Amoris nomine myſtice Deum introducit vt Optimum, de ſua æterna grneratione, deque Mundi totius primæua creatione, perenni conſeruatione, mirabilique gubernatione loquentem.

PRÆFATIO,

Scopum Autoris, & operis dignitatem, vtilitatem, ac difficultatem aperiens.

QVum de ſummo Deo, ſupremoque Numine dudum tanquam de primo motore, a quo cuncta dependent, conſeruantur, & gubernantur, præter [a] *Ariſtotelem,* [b] *Platonem, & Marſilium* [c] *Ficinum, egerit etiam priſcus ille Simmias ab incolatu Rhodius cognominatus; Ariſtoteles Phyſicis rationibus, Plato & Platonicus Ficinus Theologicis potius meditationibus, & Simmias poeticis inuentionibus philoſophicas pariter atq; Theologicas ſpeculationes mira breuitate, miroq; artificio ænigmatice complectentibus; qui fuſius alibi Theoriam de primo motore Peripateticam excoluimus, quiq; nuper Securim Epei ab eodem Simmia Mineruæ conſecratam, nobile poematium tractauimus: nunc à philoſophia non alie-*

a 8. Phyſ.
b in Sympos.
c com. in conu. Plat. or. 2.

num duximus aliud eiuſdem Vatis in eodem genere figurati carminis technopægnium noſtra Encyclopædia dilucidare, in quo ſub titulo Ερωτος Πτερύγιον, Amoris Alula *veteris Philoſophiæ, antiquiorisq; Theologiæ dogmata pandens poeta tractat mirifice de mundanarum rerum omniũ origine, gubernatione, conſeruationeq; a ſummo Deo; quem vt optimum & maximum conſiderans Amoris nomine nuncupauit; cũ † Areopogita noſtro, ac eius ſummã poteſtatem, qua citiſſime cuncta perficit, inſinuans, Alarum ſymbolo non inepte vſus eſt in Idyllio. Neq; vero (vt ait ᵈ Ariſtoteles de viliorum animalium diſputatione) priſcorum poenatia, quæ nonnulli reponere inter ludicra non dubitant, faſtidio quodam puerili ſpernenda ſunt; ſed excolenda maxime ſummam ob ſui dignitatem cum pari vtilitate coniunctam; quam ſemper exoſculati ſunt iure merito viri graues & ſapientes; quum enim ſcriptorum monumenta dignitatem ſuam e duplici principio ſibi comparent ᵉ Ariſtotele doctore, quorum vnum eſt materiæ tractatæ nobilitas, alterum vero tractionis diligentia & accuratio; quam vt Ariſtoteles ipſe recte nuncupat* ἀκρίβειαν, *ita vetus interpres non bene vertit* certitudinem; *quippe certior ſit Chirurgia* Medicinæ *partibus alijs, Pharmaceutica nimirum & Diætetia, illis tamen nobilitate longe concedit; a quibus neq; fine diſcrepat, neq; ſubiecto. Porro ex hoc vtroq; fonte veterum Technometra, quæ nos figurata carmina pridẽ appellauimus, ac ſpeciatim hoc Alarum Amoris Idyllium a Simmia Rhodio compactum, magnam ſibi præſtantiam haurire non difficile fuerit comprobare; nam vt primum fontem aperiamus, tergemina materia tractatur in his antiquorum poematijs, nempe laudes Dei, vel Herois*

† dion. de diuiugm. cap. 4.

d 1. de part. an. cap. 5.

e 1. de an. t. 1.

alicuius; Hiſtoria, rituſq; vetuſtatis; & diſciplinarum rerumq; mundanarum arcana; quorum vnumquodq; magnam in ſe continet excellentiam, contradicente nemine, ac non aſſentiente nemine; ac certe quid excellentius eſt, quam ſpeculari & collaudare Deum ſummum, quatenus ſub ratione optimi res omnes procreat, conſeruat, & mire gubernat? quod efficit Simmias *in hoc ſuo Technopęgnio Alarum Amoris. In ſecundo fonte mirabilem horum figuratorum carminum accurationem ac diligentiam nouit vel ipſe* [f] *Gyraldus, qui ea mirum ob artificium Technometra nuncupanda eſſe nobis inſinuauit. Sed nec ob aliam cauſam Diuus* [g] *Hieronymus, Venerabilis* [h] *Beda, & Ioannes* [i] *Cuſpinianus, vnanimes libellũ Publilij Optatiani Porphyrij talia figurata metra continentem appellauerunt inſigne volumen. Non mediocris eſt igitur dignitas Technometrorum veterum. Aſt eorundem maximam eſſe pariter vtilitatem deducere poſſumus ex eadem radice; ſiquidem hiſtoriam, & cognitionem rituum Antiquitatis hominibus eſſe perutilem nemo iure negauerit, nemoq; non affirmauerit; quum hiſtoria magiſtra ſit vitæ ciuilis, & priſci ritus notitia multos obſcuros veterum ſcriptorum ſenſus nobis dilucidare valeat. Laudes etiam Diuinæ, quibus mortales ad pietatem excitantur, eamq; colunt; & inſignium virorum Encomia, quibus homnes ad virtutis adeptionem inflammantur, & ad laudatorum heroum imitationem, nã mirificam prabent vtilitatem Reipublicę. Diſciplinarum conſimiliter myſteria, rerumq; naturalium proprietates & attributa noſse vtiliſſimum eſſe humano generi nemo iam iuerit inficias, qui mente valeat. Itaq; non ſolum excellit dignitate figuratum carmen Antiquo-*

f 1. dial. de poet. hiſt.
g in chron. vitæ Cõſt. mag.
h lib. de art. metr.
i in Conſt. vita.

rum, ſpeciatimq; noſtrum hoc Idyllium Alularum Amoris Diuini; ſed vtilitatem affert plurimam ſtudioſorum cœtui, totiq; pariter humano generi. Quare nulli mirum ſi viri graues in ijs pangendis aut explicandis occupati fuerint; etenim poſt antiquiſſimos illos huiſce carminis inuẽtores, Simmiam Rhodium dico, Nonarium Terrigenam vocatum, Theocritum Syracuſanum, & ſi placet ijs addere Publilium Optatianum Porphyrium; Rhabanus, Maurus, Beda Venerabilis, Auſonius Gallus, & alij pauci ſcriptores celebrati nominis, huiusmodi metra compegerunt; veteresq; Scholiaſtes, & recentiores eruditi viri pleriq; talia technometra notis & commentationibus illuſtrarunt, ſapientiſſimus Chartophylacus Ioannes Pediaſimus, Ioannes Auratus, Gulielmus Canterus, Ioſephus Scaliger, Claudiuſq; Salmaſius, omnes in literario mundo celebres. Verum neq; dubitandum eſt de ſumma figurati carminis antiqui difficultate; quæ manet non ſolum autorem in eo rite conſtituendo, ſed etiam tum lectorem in eo recte legendo, tum auditorem in eius vero ſenſu intelligendo. Difficile quidem admodum eſt figuratum Idyllium autori, quin & imitatori ad conſtruendum ob ſummum artificiũ longiorum & breuiorum, immo longiſſimorum & breuiſſimorum verſuum ad amuſſim, qui debent apta proportione inuicem componi ad intenta figurę pulchram repręſentationem, ſine verſuum vlla comploſione, diſtorſioneue turpi, ſine dictionum ſuffocatione, diuulſioneue infelici, ac ſine ſyllabarum luxatione lacerationeue miſera; quod quidem artificium his notis carens eſt patientię miſerrimę, vt ait Velſerus apud Optatianum, ac improbi laboris opus. Difficillimũ eſt etiam figuratum hoc metrum quandoq; Lector,

quia non ita conſtat vnde ſit exordiendum, qui verſus poſt primum legendus ſit, & qua via progrediendum; qui labor eſt in Securi Epei, in Ouo, & in Alula Amoris. Ac perdifficile ſemper eſt Auditoribus ad intelligendum Technometrum omne vetus, ob ſententiarum concisionem, quę potius a longe inſinuantur, quàm præſentes deſcribantur; ob crebras metalepſes orationem ęnigmaticam efficientes; ob hiſtorias obſoletas & inauditas, quæ leuiter attinguntur, nō explicantur; & ob arcana Philoſophiæ, ſublimoriſq; ſapientię dogmata, quę multi ſermonis indiga pauciſſimis verbis notantur, ac veluti per tranſennam & nubem oſtendũtur; vt eadem prorſus ratione conſtet de ſumma præſtantia vtilitate, ac difficultate figurati carminis Antiquorum, qua pridem k *Ariſtoteles edocuit ſcientiam de anima eſſe tum dignitate in primis honorabilem, tum* l *vtilitate cunctis deſiderabilem, tum etiam* m *difficultate ſingulis admirabilem; quod epitheton his technometris attribuit Rhabanus inſcribens opus ſuum de metris mirabilibus. Age nunc omnem difficultatem hanc ſuperare nitamur, vt magnam vtilitatem adpiſci valeamus ex intellectione pręſtantiſſimi poematij ſummi Dei miras laudes attingentis, & excelſas operationes erga res mundanas celebrantis.*

k l.1. de ani. t.1. l l.1, 2. m t. 4. & ſeqq.

Pro-

Proponitur Idyllium Alularum Amoris a Simmia Rhodio confectum Græce, ac triplici verſione Latio datum.

CAPVT PRIMVM.

QVum in Ara veteres litaturi dudum ad percutiendas animalium victimas in ſacrificium oblatas paſſim vterentur Securi, [a] Gyraldi Porphyrijq; [b] teſtimonijs; merito poſt Aras, & Securim nos in præſētia Muſis litātes explicare decet Alas Symbolicas; quæ animalis propriæ quædā partes eſſe videntur. Sub Alarum vero ſpecie priſcum legitur ænigmaticū Epigrāma Simmiæ Rhodij in hanc ſentētiā:

[a] Syntag. 17.
[b] 2. de abſten. ab eſu carn.

Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου Πτέρυγες Ἔρωτος, ἢ Πτερύγιον.

Λεῦσσε με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ' ἀκμονίδαν θ' ἄλυδις ἱδράσαντα
Μηδὲ τρέσῃς ει τόσσος ὢν, δάσκια, βεβριθότα λάχνα φέρω γένεια
Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν, ἀνίκ' ἔκριν ἀνάγκα
Πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς
Ἕρπεθ' ἅπανθ' ὅς ἕρπει
δι' αἴθρας
χάους τε
Οὔτε γε Κύπριδος παῖς
Ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι
Οὔτι γὰρ ἔκρινα βιάζειν, παράγω δὲ πειθοῖ
Γαῖα θαλάσσας τε μυχοί, ὠρανίων πᾶς τε θεός μοι εἶκε
Τῶν δ' ἐγὼν ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον ἐκρᾴνατε, σφιν θέμιστας.

Quod

QVod quidem Idyllium varias habet lectiones, aç omnino tergeminas, vnam vulgatam ſeu Canteri, alteram Auberij, tertiam eruditiſſimi Salmaſii, quas hic annotare libuit; nam legit inſcriptionis titulum:

Vulgata, & Auberius Σιμμίυ τῦ Ῥοδίυ πτερύγιον.
Salmaſius. Σιμμίυ τῦ Ῥοδίυ πτέρυγες.

Verſu primo legit.

1 Vulgata. Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνυ ἄνακτ᾽ ἀκμονίδαν θ᾽ ἄλυδες ἑδράσαντα.

Auberius. Λεῦσσε με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνυ ἄνακτ᾽ ἀκμονίδαν, τὰν ἄλλα θ᾽ ἑδράσαντα.

Salmaſius. Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνυ ἄνακτ᾽ ἀκμονίδαν τ᾽ ἀλλυδὶς ἑδράσαντα.

Verſu ſecundo legit.

2 Vulgata. Μηδὲ τρέσῃς εἰ τόσσος ὢν δάσκια, βεβριθότα, λαχνὰ φέρω γένεια.

Auberius. Μηδὲ τρέσῃς εἰ, τόσος ὢν δάσκια καὶ λάχνα φέρω γένεια.

Salmaſius. Μηδὲ τρέσῃς εἰ τόσος ὢν δάσκια βέβριθα λάχνα γένεια.

Verſu autem quarto legit.

Vulgata, & Auberius. Πάντα δ᾽ ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς

Salmaſius. Πάντα δὲ γᾶς εἶκε φραδαῖσι λυγραῖς

Verſu

Verſu quinto legit

vulgata & Auberius : Ἑρπεθ᾽ ἅπανθ᾽ ὅς᾽ ἕρπει

Salmaſius autem ſolus Ερπετὰ πάντ᾽ ὅς᾽ ἕρπει

Verſu decimo.

Vulgata Οὔτε γὰρ ἴκρινα βίᾳ πραΰνω δὲ πειθοῖ.

Auberius autem: Οὔτι γὰρ ἔκρινα. βιάζειν πράγω δὲ πειθοῖ.

Verſu vndecimo

Vulgata Εἴκει τὲ μοι γαῖα, θαλάσσας τε μυχὸς, ὠρανός τε

Auberius: Γαῖα θαλάσσας τε μυχοὶ, ὠρανίων πᾶς τε θεός μοι εἴκει.

Verſu duodecimo

Vulgata. Τῶν δ᾽ ἐγὼν ἐνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον, κραίδας θεοῖς θέμισας.

Auberius. Τῶν δ᾽ ἐγὼν ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον, ἐκράνατε σφιν θέμισας.

Salmaſius: Τῶν δ᾽ ἐγὼν ἐκνοσφισάμαν ὠγύγιον σκάπτρον, ἔκραινον δε θεοῖς θέμισας.

Quare triplicem verſionem latinam habemus huius poematij, quarum vna ſequitur vulgatam lectionem, altera reſpicit contextum Auberij, tertia demum refertur ad lectionem a Salmaſio probatam; quarum ſingulas operæ precium eſſe duximus in medium afferre. Porro vulgata verſio ſic ſe habet,

Sim-

SIMMIAE RHODII ALAE.

Intuere me,qui sũ telluris vaſti thoracis rex,cœlũq: & mare qui cõdidi.
Neq; horreas ſi(quum ſim tãtus)dẽsũ & hirſutũ fero mentũ:
Tunc enim ego natus ſum quãdo viſum eſt neceſsitati:
Omnia autem obediebant conſilijs exitioſis,
Reptilia omnia quæcunque ſerpunt
Aeris Regionẽ

Et Chaos.
Neque vero *ſum* VENERIS filius:
Pernix tamen ipſe AMOR nominor:
Neq; enĩ iudicaui violentia,mãſuefacio autẽ pſuaſione.
Cedebatq; mihi Tellus , Mariſque receſsus, cælumque.
Ab his ego remoui vetus ſceptrum , & conſtitui ipſis iura .

IN qua quidem translatione obſeruamus non bene verſum fuiſſe verbũ tituli πτερύγιον,in vocem Alæ , nam verti debuiſſet *Alula* . Imo vero titulus inſcriptionis ad verbum ita verti debebat : *Simmiæ Rhodij Alæ Amoris , vel Alula ,* quod vitium in vulgata verſione a Gulielmo Cantero ex Ioanne Aurato propoſita commiſſum non euitauit Auberius in ſua traductione ſimiliter inquiens .

SIMIAE RHODII ALAE.

Aſpice me, terræque vaſti-thoracis regem, cælum, mareque qui fundaui.
Neque horreas, ſi tantulus denſam & hirſutam fero barbam.
Tunc enim ego natus, quando viſum eſt Neceſsitati:
Omnia autem parebant voluntati grauiſsimæ,
Animalia omnia quæcumque peragrant
Aeris regionẽ

Et Chaos.
Neque vero ſum CYPRIDIS filius,
Pernix tamen ipſe AMOR nominor;
Nihil enim conſtitui cogere, deduco autem perſuaſione.
Terra, mariſque receſsus, cæleſtium quilibet etiam Deus mihi cedit:
Ab his ego remoui antiquum ſceptrum, conſtituique ipſis iura.

CAEterum ex inclyto Salmaſio longe variam habemus latinam verſionem, quæ ad verbum illius contextui reſpondens ita ſe habet iuxta verſionem Soueri noſtri, qui Salmaſiani contextus normam ſecutus Epigramma ſic deſcripſit.

SIMMIAE RHODII ALAE.

Aſpice me terræ profundi pectoris regem, cœlumq; aliter conſtituentem:
Neque timueris ſi tantulus vmbroſum grauo lana mentum.
Tunc enim ego genitus ſum quando iudicauit neceſſitas;
Omnia vero Terræ parent conſilijs grauibus:
Volucres omnes quæ repunt
In æthere
Et Chao.
Sed celeriuolus ipſe Amor vocor
Neque ego CYPRIDIS puer:
Non enim judico violenter, ſed lenio perſuaſione:
Paret mihi terra, & maris penetrale, cælumque æreum:
Illorum vero ego alienaui antiquum ſceptrum, impetaui autē Dijs leges.

Prima explicatio poematis Alulæ Amoris ab Auberio propoſita, decernens hoc Idyllio dici Amorem eſſe principium rerum omnium generabilium in genere cauſſa formalis, a materia, & a priuatione diſtinctum. Caput II.

CLaudius Auberius notæ vir eruditionis ita ſuperius epigramma Simmiæ dilucidauit: „ (Hypotheſis, inquit, Alarum Simmiæ Rhodij. Quum veteres philoſophi qui ante Ariſtotelē vixerunt, in ſumma ignoratione principiorum naturalium verſarentur, alijq; alia ſtatuerent principia, nec ſibi ipſis conſtarent; vnus aut alter repertus eſt, qui cauſam aliquam compellente quaſi veritate ſtatuerit. Ac Anaxagoras quidem Mentem dixit eſſe cauſam: prius etiam inueſtigauit cauſam Hermotimus. Sed primum cauſam τοιαύτην ὅθεν ἡ κίνησις, hoc eſt: cauſam *huiuſmodi vnde motus*, Heſiodū inueſtigare veriſimile eſt, & ſi quis alius Ἔρωτα

,, Amorem, ſeu Επιθυμία *cupiditatem*, vt principium
,, rerum omnium propoſuit. Hos igitur ſecutus poe-
,, ta noſter inducit ἔρωτα, *Amorem* ipſum Alatum,
,, hirſutum & hiſpidum, qui ſui originem narrat,
,, ſeq; omnium primum, aliorumq; omnium, atq;
,, deorum ipſorum autorem aſſerit: Se quidem non
,, eſſe Cupidinem illum Veneris filium & imberbem,
,, & effœminatum; ſed ἔρωτα, *Amorem* illũ qui omnia
,, vindicarit in libertatem formæ, quæ olim fatali &
,, deformi priuationis imperio coercebatur. Se deni-
,, que omnibus iura ſtatuiſſe, legeſque dediſſe prædi-
,, cat. *Adiicitq; ſtatim Auberius:* Scholia in Alas Sim-
,, miæ Rhodii *ſubdens*, Quum Hypotheſis ipſa de-
,, beat eſſe ſimplex clara, & perſpicua, noluimus no-
,, ſtram πτερυγίε *Alulæ* hypotheſin onerare teſtimoniis
,, & autoritatibus veterum, ſed conſulto in hunc
,, locum diſtulimus. Ac primum quidem Ariſtotelem
,, teſtem locupletiſſimum laudabimus, qui libro τῶν
,, μετὰ τὰ φυσικὰ α. *Metaphyſicorum primo* ea ſcripta
,, reliquit quæ interpretationi huius πτερυγίε *Alulæ*
,, magnam lucem afferre poſſunt. Primum oſtendit
,, veteres phyſicos quum ordinem in rerum natura
,, mirabilem animaduerterent, compellente veritate
,, cauſam aliquam inueſtigaſſe: Μετὰ δὲ τούτους καὶ τὰς
,, τοιαύτας ἀρχὰς, ὡς οὐχ ἱκανῶν οὐσῶν γεννῆσαι τὴν τῶν ὄντων
,, φύσιν, πάλιν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὥσπερ εἴπομεν ἀναγκα-
,, ζόμενοι, τὴν ἐχομένην ἐζήτουσαν ἀρχήν. τοῦ γὰρ εὖ καὶ καλῶς
,, τὰ μὲν ἔχειν, τὰ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὄντων, ἴσως οὔτε γῆν οὔτ'
,, ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν, οὔτ' εἰκὸς αἴτιον εἶναι, οὔτ' ἐκείνους εἰκὸς
,, οἰηθῆναι. οὐδ' αὐτῷ αὐτομάτῳ καὶ τύχῃ τοσοῦτον ἐπιτρέψαι

πρᾶγμα

Digitized by Google

„ πρᾶγμα καλῶς ἔχειν. hoc eſt. [a] *Poſt hos autem & huiuſ-* a 1. Meta-
„ *modi principia tanquam non ſufficientia, vt entium* ſum.2.c.2.
„ *naturam generarent, rurſus ab ipſa veritate vt dixi-*
„ *mus coacti, illud, quod ſequitur quæſiuerunt principiũ:*
„ *vt enim entia bene ſe partim habeant, partim fiant,*
„ *fortaſſis nec terram, nec aliud huiuſmodi quicquam ve-*
„ *riſimile eſt cauſam eſſe: nec illos veriſimile eſt arbi-*
„ *trari: nec rurſus caſui & fortunæ tantam attribuere*
„ *rem probe ſe habet*. Deinde docet Anaxagoram
„ νοῦν, *mentem* ſtatuiſſe cauſam, & ante hunc Hermo-
„ timum Clazomenium cauſæ meminiſſe. Νοῦν δή τις
„ εἰπὼν καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ἐν τῇ φύσει τὸν αἴτιον καὶ τοῦ
„ κόσμου, καὶ τῆς τάξεως πάσης όιτ νήφων ἐφάνη, παρ' εἰκῆ λέ-
„ γοντας τοὺς πρότερον. φανερῶς μὲν οὖν Ἀναξαγόραν ἴσμεν ἁ-
„ ψάμενον τούτων τῶν λόγων. Αἴτιον δὲ ἔχει πρότερον Ἑρμότι-
„ μος ὁ Κλαζομένιος εἰπεῖν. hoc eſt. *Quare qui vt in ani-*
„ *malibus ita in tota natura intellectum ineſſe cauſam*
„ *mundi, totiuſque ordinis dixerat, quaſi ſobrius compa-*
„ *ratus ad antiquiores vana dicentes apparuit. Iſtas au-*
„ *tem rationes qui palam attigit, Anaxagoram fuiſſe ſci-*
„ *mus: attamen Hermotimus Clazomenius dicitur cau-*
„ *ſam prius dixiſſe*. Poſtremo docet non defuiſſe qui
„ talem cauſam inueſtigarent, vnde motus ineſſet re-
„ bus, vt qui Ἔρωτα *Amorem*, & Ἐπιθυμίαν *Cupidinem*
„ cauſam eſſe voluerunt. Οἱ μὲν οὖν οὕτως ὑπολαμβάνοντες
„ ἅμα τῷ καλῶς τὴν αἰτίαν ἀρχὴν εἶναι τῶν ὄντων, ἔθεσαν καὶ
„ την τοιαύτην ὅθεν ἡ κίνησις ὑπάρχει τοῖς οὖσιν. ὑποπτεύσειε
„ δ' ἄν τις Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον κἄν εἴ τις ἄλ-
„ λος Ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν ἔθηκεν ὡς ἀρχὴν, οἷον
„ καὶ Παρμενίδης. καὶ γὰρ οὗτος κατασκευάζων τὴν τοῦ παντὸς
γε-

γένεσιν, πρῶτον μὲν, φησὶν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων. Ἡσίοδος δὲ, Πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ᾽, αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ᾽ εὐρύστερνος. ἠδ᾽ Ἔρος ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν. ὡς δέον ἐν τοῖς οὖσιν υπάρχειν τινὰ αἰτίαν, ἥτις κινήσει καὶ συνέξει τὰ πράγματα. idest. *Qui igitur ita arbitrati ſunt principium entium poſuerunt ſimul tam cauſam ipſius bene, quam illam vnde motus entibus ineſt. Suſpicaretur autem aliquis Heſiodum primum hoc quæſiuiſſe, & ſi quis alius Amorem aut Deſiderium in entibus vt principium poſuit, ſicuti Parmenides; etenim is vniuerſi generationem monſtrando, primum quidem inter omnes deos Amorem, ait, produxit. Heſiodus vero ante omnia fuiſſe Chaos, deinde terram ſpacioſam atque Amorem, qui inter omnes immortales elucet, tanquam opportunum ſit vt in entibus aliqua cauſa inſit, quæ res ipſas moueat atque contingat.* Hactenus Ariſtotelis verba, quæ nullo modo potuimus prætermittere. Reliqua deinceps ſigillatim declarabimus.

Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνο] ſententia, Intuere me qui ſum rex totius terrarum orbis, quiq; cœlum & mare ipſum condidi. Hæc Ἔρως *Amor* ipſe de ſe dicit. Quod autem Ἔρως *Amor*, ſit alatus, & vniuerſum hoc ediderit, intelligemus ex Ariſtophanis loco, qui eſt in Comœdia ὀρνίθων, *Auium, quo loco* ὄρνιθες, Aues gloria & prædicatione ſe efferunt, ὅτι εἰσὶ Ἔρωτος γένος *quod eſſent Amoris genus.*

Προσέχετε τὸν νοῦν τοῖς ἀθανάτοις ἡμῖν αἰὲν ἐοῦσι
τοῖς αἰθερίοις τοῖσιν ἀγήρως, τοῖσιν ἄφθιτα μηδομένοισιν,
ἵνα ἀκούσαντες πάντα παρ᾽ ἡμῶν ὀρθῶς περὶ τῶν μετεώρων

,, φύσιν οἰωνῶν, γένεσιν τε θεῶν, ποταμῶν τ' ἐρέβους τε χάους τε.
,, εἰδότες ὀρθῶς, Προδίκῳ παρ' ἐμοῦ κλάειν εἴπητε τὸ λοιπόν.
,, χάος ἦν καὶ νὺξ, ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον, καὶ τάρταρος εὐρύς,
,, Γῆ δ' οὐδ' ἀήρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν ἐρέβους δ' ἐν ἀπείροσι κόλποις
,, τίκτει πρώτιστον ὑπηνέμιον νὺξ ἡ μελανόπτερος ᾠόν,
,, Ἐξ οὗ περιτελλομέναις ὥραις ἔβλαστεν Ἔρως ὁ ποθεινός
,, Στίλβων νῶτον πτερύγοιν χρυσαῖν· εἰκὼς ἀνεμώκεσι δίναις
,, Οὗτος δὲ χάει πτερόεντι μιγεὶς νυχίῳ, κατὰ Τάρταρον εὐρὺν
,, Ἐνεόττευσε γένος ἡμέτερον, καὶ πρῶτον ἀνήγα γενὲς φῶς.
,, Πρότερον δ' οὐκ ἦν γένος ἀθανάτων πρὶν Ἔρως συνέμιξεν ἅπαντα
,, Ξυμμιγνυμένων δ' ἑτέρων ἑτέροις γένετ' οὐρανὸς, Ὠκεανός τε
,, καὶ γῆ, πάντων τε θεῶν μακάρων γένος ἄφθιτον. ὧδε μὲν ἐσμὲν
,, Πολὺ πρεσβύτατοι πάντων μακάρων. ἡμεῖς δ' ὡς ἐσμὲν Ἔρωτος,
,, Πολλοῖς δῆλον· πετόμεσθα γάρ, καὶ τοῖσιν Ἔρωσιν σύνεσμεν *id eſt.*

,, *Adhibete mentem immortalibus nobis ſemper exiſtẽtib.*
,, *Aethereis, inſeneſcentibus, incorruptibilia curantib.*
,, *Vt audientes omnia a nobis recte de altis*
,, *Naturam auium, generationemque deorum, fluuiorumque, Erebique, Chaiq;*
,, *Scientes recte Prodico a me flere dicatis in futurum.*
,, *Chaos erat, & nox, Erebuſq; niger primum, & Tartarus latus,*
,, *Terra autem, neque aer, neque cælum erat; Erebi autem in infinitis finibus*
,, *Parit primum ventoſum Nox nigra Ouum:*
,, *Ex quo perfectis temporibus pullulauit Amor deſiderabilis*
,, *Splendidus humero, Alis aureis, ſimilis ventoſis velociter volutionibus.*
,, *Hic autem Chao alato miſtus, nocturno in Tartaro lato*

Fecit

Digitized by Google

,, *Fecit genus noſtrum, & primo reduxit in lucem.*
,, *Prius autem non erat genus immortalium, antequam Amor commiſcuit omnia.*
,, *Commiſtis autem alteris alteris, factum eſt cælum, Oceanuſque,*
,, *Et terra, omniumq; deorum beatorum genus incorruptibile; ſic quidem ſumus*
,, *Multo antiquiſſimi omnium beatorum; nos autem quod ſumus Amoris,*
,, *Multis manifeſtum, volamus, & amantibus conſumus.*
,, Μηδὲ Τρέσῃς εἰ, τόσος ὤν.) Sententia. Noli exhorreſcere
,, quiſquis me vides & intueris, quod hirſutus & hi-
,, ſpidus ego ſim, præ me ferens infinitas ſeculorum
,, ætates. Mirum certe non eſt, quum me ætate gran-
,, dior nullus ſit. Quare quum dixit τόσος ὤν, *tantus exi-*
,, *ſtens*, perinde ac ſi dixiſſet τηλικοῦτος ὤν, *tam ſenex exi-*
,, *ſtens*, quum præſertim a deo ſim grandæuus. Πρότε-
,, ρον δ' οὐκ ἦν γένος ἀθανάτων, πρὶν Ἔρως συνέμιξεν ἅπαντα, vt
,, diximus, hoc eſt: *Prius autem non erat genus immor-*
,, *talium, antequam Amor commiſcuit omnia.*
,, Τᾶμος γὰρ γενόμαν) Quomodo natus Ἔρως. *Amor*, ante
,, vidimus. τίκτει πρωτιστον ὑπηνέμιον νὺξ ἡ μελανόπτερος ὠόν. Ἐξ οὗ
,, περιτελλομέναις ὥραις ἔβλαστεν Ἔρως ὁ ποθεινός. idest. *Parit pri-*
,, *mum ventoſum nox nigra Ouum. Ex quo perfectis tem-*
,, *poribus pullulauit Amor deſiderabilis.* Tunc igitur in-
,, quit, natus ſum quum ita viſum eſt neceſſitati, περι-
,, τελλομέναις ὥραις, perfectis temporibus, hoc eſt: ſubla-
,, to impedimento priuationis, qua permanente naſci
,, non poteram. Sed quum veteres illi propter ἀπαιδευ-
,, σίαν, ideſt: *imperitiam*, inſcitiamue non poſſent di-

ſtin-

„ ſtincte cernere materiam, formam, & priuationem;
„ idcirco monſtra opinionum obtruſerunt, atque
„ Noctem ἀνάγκην, ideſt *Neceſſitatem* & Ἔρωτα *Amorem*
„ ipſum commenti ſunt. Quumque duplex ſit ἀνάγκη
„ (ἡ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν καὶ τὴν ὁρμήν, ἡ δὲ βιαία ἢ παρὰ τὴν ὁρμήν)
„ hoc eſt. Neceſſitas, hæc quidem eſt enim ſecundum
„ naturam & appetitum, affectumue ſiue impulſum;
„ hæc autem violenta, ſeu contra inclinationem &
„ appetitum. Dixerunt obſcure ἀνάγκην, *neceſſitatem*
„ fuiſſe βιαίαν καὶ κακοποιόν, *violentam & maleficam* illam,
„ quæ impediret ortum rerum.
„ Πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς) Sententia: Priuatio
„ illa in materia neceſſario coercebat omnia, priuſ-
„ quam exortus eſſem ego, qui res omnes in lucem
„ edidi. Quare verba hæc φρένεσσι λυγραῖς, ſeu λυκταῖς,
„ voluntati grauiſſimæ ſeu intolerabili refereda ſunt
„ ad priuationem, quę adhæreſcebat materiæ primæ;
„ quam priuationem, vt diximus, nullus veterum præ
„ ter Ariſtotelem aperte & clare videre potuit. Quã-
„ obrem obſcure etiam hic exprimitur, Cur autem ap
„ pellet φρένας λυγρὰς, *voluntatem grauiſſimam*, ſeu *men-*
„ *tem maleficam* & *intolerabilem* ex Ariſtotelis loco
„ quodam intelligemus φυσικῆς ἀκροάσεως α. *Phyſicę au-*
„ *ſcultationis primo ſub finem*. ἡ μὲν γὰρ ὑπομένουσα τῇ Μορφῇ b t.80,81
„ συναιτία τῶν γιγνομένων ἐστιν, ὥσπερ Μήτηρ: ἡ δ' ἑτέρα μοῖρα τῆς
„ ἐναντιώσεως πολλάκις ἂν φαντασθείη τῷ πρὸς τὸ κακοποιὸν αὐτῆς
„ ἀτενίζοντι τὴν διάνοιαν, οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν. ὄντος γάρ τινος
„ θείου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ἐφετοῦ, τὸ μὲν ἐναντίον αὐτῷ φαμὲν εἶναι. τὸ δὲ ὃ
„ πέφυκεν ἐφίεσθαι καὶ ὀρέγεσθαι κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν. hoc eſt: Per-
„ manens enim cum forma, cauſa eſt eorum quæ fiunt

C „ ſicut,

,, ſicut mater, altera vero pars contrarietatis ſæpe
,, per imaginationem videbitur ad maleficium ipſius
,, intendenti intellectum, & non eſſe penitus. Exiſten-
,, te enim quodam diuino & bono & appetibili, aliud
,, quidem contrarium ipſi dicimus eſſe, aliud autem
,, quod natura aptum eſt appetere, ac deſiderare ip-
,, ſum ſecundum *ſuam ipſius naturam*. Quo in loco
,, contra Platonem aſſerit Materiam nequaquam eſſe
,, non ens, quum ſit ὥσπερ Μήτηρ τῶν γενομένων καὶ συναιτία.
,, hoc eſt: ſicut mater eorum quæ fiunt, & concauſa.
,, Priuatio potius non ens eſſet appellanda. eſt enim
,, κακοποιὸς, ideſt *malefica* priuatio. Contra forma ipſa
,, (quam iſti vocant Ἔρωτα, *Amorem*) eſt ἀγαθοποιὸς, be-
,, nefica. Quod ſi materia eſſet non ens, & proinde
,, malum; materia appetens formam appeteret bonũ,
,, hoc eſt: ſui interitum. Ex his intelligimus illud
,, λυγραῖς φρένεσσι. hoc eſt *grauiſſimæ voluntati* referendũ
,, eſſe ad priuationem; quam veteres vt aperte nun-
,, quam mente peruiderunt, ita obſcure verbis adum
,, brarunt, propter ἀπαιδευσίαν, hoc eſt ignorantiam, ut
,, dictum eſt.
,, Ἑρπετὰ δ' ἅπανθ' ὅσ' ἕρπει) Nempe animalia omnia, quæ
,, tunc nondum erant, nunc vero ſunt, peragrantque
,, aerem & terram: nam ἑρπετὸν & ζῶον. *reptile & ani-
,, mal* nonnunquam idem ſignificant; quamuis ζῶον,
,, *animal*, proprie latius pateat quam ἑρπετὸν, hoc eſt,
,, *reptile*.
,, Τῶν δ' ἐγὼν ἐπεφρεάμην) Duo præcedentes & hic verſus
,, mirum in modum corrupti legebantur: nam verba
,, Scholiaſtæ pro veris & genuinis poetæ verbis ſub-

ſtituta

Digitized by Google

„ ſtituta fuerunt; quædam etiam ipſius poetæ verba
„ ex ſuo loco in alterum tranſlata. Sententia huius
„ verſus hæc eſt: Totum hoc vniuerſum atque adeo
„ Deos ipſos liberari vetere illo triſtiſſimo Priuatio-
„ nis imperio; ipſe quoque iura & leges omnibus con
„ ſtitui. Quare de vniuerſo genere rerum bene meri-
„ tus ſum. Cæterum κραίνω *perago, exequor, conſtituo,*
„ verbum eſt poeticum. τὸ δέ μοι κρήηνον ἐέλδωρ Iliad. pri- c Ver.41.
„ mo.[c] hoc eſt. *hoc mihi perfice deſiderium.* Verſus om-
„ nes ſunt Choriambici, qui Bacchio clauduntur; &
„ gradatim decreſcunt ad vnicum vſque Bacchium.
„ Vnius Alæ primum verſum primo alterius retulit
„ poeta, ſecundum ſecundo, tertium tertio, & ſic de-
„ inceps.

Ita poematium Alulæ Amoris a Simmia Rhodio compactum explicabat eruditiſſimus Auberius.

Allata Auberii ſententia penditur, oſtendendo Simmiam hic Neceſſitatis nomine non ſignificaſſe Priuationem, pro ut tertium eſt rerum principium, a Forma & Materia contradiſtinctum; & Amorem non præ ſe ferre infinitas ſæculorum ætates, ac rebus omnibus eſſe natu maiorem poeta noſtro. CAPVT III.

ETſi vero mirifice cõferant ad poematii Alulæ Simmiæ intelligentiam eruditi viri cogitata nuper allata, non tamen ſufficiunt ad totum hoc epigramma ſatis enucleandum; multa ſiquidem adhuc deſiderantur, quæ totius Idyllii ſenſum apertius explicent. Quare fuerit hæc apparatio ad explicationem Alulæ, non

C 2 eius

cius abſoluta explicatio. Deinde non accipimus Amorem hic a Simmia ſecuto vetuſtiorum ſententias, potiſſimum a Heſiodi, & Hermotimi Clazomenii, poni principium rerum omnium, a priuatione atque a materia diſtinctum in genere cauſæ formalis; quia formā tertium rerum generabilium principium non agnouerunt antiquiores, vt Ariſtoteles ipſe conteſtatur, aſſerens priſcos philoſophos Platone ſeniores totam entium naturam, vniuerſamque rerum ſubſtantiam, & omne principium in ſola materia collocauiſſe; quam ſolam perpetuo manere dicebant impermutabilem; formæ ſubſtantialis, aut priuationis non meminiſse; quum cætera omnia præter materiam ponerent eſſe diſpoſitiones & accidentia in continua mutatione degentia; proindeq; procul a ratione principii, cui dabāt naturam impermutabilem, ait enim ſua lingua. [b] Δοκεῖ δ' ἡ φύσις καὶ οὐσία τῶν φύσει ὄντων, ἐνίοις εἶναι τὸ πρῶτον ἐνυπάρχον ἑκάστῳ ἀρρύθμιστον καθ' ἑαυτό· οἷον κλίνης φύσις τὸ ξύλον. ἀνδριάντος δ' ὁ χαλκός. σημεῖον δέ φησιν Ἀντιφῶν, ὅτι εἴ τις κατορύξειε κλίνην, καὶ λάβοι δύναμιν ἡ σηπεδὼν ὥστε ἀνεῖναι βλαστόν, οὐκ ἂν γένεσθαι κλίνην, ἀλλὰ ξύλον ὡς τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχον, τὴν κατὰ νόμον διάθεσιν, καὶ τὴν τέχνην. τὴν δ' οὐσίαν οὖσαν ἐκείνην, ἣ καὶ διαμένει ταῦτα πάσχουσα συνεχῶς. εἰ δὲ καὶ τούτων ἕκαστον πρὸς ἕτερόν τι, ταυτὸ τοῦτο πεπονθεν (οἷον ὁ μὲν χαλκὸς καὶ ὁ χρυσὸς πρὸς ὕδωρ, τὰ δ' ὀστᾶ καὶ ξύλα πρὸς γῆν, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὁτιοῦν) ἐκεῖνα τὴν φύσιν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν. διόπερ οἱ μὲν γῆν, οἱ δ' ἀέρα φασίν, οἱ δὲ ὕδωρ, οἱ δ' ἔνια τούτων, οἱ δὲ πάντα ταῦτα τὴν φύσιν εἶναι τὴν τῶν ὄντων. ὃ γάρ τις αὐτῶν ὑπέλαβε τοιοῦτον, εἴτε ἓν εἴτε πλείω, τοῦτο καὶ τοσαῦτα φασὶν εἶναι τὴν ἅπασαν οὐσίαν. τὰ δ' ἄλλα πάντα πάθη τούτων, καὶ ἕξεις, καὶ διαθέσεις. καὶ τούτων μὲν ὅτιοῦν εἶναι ἀΐδιον. οὐ γὰρ εἶναι μεταβολὴν αὐτοῖς

ἐξ

[a] 1. Metá. ſum. 2. c. 2.

[b] 2. Phyſ. t 7. 8. 9. 10

Digitized by Google

ἐξ αὐτῶν· τὰ δ᾽ ἄλλα γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι ἀπειράκις. hoc eſt.
„ Videtur autem nonnullis natura & ſubſtantia eorum, quæ natura ſunt, eſſe quod primum ineſt vnicuique, non formatum per ſemetipſum, vt lecti natura lignum, ſtatuæ autem æs; ſignum autem dixit Antiphon, quoniam ſi aliquis defoderit lectum, & accipiat potentiam putredo vt fit germen, non vtiq; fieri lectum, ſed lignum; tanquam quod ſecundum accidens eſt, eſſe diſpoſitionem ſecundum legem, & artem. Subſtantiam autem eſſe illam, quæ etiam permanet, hæc patiens continue. Si autem horum vnumquodque ad aliud aliquid idem hoc paſſum eſt (vt æs quidem & aurum ad aquam, oſſa autem & ligna ad terram, ſimiliter autẽ & aliorum quodlibet) illa naturam eſſe, & ſubſtantiam ipſorum. Quocirca ſane hi quidem terram, alii vero ignem, alii aerem dicunt, quidam autem aquam; quidam vero quædam horum; quidam autem omnia hæc naturam eſſe eorum quæ ſunt. Quod enim aliquis ipſorum exiſtimauit huiuſmodi, ſiue vnum, ſiue plura, hoc & tot dicit eſſe omnem ſubſtantiam. alia autem omnia paſſiones iſtorum, & habitus, & diſpoſitiones. Et horum quidem quodlibet eſſe perpetuum; non enim eſſe mutationem ipſis ex ſeipſis; alia autem fieri & corrumpi infinities.

t. 7.

t. 8.

t. 9.

Deinceps non damus viro doctiſſimo veteres ante Platonem agnouiſſe obſcure priuationem; quia reuera nullam eos priuationis notitiam habuiſſe, ſolumq; Platonem primum eam tetigiſſe, at non ſufficienter teſtatus eſt idem[c] Ariſtoteles apertiſſime dicens. Πόσδι

[c] 1. Phyſ. t. 71. & ſeqq.

μὲν

μὲν οὖν καὶ τίνες εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ ἐκ τούτων θεωρείσθω. Ὅτι δὲ μοναχῶς οὕτω λύεται καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων ἀπορία λέγωμεν μετὰ ταῦτα. ζητοῦντες γὰρ οἱ κατὰ φιλοσοφίαν πρῶτοι τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐξετράπησαν. οἷον ὁδόν τινα ἄλλην ἀπωσθέντες ὑπὸ ἀπειρίας. καί φασιν οὔτε γίγνεσθαι τῶν ὄντων οὐδὲν, οὔτε φθείρεσθαι διὰ τὸ ἀναγκαῖον μὲν εἶναι γίγνεσθαι τὸ γιγνόμενον, ἢ ἐξ ὄντος, ἢ ἐκ μὴ ὄντος. ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων ἀδύνατον εἶναι. οὔτε γὰρ τὸ ὂν γίγνεσθαι. εἶναι γὰρ ἤδη. ἔκ τε μὴ ὄντος οὐδὲν ἂν γίγνεσθαι. ὑποκεῖσθαι γάρ τι δεῖν, καὶ οὕτω δὴ τὸ ἐφεξῆς συμβαῖνον αὔξοντες, οὐδ' εἶναι πολλά φασιν, ἀλλὰ μόνον αὐτὸ ὄν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ταύτην ἔλαβον τὴν δόξαν διὰ τὰ εἰρημένα. id eſt. *Quot igitur, & quæ ſint principia ex his conſideretur. Quod autem unico modo ſic ſoluitur & Antiquorum dubitatio, dicamus poſt hæc. Quærentes enim Philoſophi primi veritatem, & naturam entium, conuerſi ſunt velut in viam quandam aliam depulſi ob inexperientiam; dicuntq; neque fieri eorum quę ſunt ullum, neque corrumpi, propterea quod neceſſarium eſt fieri quod fit, aut ex eo quod eſt; aut ex eo quod non eſt; ex his autem vtriſque impoſſibile eſſe; neque enim quod eſt fieri; eſſe enim iam: & ex eo quod non eſt, nihil utique fieri; ſubiici enim quippiam oportet. & ſic itaque quod conſequenter accidit augentes, neque eſſe multa dicunt, ſed tantum ipſum quod eſt. illi ergo talem acceperunt opinionem propter, ea quæ dicta ſunt.* Antiqui ergo priuationem non cognouerunt vllo modo, quæ medium quid eſt inter ens ſimpliciter, & non ens ſimpliciter: quum ipſi cognoſcerent ſolum ens ſimpliciter, extra quod nihil ponebant; ideoque propoſitum dilemma de rerum ortu & interitu ſoluere, propoſitumq; problema de rerũ multitudine ſaluare neſciebant. Quod & Antiphanes apud [d] Athenæum conteſtatur inquiens. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη.

d lib. 3. cap. 20.

. . . . τὸ δὲ τυραννεῖν ἐστιν, ἢ

Τί δή ποτε τὸ σπουδαῖον, ἀκολουθεῖν, ἐρίς

Εν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, ἢ διαλεκτικῶν.

Ασίτιων, συκίνων λέγονθ᾽ ὅτι,

τὸ πρᾶγμα τοῦτ᾽ οὐκ ἐστιν εἴπερ γίνεται.

Ουδ᾽ ἐστι γὰρ πω γινόμενον ὅπερ γίνεται.

Εστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδὲν. ὁ δὲ μὴ γέγονέ πω

Ουκ ἐστιν ὥσπερ γέγονε. ὁ δὲ μὴ γέγονέ πω.

Εκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν. εἰ δ᾽ οὐκ ἦν ὅθεν,

Πῶς ἐγένετ᾽ ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ.

Ει δ᾽ αὐτόθεν ποι γέγονε, οὐκ ἔσται πάλιν.

Κἄιτοι δὲ πω τὶς εἴποθεν γενήσεται.

Ταυτὶ δ᾽ ὅτ᾽ ἐστὶν, οὐδ᾽ ἂν Απολλων μάθοι

hoc eſt: *Nam quod apud Antiphanem* **Cleophanes** *ait;*

» . . . . *Tirannis eſt*

» *Quid nam ſit honeſtum ac ſequendum*

» *In Lyceo cum Sophiſtis altercari,vel cum dialecticis*

» *Ieiunis & ficulneis rixari,ac dicere;*

» *Hęc res nondum eſt,ſi adhuc fiat:*

» *Nondum enim factum eſt quod adhuc ſit.*

» *Nec,ſi antea fuit,iam id eſt quod nunc ſit*

» *Nihil enim eſt quod non ſit: quod vero nondũ eſt factũ,*

» *Id ipſum non eſt quod factum eſt,nam ſi non eſſet*

» *Quo pacto fieret ex eo quod nõ eſſet? hoc ſane fieri nequit.*

» *Quod ſi ex illo factum eſt,amplius futurum illud nõ eſt.*

» *Dixerit fortaſſe quiſpiam: ſi ex alieno fiat*

» *Quod non eſt,in id quod non eſt minime occidet:*

» *Qualia hęc ſint ne Apollo quidem intelligat.*

Quod vltimum inter Paroemias attexuit Adagiographus. Quare iam ſatis apparet, Antiquos Priuatio-

tionis, quæ medium quid eſt inter ens, & nihil, vnde ſoluitur allatum argumentum, nullam omnino cognitionem habuiſſe. Quod inſuper ex Ariſtotele conſtat Priuationem ex [e] rei natura inueniente; ac ex ea propoſitum ſyllogiſmum diluente in hanc ſententiam.

e 1.phyſ.t. 73. e ἡμεῖς δὲ λέγομεν, ὅτι τὸ ἐξ ὄντος, ἢ μὴ ὄντος γίγνεσθαι, ἢ τὸ μὴ ὄν, ἢ τὸ ὂν ποιεῖν τι ἢ πάσχειν, ἢ ὅτι οὖν τόδε γίγνεσθαι, ἕνα μὲν τρόπον οὐδὲν διαφέρει, ἢ τὸ τὸν ἰατρὸν ποιεῖν, καὶ πάσχειν. ἢ τὸ ἐξ ἰατροῦ εἶναί τι, ἢ γίγνεσθαι. ὥστ' ἐπειδὴ τοῦτο διχῶς λέγεται, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἐξ ὄντος, καὶ
t.74. τὸ ὄν, ἢ ποιεῖ τι ἢ πάσχει. οἰκοδομεῖ μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς, οὐχ ᾗ ἰατρὸς ἀλλ' ᾗ οἰκοδόμος. καὶ λευκὸς γίνεται οὐχ ᾗ ἰατρὸς, ἀλλ' ᾗ μέλας. ἰατρεύει δὲ καὶ ἀνιατρὸς γίνεται, ᾗ ἰατρος. ἐπεὶ δὲ λέγομεν κυρίως Μάλιστα τὸν ἰατρὸν ποιεῖν τι, ἢ πάσχειν, ἢ γίνεσθαι ἐξ ἰατροῦ, ἐὰν ᾗ ἰατρὸς, ταῦτα πάσχῃ, ἢ ποιῇ. δῆλον ὅτι καὶ τὸ μὴ ἐξ ὄντος γίγνεσθαι, καὶ τοῦτο σημαίνει τὸ ᾗ μὴ ὄν. ὅπερ ἐκεῖνοι μὲν οὐ διελόντες, ἀπέστησαν. καὶ διὰ ταύτην τὴν
t.75. ἄγνοιαν, τοσοῦτον προσηγνόησαν, ὥς τε μηδὲν οἴεσθαι γίγνεσθαι, μὴ δ' εἶναι τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἀνελεῖν πᾶσαν τὴν γένεσιν. ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί φαμεν, γίγνεσθαι μὲν οὐδὲν ἁπλῶς ἐκ μὴ ὄντος. ὅμως μέν τοι γίγνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος, οἷον κατὰ συμβεβηκὸς. ἐκ γὰρ τῆς στερήσεως, ὅ ἐστι καθ' αὐτὸ μὴ ὂν οὐχ ἐνυπάρχοντος γίνεται. θαυμάζεσθαι δὲ τοῦτο, καὶ ἀδύνατον οὕτως δοκεῖ γίνεσθαί τι ἐκ μὴ ὄντος.

id eſt: *Nos autem dicimus, quod ex eo quod non eſt, fieri: aut quod non eſt, aut quod eſt, facere aliquid, aut pati, aut quocunq; hoc fieri, vno quidem modo nihil differt, aut medicum facere aliquid, aut pati, aut ex medico eſſe, aut fieri. Quare quum hoc dupliciter dicatur, manifeſtum eſt quod ex eo quod eſt, & id quod eſt, aut facere aliquid aut pati. Aedificat igitur medicus, non ſecundum quod medicus, ſed ſecundum quod ædificator; & albus fit, non quatenus medicus, ſed quatenus niger, medicatur autem, &*

non

non medicus ſit quatenus eſt medicus. Quum autem maxime proprie dicamus medicum facere aliquid, aut pati, aut fieri ex medico, ſi ſecundum quod medicus hæc patiatur, aut faciat; manifeſtum eſt, quod ex non ente fieri, & hoc ſignificat quatenus non eſt. Quod illi quidem non partientes aberrauerunt, & propter hanc ignorantiam tantum inſuper ignorauerunt, quod nihil aliorum opinati ſunt fieri, aut eſſe, ſed auferebant omnem generationem. Nos autem & ipſi dicimus fieri quidem nihil ſimpliciter ex eo quod non eſt, ſed tamen fieri ex eo quod non eſt, vt ſecundum accidens; ex priuatione enim, quæ eſt per ſe non ens, non ex eo quod ineſt, fit. Mirabile autem eſt hoc, & impoſſibile ſic videtur fieri aliquid ex eo quod non eſt. Veteres ergo qui nunc ab Ariſtotele dicuntur ignorauiſſe non-ens formaliter ſumptum, in quo conſiſtit eſſentia priuationis, quæ materialiter eſt ens, nimirum forma præcedens, vt ædificator formaliter eſt non-medicus, at reipſa in entis latitudine aliquid eſt; veteres inquã Ariſtotelis teſtimonio priuationem penitus ignorauerunt, propter quam ignorantiam neſcientes ſoluere ſuperius allatam rationem, quam Ariſtoteles ipſe diluit poſita priuatione inter principia rerum generabilium, negabant rerum generationem. Sed & ante Ariſtotelem ſolus Plato leuiter tetigit naturam Priuationis; at eam non diſtinguens a materia, vim propoſiti argumenti eludere non potuit; quum Seniores Platone nihil omnino de priuatione cognouerint; & allato argumento penitus & omnino ſubſcripſerint; quod mox conteſtatur idemmet Ariſtoteles inquiens, f ὥσθ' ὅπερ ἐλίγομεν, αἱ ἀπορίαι λύονται, δι' ἃς ἀναγκαζόμενοι ἀναιροῦσι. f 1. Phyſ. tex. 78.

ρουσι τῶν εἰρημένων ἔνια. διὰ γὰρ τοῦτο τοσοῦτον οἱ πρότερον ἐξετράπησαν τῆς ὁδοῦ, τῆς ἐπὶ τὴν γένεσιν, καὶ φθορὰν, καὶ ὅλως μεταβολὴν. αὕτη γὰρ ἂν ὀφθεῖσα ἡ φύσις, ἅπασαν ἔλυσεν αὐτῶν ταύτην τὴν ἄγνοιαν. ἡμμένοι μὲν οὖν καὶ ἕτεροι τινές εἰσιν αὐτῆς ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς. πρῶτον μὲν γὰρ ὁμολογοῦσιν ἁπλῶς γίνεσθαί τι ἐκ μὴ ὄντος, ᾗ Παρμενίδην ὀρθῶς λέγειν. εἶτα φαίνεται αὐτοῖς, εἴπερ ἐστὶν ἀριθμῷ μία καὶ δυνάμει μόνον μίαν εἶναι. τοῦτο δὲ διαφέρει πλεῖστον. ἡμεῖς μὲν γὰρ, ὕλην καὶ στέρησιν, ἕτερον εἶναί φαμεν. καὶ τούτων, τὸ μὲν οὐκ ὂν εἶναι κατὰ συμβεβηκὸς τὴν ὕλην. τὴν δὲ στέρησιν οὐδ' ἀμῶς.

id eſt. *Quare quod quidem dicebamus, dubitationes ſoluuntur, propter quas coacti remouent dictorum quędam: Propter hoc enim tantum auerſi ſunt Priores a via in generationem & corruptionem, & omnino mutationem: hęc enim viſa natura omnem ſoluit hanc ipſorum ignorantiā. Tangentes igitur & alij quidam fuerunt ipſam, ſed non ſufficienter. Primum enim confitentur ſimpliciter fieri aliquid ex eo quod non eſt, quod Parmenidem recte dicere* ſtatuunt. *Poſtea videtur ipſis ſiquidem eſt numero vna, & potentia tātū eſſe: hoc autē differt plurimū. Nos enim materiam & priuationem alterum eſſe dicimus, & horum, materiam quidem non ens eſſe ſecundum accidens, priuationem autem per ſe: & materiam quidem prope, & quodammodo ſubſtantiam; priuationem autem nequaquam.* Ex quibus apertiſſime patet Platonem primum tetigiſſe priuationem: at veteres omnes Platone ſeniores eam penitus ignoraſſe. Quare non bene ſcribit Auberius Simmiam Rhodium in hoc Alæ poematio Neceſſitatis nomine Priuationem, vt a forma & a materia contradiſtinctum principium ſignificare: quum Simmias, ut g infra videbimus apud eruditum Salmaſium floruerit in prima Olympiade, multo ante ortum Pla-

g cap. 7.

tonis

tonis & Ariſtotelis; Plato namque natus perhibetur Olympiade octogeſima octaua, ut aſſerit Apollodorus in Chronicis. Immo vero non concedimus Auberio Simmiam aliosque illius æui ſcriptores, Neceſſitatis nomine priuationem intellexiſſe, tum quod priuatio multo poſterius a Platone inuenta, & ab Ariſtotele culta fuerit, & inter principia rerum primum enumerata; tum quod neceſſitatis vocabulo cuncti ſeniores ad vnum ſolam materiam intellexerunt, vt clare nos docuit Ariſtoteles inquiens: h 2. Phyſ. t. 87. τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης πότερον ἐξ ὑποθέσεως ὑπάρχει, ἢ καὶ ἁπλῶς. νῦν μὲν γὰρ οἴονται τὸ ἐξ ἀνάγκης εἶναι ἐν τῇ γενέσει. ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν τοῖχον ἐξ ἀνάγκης νομίζοι γεγενῆσθαι ὅτι τὰ μὲν βαρέα, κάτω πέφυκε φέρεσθαι. τὰ δὲ κοῦφα, t.88. ἐπιπολῆς. διὸ οἱ λίθοι μὲν κάτω, καὶ τὰ θεμέλια. ἡ δὲ γῆ ἄνω, διὰ κουφότητα. ἐπιπολῆς δὲ μάλιστα τὰ ξύλα. κουφότατα γάρ. ἀλλ' ὅμως οὐκ ἄνευ μὲν τούτων γέγονεν. οὐ μέν τοι διὰ ταῦτα, πλὴν ὡς δι' ὕλην. hoc eſt. *Quod autem ex neceſſitate eſt, utrum ex ſuppoſitione ſit, an & ſimpliciter. Nunc enim opinantur quod ex neceſſitate eſt, eſſe in generatione, quemadmodum ſi aliquis murum ex neceſſitate exiſtimaret eſſe factum, quoniam grauia quidem deorſum ferri apta natura ſunt, leuia autem ſuperne. Quapropter lapides quidem deorſũ, ac fundamenta, terra autem ſurſũ propter leuitatẽ: ſupra autẽ maxime ligna; leuiſſima enim ſunt. Attamen non ſine his quidem factus eſt, non tamen propter hæc, niſi vt propter materiam.* Quam opinionem veteribus fuiſſe docet i 1. de part. cap. 1. idem Ariſtoteles i alibi dicens, τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης οὐ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς κατὰ φύσιν ὁμοίως, εἰς ὃ πειρῶνται πάντες σχεδὸν τοὺς λόγους ἀνάγειν, οὐ διελόμενοι ποσαχῶς λέγεται τὸ ἀναγκαῖον. ὑπάρχει δὲ τὸ μὲν ἁπλῶς τοῖς ἀϊδίοις, τὸ δ' ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τοῖς ἐν

γενίσῃ πᾶσιν, ὥσπερ τοῖς τεχναστοῖς, οἷον οἰκία, καὶ τῶν ἄλλων ὁτῳοῦν καὶ τοιούτων. ἀνάγκη δὲ τοιάνδε τὴν ὕλην ὑπάρξαι εἰ ἔσται οἰκία ἢ ἄλλο τι τέλος. καὶ γενέσθαί τε καὶ κινηθῆναι δεῖ τόδε πρῶτον εἶται, τόδε, καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον ἐφεξῆς μέχρι τοῦ τέλους, καὶ οὗ ἕνεκα γίνεται ἕκαστον καὶ ἐστὶν ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς φύσει γινομένοις.

hoc eſt: *Neceſſitas vero non æque in rebus naturæ omnibus ineſt, ea videlicet, ad quam omnes fere autores rationes referre tentant priuſquam doceant quot modis accipi neceſſarium debeat. Ineſt id ipſum rebus quidem æternis ſimplici abſolutaque ratione; ſed caducis etiam gignendiſque omnibus ex ſuppoſitione tribuitur, quomodo in artificioſis, ut ædibus, & quibusuis aliis generis eiuſdem: materiam enim talem adeſſe neceſſe eſt, ſi domus, aut quiuis alius finis futurus ſit; atque etiam fieri mouerique illud primum oportet, deinde hoc; ac deinceps ad hunc modum itur ad finem, cuius gratia res quæq; efficitur, & eſt. eodemq; modo in rebus quoq; natura gignendis agitur.* Sic ergo neceſſitatis nomine Simmias antiquiſſimus autor Priuationem ut quid a materia & a forma diſtinctum ſignificare non potuit, ſecus ac ſenſerit Auberius. Adiiciendum his eſt, non bene ab eximio viro dici, Amorē præ ſe ferre infinitas ſeculorum ætates, ac eo nullum ætate Deum grandiorem eſſe, ac tamen originem ſui prædicare, ac natum aliquando ſe confiteri: ſi enim natus eſt Amor quando viſum eſt neceſſitati, iam eo maior natu eſt illa neceſſitas, quicquid ea ſit, ſiue Priuatio, ſiue materia, ſiue potius fatum, vt inquit alicubi [k] Ariſtoteles; qua de re latius [l] infra commodiori loco.

k lib. de mund. in f.
l cap. 8.

Secunda expoſitio poematii Alulæ a Scaligero poſita, qui ſtatuit hic agi de Tellumone Terræ Numine. CAP. IV.

IVlii Cæſaris Scaligeri filius ille Ioſeph, a paterna eruditione minime degenerans, hoc Amoris Alulæ poematium breui notatione tetigit in hanc ſententiam dicens:

Emendationes ad Πτερύγιον, id eſt Alulam.

Ver. 1. Λεῦσσέ με τὸν γᾶς. ideſt. *Intuere me illum terræ.* Putant hic Amorem dici ἄνακτα τᾶς γᾶς βαθυστέρνου, ideſt, *regem terræ vaſti thoracis.* in quo falluntur: immo hic Amor dicitur ὁ ἑδράσας τὸν Ἀκμονίδαν τὸν τᾶς γᾶς βαθυστέρνου ἄνακτα, καὶ τὰν ἅλα. hoc eſt. *Qui ſtabiliuit Acmonidan illum Terræ profundum pectus habentis regem, & mare.* Ἀκμονίδαν, *Acmonidan.* Rituales Pontificum vocabant Tellumonem: vt Neptunus maris, ſic Tellumo terræ rex, qui Ἀκμονίδης, *Acmonides,* ἑδράσας igitur τὸν Ἀκμονίδαν τὸν τῆς γῆς ἄνακτα. hoc eſt. *Acmonides igitur qui ſtabiliuit Acmonidan terræ regem,* nihil aliud eſt quam ἑδράσας τὴν γῆν, hoc eſt. *qui ſtabiliuit terram.*

Ver. 2. Μηδὲ τρέσῃς, εἰ τόσος ὢν δάσκια καὶ λαχνὰ φέρω γένεια. hoc eſt, *Neque metuas, ſi tantus quum ſim, vmbroſas &* λαχνὰ *ferogenas.* Inepta lectio: nam quid eſt λαχνόν? lege: Μὴ δὲ τρέσῃς, εἰ τυτὸς ὢν δάσκια καὶ λαχνὰ φορέω γένεια. Hoc eſt, neque timeas ſi tantus exiſtens vmbroſas lanugine fero genas. Iā φορέω, nō φέρω exigit lex carminis.

Adducta Scaligeri ſententia perpenditur. CAP. V.

NOs autem eximij viri ſententiam recipere non poſſumus. In primis enim verum non eſt, hic a Simmia ſub Amoris nomine tractari de Tellumone

Ter-

Terræ nûmine; tum quia Tellumo Terræ deus nôn eſt Deorum cœleſtium omnium dominus; quum tamen Amor in hoc poematio dicat ſibi cedere quęlibet deorum cœleſtium: tum quia Tellumo Terræ deus, vt maris Neptunus, propriam in mundo ſedem obtinet, Tellurem; aſt hic Amor, cuius Alula panditur nunc a Simmia Rhodio, celeriuolus omnia permeat mundi loca: tum quia Tellumo Terræ deus non apte pernix & alatus dicitur, quum terra permaneat immobilis; par eſt enim deum Terrę Telluris conditiones habere: nec rationi conſonum eſt a celeriuolo & alato deo, Terram inertem animari, Tellurem immobilem ac ſemper quieſcentem gubernari: tum quia Tellumo Terræ deus a Neptuno Maris deo, & a Ioue cœli deo contradiſtinctus, apud antiquos dicitur violentus ille Proſerpinæ raptor, & immitis ille ſcelerum vindex: nō autē Amor ille, qui non vi pertrahit, ſed leni ducit perſuaſione; qualis eſt deus hic, quem in Alulæ noſtræ poematio Simmias deſcribit. Nec nobis obeſt verbum Ἀκμονίδαν;
a ca. ſeqq. quia per Ἀκμονίδαν ſignificatur cœlum a priſcis autoribus, ut [a] infra videbimus apud inclytum Salmaſium, et apud Heſychium, cui Charon dicitur Ἀκμονίδης, *Acmonides*, quia ſit cœli filius. Cœlum autem plures quum filios habuerit, Iouem, Neptunum, Plutonem, ſeu Charontem, ſeu Tellumonem, & Amorem: hi ſinguli dici poſſunt Acmonidæ. Non ergo nunc agitur a Simmia Rhodio de Terræ Deo peculiari Tellumone; ſed de
b cap. 8. Amore, cui belle competunt omnia penitus attributa in hoc Idyllio deſcripta, ut [b] infra ſuo loco latius apparebit.

Ter-

Tertia clariſſimi Viri declaratio longe diuerſa proponitur.

CAPVT VI.

VIR autem vere Princeps & Pater eruditionum tandem omnium diligentiſſime nobis hoc poematium explicauit, ac diſertiſſime, ſcribens in hanc ſententiam, & Idyllium delineans in hanc effigiem.

Σιμμίυ τῦ Ροδίυ Πτέρυγες

Λεῦσσε με τὸν γᾶς βαθυστέρνυ ἄνακτ' ἀκμονίδαν τ' ἄλλυδις ἑδράσαντα:
Μη δὲ τρέσῃς εἰ τόσος ὢν, δάσκια, βέβριθα λάχνα γένεια.
Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν ἀνίκ' ἔκριν' ἀνάγκα:
Πάντα δὲ γᾶς εἶκε φραδαῖσι λυγραῖς.
Ερπετὰ πάνθ' ὅσ' ἕρπει
Δι' αἴθρας

Κάους τε
Οὔτι γε Κύπριδος παῖς
Ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι:
Οὔτι γὰρ ἔκρινα βίαφι, πραῦνῳ δὲ πειθοῖ:
Εἶκε δέ μοι γαῖα, θαλάσσας τε μυχὸς χάλκεος οὐρανός τε
Τῶν ἐγὼ ἐκνοσφισάμαν ὠγύγιον σκᾶπτρον ἔκραινον δὲ θεοῖς θέμιστας:

Quod quidem poematium ita latine redditum legimus ad verbum.

Aſpice me terræ profundi pectoris regem, cœlumq; aliter conſtituentem:
Neq; timueris ſi tantus exiſtens vmbroſum grauo lana mentum.
Tunc enim ego genitus ſum, quando iudicauit Neceſſitas;
Omnia vero Terræ parent conſilijs grauibus:
Volucres omnes quæ repunt
In æthere

Et Chao.
Neque ego CYPRIDIS puer:
Sed celeriuolus ipſe AMOR vocor:
Non enim judico violenter, ſed lenio perſuaſione:
Paret mihi terra, & maris penetrale, cœlumque æreum:
Ab his ego remoui antiquum ſceptrum, impeiaui autem Dijs leges.

In-

Inſcriptio huiuſce poematis in membranis πτέρυγες Ἔρωτος *Alę Amoris*, quam retinere non placuit Veteres enim Grammatici πτέρυγας Alas ſimpliciter citant : ſic apud Hephæſtionem Σιμμίας ἐν πτέρυξιν, *Simmias in Alis*. De autore igitur minus dubitare poſſumus, at inſcriptio πτερύγιον, *Alula*, quæ in vulgaribus editionibus habetur, falſa eſt; & a recentioris æui Grammatiſtis Græculis manauit, quibus hoc poema quum citant πτερύγιον, *Alulam* paſſim appellant; quam recte, ipſi viderint : non enim πτέρυγα *Alam*, aut πτερύγιον *Alulam*. Alas auium græci vocare conſueuerunt, quum ſint binæ; ideo πτέρυγας *Alas* ſemper nuncupant : ſic nec latini Alam, ſed Alas, nam duæ ſunt, nominare ſolent; quum de auium Alis loquuntur πτέρηξ *Ala*, & πτερύγιον *Alula* Græcis eſt quicquid in acumen deſinit, aut etiam cuiuſcunque rei ſummitas, & extremitas; ſic πτερύγιον *Alula* eſt promontorii cacumen, eſt & templi faſtigium, & gubernaculi pars extrema, & ita in aliis quibuslibet rebus. In auibus autem proprie ille pinnarum ordo in acutum deſinens ab utraque laterum parte, qua maiores ſunt pinnæ πτέρυξ *Ala*, vocatur; atq; inde ad alias res traducta metaphora. Sed πτέρυξ *Ala*, aut πτερύγιον *Alula* de vna tantum, de duabus vero nunquam dicitur. At quum heic utriuſque Alæ figura habeatur expreſſa πτερύγιον *Alula*, tam falſo inſcribitur, quam vere πτέρυγες Alæ. Genus metri Choriambicū eſt καταληκτικὸν εἰς ἰαμβικὴν καταληκτικὸν catalecticum ad iambicum deſinens, hoc eſt in amphibrachyn, aut bacchium propter indifferen-

tiam

tiam vltimæ ſyllabæ. Ἀντιθετικὰ *contrapoſita* autem hæc metra ſunt, καὶ κατὰ σχέσιν, *& ſecundum relationem* vt vocant, conſcripta; vt in Ouo, ſed contrario modo progrediuntur, non enim a minimo ad maximum, ſed contra; ſiquidem primum, & poſtremũ ſunt hexametra, ſecundum & penultimum pentametra, & ita deinceps decreſcendo vſq; ad duo media, quæ minima ſunt, & monometra iambica. Sed nec ex diſſimilibus metris, & variantibus per ſingula cola conſtant hæ Alæ; nam omnia ſunt Choriambica, præter medium & infimum, quod diximus eſſe iambicum monometrum catalectum. Magiſtri vocant ἰαμβικὴν κατακλεῖδα *iambicam deſinentiam*, quod ea clauſula finiantur iambica metra catalectica, & vt plurimum etiã Choriambica metra. Primum & vltimum vt iam diximus, hexametra ſunt, quæ Philica Marius Sacerdos appellat in libro de metris a Philico Corcyræo poeta τῆς πλειάδος, qui ſub Ptolemæo Philadelpho vixit, vt ſupra memini notare, non quod primus inuenerit hoc metri genus; nam Simmias longe illo antiquior heic, & in Securi hoc genere vſus eſt; ſed quod integrum poema iſto numero conſcripſerit, cuius initium refertur ad Hæphæſtionem.

Τῇ χθονίη μυστικᾷ Δήμητρί τε καὶ Περσεφόνῃ καὶ Κλυμένῳ τὰ δῶρα.

id eſt. *Frugiferæ ſacra deæ quæ colitis myſtica, iunctęq; Ioui nefaſto.*

Ipſe tamen Philicus huius metri inuentionem ſibi adſcribit hoc verſu, qui in eodem Hephæſtione legitur;

,, Καινεγραφῆς συνθέσεως τῆς Φιλίκυ, γραμματικοὶ, δῶρα φέρω
πρὸς ὑμᾶς.
,, id eſt. Quod igitur hoc genere metri plurimum vſus
,, ſit, Philicum ab ipſo appellatum eſt. ὅτι Πρῶτος τῦτο
,, τῷ μέτρῳ τὰ ὅλα ποιήματα ἔγραψεν. hoc eſt: *quod pri-*
,, *mus hoc metro integra poemata ſcripſiſſet:* non enim in-
,, uenit, vt falſo gloriabatur; quum Simmias longe
,, ipſo anterior, vt qui prima olympiade floruit, hoc
,, genus vſurparit. Perperam apud Attilium Fortu-
,, natianum in Arte *Phaletium metrum* pro *Philicium*
,, ſcriptum eſt; ſed & *Phalæcus* apud eundem male pro
,, *Philicus* legitur, vbi Phaloecũ conſcripſiſſe hymnos
,, Cereri & Libero tali genere metri; Philicus enim
,, non Phaloecus hoc metro carmen in honorem Ce-
,, reris & Liberi compoſuerat, cuius initium paulo
,, ante retulimus ex Hephæſtione. τῇ χθονίῃ μυστικὰ Δή-
,, μητρι &c. quem verſum ſic ibidem Latine reddidit,
,, aut imitatus eſt Fortunatianus.
,, *Trugifera ſacra Deaque colitis myſtica, iunctaq; Io-*
ui nefaſto.
,, Frugifera dea eſt Δημήτηρ. Iuppiter nefaſtis; Κλύμενος
,, hoc eſt Pluto; iuncta Ioui nefaſto, Proſerpina. Hunc
,, Philicum docti viri Philiſcus vt vocetur contẽdunt,
,, & quibuscunq; locis apud autores Φίλικον ſcriptum
,, reperiunt, in φιλίσκον mutant; quod miror, quum ipſe
,, ſibi φίλικον nomen eſſe illo verſu, quem ſupra ex He-
,, phæſtione attulimus, teſtatus ſit: vbi ſi φίλισκυ legeri-
,, mus non ſtabit verſus. Fuere quidem & Philiſci in
,, terra Græcia, ſed hic Philicos vocabuntur. Sed ad
,, rem redeamus. Argumentum Alarum fere notum.

Amor

,, Amor ipſe cuius hæ ſunt Alæ, loquitur, quis ſit, &
,, quomodo,& vnde natus oſtendit. Nō enim ſe Ve-
,, neris eſſe puerū,ſed omnibus Dijs natu antiquiorem
,, eſſe;& cœlo & terræ & mari imperare; & illud im-
,, perium non vi ac parendi neceſſitate,ſed amicitia καὶ
,, πειθοῖ *& ſuadela* adiunctum retinere. Scholiaſtes ἀνέκ-
,, δοτος ὑμνεῖ δὲ οὐ τὸν πάνδημον Ἔρωτα τὸν Ἀφροδίτης, ἀλλὰ
,, τὸν οὐράνιον τὸν γενεσιουργὸν, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται ἐν τοῖς
,, Σωκρατικοῖς διαλόγοις, ὅτε πρὸς Θρασύμαχον περὶ θείου τοῦ
,, καὶ ἀνθρωπίνου διαλέγεσθαι ἔρωτος. id eſt *Innupta. Celebrat*
,, *autem non vulgarem Amorem illum Veneris filium, ſed*
,, *coeleſtem illum autorem generationis rerum, cuius &*
,, *Plato meminit in Socraticis dialogis, quando apud Tra-*
,, *ſymachum de diuino & de humano diſſerit Amore*. Ve-
,, teres Amorem varie ἐγενεαλόγησαν, id eſt generis ori-
,, gine donauerunt. Sappho terræ & cœli filium eum
,, eſſe cecinit; Simonides Veneris & Martis; Orphæus
,, Saturni hoc verſu.
,, Αὐτὰρ ἔρωτα Κρόνος καὶ πνεύματα πάντ' ἐτέκνωσε. id eſt.
,, *Sed Amorem Saturnus, & ſpiritus omnes genuit.*
,, Ibycus & Heſiodus ἐκ χάους *ex Chao* eum prodijſſe vo
,, luerunt,& natum omnino ante coelum, & coelites
,, omnes. Idem dicit in iſtis Alis Simmias. Quod ve-
,, ro Scholiaſtæ heic ſcribunt,tam ille qui editus eſt,
,, quam ille qui adhuc in membranis cubat, ſenſum
,, etiam conſtare poſſe,ſi quis a primo verſu ad poſtre-
,, mum pergat,a ſecundo ad penultimū,atq; ita dein-
,, ceps vſq; ad medium,vt in Ouo,& Securi,neutiquā
,, illos audiendos puto. ἔχει δὲ νοῦν κἂν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐπὶ
,, τὸ ἔσχατον ἔρχῃ ὡς προείρηται. hoc eſt: *habet autem intel-*

E 2 *gentiam*

„ *ligentiam etiamſi a primo ad vltimum veniatur, vt*
„ *prædicatur*. Immo qui hoc dixit, mentem non habuit;nam certum eſt ſenſum recte procedere non poſſe,ſi ordinem illum in legendo ſequaris; exempli gratia,quis ſenſus,aut quæ cohærentia in iſtis eſſet, ſi ad hunc modum legeretur,

„ Πάντα δὲ γᾶς εἴκε φραδαῖσι λυγραῖς.
„ Ωκυπέτας θ᾽ αὐτὸς ἔρως καλεῦμαι
„ Ερπετὰ πάντ᾽ ὅσ᾽ ἔρπει
„ Οὔτιγε Κύπριδος παῖς
„ Δὶ αἴθρας,
„ χάος τε. hoc eſt.
„ *Omnia vero Terræ parent conſilijs grauibus*
„ *Sed celeriuolus ipſe Amor nominor :*
„ *Reptilia omnia quę repunt*
„ *Neq; ego Cypridis puer*
„ *In æthere*
„ *Et Chao.*

„ Hinc videre eſt quam ſæpe fallantur, qui ſemper Grammaticis habent fidem. Nunc ne quid temere aut fruſtra emendaſſe & mutaſſe videamur in auctoris verbis, ratio omnium quæ mutauimus reddenda eſt.

„ Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ᾽ ἀκμονίδαν τ᾽ ἄλλυδις ἱδράσαντα

„ *Aſpice me terræ profundi pectoris regem, cælumq; aliter conſtituentem.*

„ Ita hunc verſum totum ex membranarum autorita-

,, te minimo minus reſtituimus, quum vulgo legere-
,, tur ἀχμονίδαν, τὰν ἄλα θ᾽ ἑδράσαντα: quaſi hæc poetæ
,, mens fuerit, vt Amor & coelum & terram & mare
,, creaſſe ac conſtabiliſſe credatur; quum nihil minus
,, quam hoc dicere in animo habuerit. Dicit quidem
,, heic amor terram & mare & coelum ſibi conceſſiſſe,
,, Dijsq; & homnibus ſe imperare, non tamen vt coe-
,, lum & mare condiderit, qui ſenſus ex vulgata lectio
,, ne oritur. ἄλλυδις etiam pro τὰν ἄλα, in hoc verſu legit
,, Hephæſtion: ſed ἑδράσασα pro, ἑδράσαντα perpe-
,, ram apud eum ſcriptum eſt. ἀχμονίδαν ἄλλυδις ἑδρά-
,, σαντα heic tantum habebant membranæ, nos τὶ ne-
,, neceſſario addidimus ἀχμονίδαν τ᾽ ἄλλυδις ἑδράσαντα:
,, præceſſit enim γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτα. Nec aliter
,, Scholiaſtes vetus legiſſe videtur, in cuius paraphra-
,, ſi ita ſcriptum habetur: ὁρᾷς με τὸν γῆς τε ἄνακτα, καὶ
,, τὸν οὐρανὸν ἄλλῃ ἑδράσαντα. hoc eſt: *vides me terra regẽ,*
,, *& cælum aliter conſtituentem.*
,, Corruptiſſime vulgo legitur. καὶ τὸ οὐρανῶ ἄλα ἑδρά-
,, σαντα. Quod anſam præbuit viris doctis hunc lo-
,, cum corrumpendi. & τὰν ἄλα pro ἄλλυδις ſubſtituen-
,, di, nempe quod ita legiſſe videretur Græculus in-
,, terpres. Sed ex noſtra emendatione iam contrariũ
,, apparet, non aliter ſcilicet eum legiſſe quam ἄλλυδις,
,, & ἄλλῃ interpretari. Hic erit igitur ſenſus: *Vide me*
,, *qui late terra rex ſum, quique cælum, & alia ſede con-*
,, *ſtitui.* id eſt. *qui cælum ſolio depuli, & illa ſede de-*
,, *turbaui quam obtinebat, quum Terra imperaret & do-*
,, *minaretur; meq; in eius locum intuli; & aliam eum ſe-*
,, *dem quærere coegi.* vno verbo, Coelum throno ſe

deiecisse

deieciſſe gloriatur, heic Amor, & pro illo nunc regnare. Ἀκμονίδαν coelum ſignificare adeo notum eſt, vt valde mirer incomparabilem virum de neſcio quo Tellumone Terræ rege heic accipiendum putaſſe ex Ritualibus Pontificum: quid enim notius quam Ἄκμονα apud poetas & μυθογράφυς Cœli, id eſt. ὐρανῦ patrem appellari? hinc Cœlum ἀκμονίδαν vocat Simmias patronimice, id eſt: Acmonis filium. Heſychins: Ἀκμονίδης ὁ Κάρον καὶ ὁ ὐρανός. Ἄκμονος γὰς παῖς. Sed de re omnibus nota plura dicere verba perdere. eſt. Μηδὲ τρίσης ἐι τόσος ὢν δάσκια βέβριθα λάχνα γένεια id eſt. *Neq; timueris ſi tantus exiſtens vmbroſum grauo lana mentum.* Prius legabatur. δάσκια καὶ λαχνὰ φέρκω γένεια, inepte prorſus & abſurde. nam λαχνὸν pro hirſuto vel hiſpido Græcum non eſt, ſed λαχνῆεν. nos hanc lectionem concinnauimus ex veſtigijs veteris ſcripturæ, quę habebat; δάσκια βεβριθῦτα λάχνα γένεια: quæ nec integrum ſenſum efficiebat, & verſum extra legem extendebat βέβριθα λάχνα γένεια: ſic de aureo vellere Appollonius libro 4.

Βεβρίθει λήνεσσιν ἐπηρεφές. hoc eſt.

Granabatur lanis operta

ſic. Μῆλα βεβριθότα μαλλῷ id eſt.

Poma referta lanugine.

Apud alium poetam. Mentem huius loci minime aſſecuti ſunt homines eruditi; non enim hiſpidum aut hirſutum Amorem heic inducit poeta, ſed barbatum. *Nec vero horreas* dicit heic Amor, ſi tantulus tam ſpiſſa barba obſitum mentum habeo: nam miranda ac tantum non horrenda in puero, qualis

Amor

,, Amor fingebatur, denſa & prolixa barba: ſed hoc
,, Amor admirari nos prohibet, aut horrẽdum putare;
,, quum enim ſit vetuſtiſſimus deorum, & illo tempo-
,, re natus quo nondum cœlum & Dij erant, ſed Ter-
,, ræ totius imperium tenebat; minus mirum eſſe opa-
,, cam ſibi profuſamq; barbam dari. De Amore bar-
,, bato legi alicubi, ſed apud quem, nunc in memoria
,, mihi non eſt. Veneris etiam barbatæ ſimulachrum
,, finxere veteres, quam πάσης γενέσεως ἔφορον *totius ge-*
,, *nerationis præſidem* credebant, vt iam minus mire-
,, mur, hunc οὐράνιον *cæleſtem* Amorem, καὶ πάντων γενε-
,, σιουργὸν, *& omniũ generationis-autorem*, vt exiſtimabãt,
,, barbatum induci.
,, Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμην ἀνίκ᾽ ἔκριν᾽ ἀνάγκα] id eſt: *Tunc*
,, *enim ego genitus ſum, quando iudicauit Neceſſitas.*
,, Perperam hæc accipiunt interpretes; nõ enim Amor
,, hoc vult, ſe tunc natum eſſe quum Neceſſitati viſum
,, eſt; ſed rationem adfert, quare quum puer eſſet, bar-
,, batus induceretur. Qualis autem hæc foret ratio,
,, ideo ſibi barbam dari, quod tunc natus eſſet, quum
,, neceſſitas vt naſceretur, ſtatuiſſet ac decreuiſſet?
,, Sed cauſam barbæ ſuę hanc adfert, quod etſi puer
,, videtur, natu tamen grandiſſimus eſſet, vt pote ante
,, omnes Deos natus, & illo tempore quo Neceſſitas
,, imperabat, & omnia diris & iniquis Terræ iuſſibus
,, parebant. Terram enim omnium primam ex illa
,, confuſa indigeſtaq; mole, quam Chaos dixerũt, pro
,, dijſſe conſentiunt Veteres Theologi Græci. Terræ
,, autem, hoc eſt, brutæ Diuæ Neceſſitatem adiungit;
,, nam quidam ex antiquis Philoſophis τὴν ἀνάγκην τῶν

πάν-

,, πάντων αἰτίαν εἶναι· idest: *Neceſſitatem omnium cauſam*
,, *eſſe* ſanxere, ut Democritus, Pythagoras τὴν ἀνάγκην
,, τῷ κόσμῳ περικεῖσθαι· hoc eſt, *neceſſitatem mundo ſu-*
,, *perimponi* dicebat. Sed heic Amor ſuam imperandi
,, rationem longe diuerſam ab ea, quã Terra, quum
,, imperaret obtinebat, eſſe oſtendit: ſuam enim in
,, eblandiendo & perſuadendo totam poſitam; at il-
,, lam Terræ in cogẽdo ac per vim compellando. Hinc
,, violento eius & impotẽti imperio τὴν ἀνάγκην neceſſi
,, tatem attribuit, ſuo vero τὴν πειθὼ *Perſuaſionem* qua
,, omnia ſe confeciſſe loquitur; nihil autem vi, nec in
,, gratijs. ſic τὴν ἀνάγκην τῷ Ἔρωτι. *Neceſſitatẽ Amori* oppo-
,, nit Parmenides apud Stobæũ οὐχ ἡ ἀνάγκη μόνον καὶ τὸ
,, δόγμα ἀγαθοὺς εἶναι ἐξομᾷ, ἀλλὰ καὶ ὅπερ ἐξεργάζεται τὰ
,, μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων Ἔρως. οὗτος καὶ τὴν ἀρετὴν τελεσι-
,, δρομον εἶναι ποιεῖ. hoc eſt. *Non neceſſitas ſolum & do-*
,, *gma bonos eſſe facit, ſed etiam qui efficit maxima rerũ*
,, *humanarũ Amor: Hic & virtutem perfectam eſſe facit.*
,, Se tunc igitur natũ hoc loco dicit Amor quum Ne-
,, ceſſitas & Terra regnabant, vtramq; ſimul poſuit
,, autor, nam quidam ex veteribus τὴν γῆν, vt τὴν ἀνάγ-
,, κην, πάντων αἰτίαν, *Terram ſcilicet vt Neceſſitatem*
,, *rerum omnium cauſam* ſtatuerunt: Alij Amorem τὴν
,, γένεσιν generationem vocauerunt, vt Parmenides,
,, qui eum ante omnia natum voluit. Heſiodus & A-
,, cuſilaus Terram & Amorem ſtatim poſt Chaos in
,, lucem exiſſe. Vide Platonem in Conuiuio, Sim-
,, mias autem in his Alis Amorem Terra jam regnan-
,, te ortum habuiſſe ſcribit, nam ita de ſe loqueutem
,, Amorem inducit:

Τᾶμος

Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν ἀνίκ' ἔκραιν' ἀνάγκα,
Πάντα τὰ γᾶς εἶκε φραδαῖσι λυγραῖς hoc eſt:
Tunc enim ego genitus ſum quãdo iudicauit neceſſitas
Omnia vero quæ in Terra parent conſilijs grauibus.

ἔκραινε autẽ pro ἔκρινε, quod vulgo legitur, atq; etiam in membranis habetur, libentius legerim: κραίνειν eſt imperare, quæ ſignificatio huic loco conuenit; non etiam ἔκρινε, niſi in eadẽ hac notione accipiatur: eorũ enim qui imperant & regnant hoc proprium eſt, ſtatuere ac decernere, ſed κραίνειν melius. ſic κραίνειν ϛρατῷ *imperare exercitui* apud Sophoclem, atq; inde κράτωρ qui dominatur & regnat.

Πάντα δὲ γᾶς εἶκε φραδαῖσι λυγραῖς] hoc eſt. *Omnia vero Terra parent conſilijs grauibus*, ex deprauata membranarum lectione hanc veram & ſynceram extudimus; ſic enim illæ ſcriptum præferebant, πάντα δ' ἐκτάσει καὶ φραδίσι λυγραῖς: nihil poteſt corruptius; videant acutiores an aliquid melius inde exculpere poſſint: in editionibus excusũ erat πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς; nullo ſenſu. Quam lectionem ſecutus ſit Græcus interpres non facile eſt ſtatuere; ſic enim locum hunc ἐκφράζας deſcribit, τότε γὰρ ἐγενόμην ὅτε ἡ ἀνάγκη ἦρχε, καὶ πάντα ὑπεῖκε ταῖς αὐτῆς γνώμαις, hoc eſt. *Tunc enim factus ſum quum Neceſſitas imperabat, & omnia obediebant eius ſententijs*. Sed opinor eum ſcripſiſſe, ταῖς τῆς γῆς γνώμαις .i. *Telluris ſententijs*: & ne quid diſſimulem, ita in veteri libro ſcriptum vidi. quod vnice noſtram coniecturam confirmat. φραδὴ quod eſt γνώμη, vel βουλὴ, apud Pindarum aliquoties occurrit. Heſychius φραδαῖσι, βουλαῖς. Huius autem

„ verſiculi mentem multis aperuimus in ſuperiori ani
„ maduerſione.
„ Ερπετὰ πάντ' ὅσ' ἕρπει) hoc eſt, *Reptilia omnia quæ re-*
„ *punt*. ἑρπετὰ heic non reptilia quæ vulgaris eſt huius
„ vocis notio, ſed volucres ſignificat tantum; nam
„ qui omnia animalia heic deſignari crediderunt, falſi
„ ſunt; de ſolis enim auibus loqui palam eſt ex verbis
„ quæ ſequuntur: ὅσ' ἕρπει δι' αἴθρας χάους τε. ideſt, *quæ*
„ *repunt in æthere & Chao*, vbi Terræ mentio nulla, ut
„ terram peragrantia animantia etiam intelligi pute-
„ mus. Videtur autem Simmias genus auium ante
„ reliqua omnia creatum exiſtimaſſe, atque adeo ante
„ ipſum Amorem; nam eo ſe natum tempore heic A-
„ mor prædicat, quo Telluris imperiis omnia parebāt
„ vt auitii omne genus; de cæteris animalibus ſilet;
„ nondum igitur tunc erant ſecundum autoris ſenten-
„ tiam; nec enim omiſiſſet. Ariſtophanes in auium
„ Comędia, ut Amorem ante cœlum & Terram &
„ omnes Deos editum facit, ſic auium etiam genus ex
„ Amore & Chao productum fingit priuſquam Terra
„ aut cœlum in Natura rerum eſſent. Eodem pertinet
„ quod in alio eiuſdem Comędiæ loco idem autor fa-
„ bulatur Κόρυδον id eſt Galeritam omnium auium pri-
„ mam editam fuiſſe, ac Terra priorem.

„ Ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς κοὐ πολυπράγμων, οὐδ' Αἴσωπον πεπάτηκας
„ Ὃς ἔφασκε λέγων, κόρυδον πάντων πρώταν ὄρνιθα γενέσθαι,
„ Προτέραν τῆς γῆς. hoc eſt:

„ *Ineruditus enim natus es, & non negocioſus, neq; Aeſo-*
pum exercuiſti.
„ *Qui dicebat narrans, Corydum omnium primam auem*
genitam eſſe *Prio-*

Priorem terra.

In quo etſi ab autore paululum diſſentiat, veterum tamen hanc vulgo fuiſſe opinionem de Auitij ante reliqua animalia creatione, facile inde probari poteſt: nec enim ridiculi gratia illud a Comico confictum eſſe, fidem fecerit hic Simmias, qui Amorem τῶν θεῶν πρεσβύτατον, id eſt: *deorum vetuſtiſſimum*, vt eum vocat Plato, illo tempore natum ſcribit quo Terra regnabat, & auiũ omne genus Terræ parebat: quibus verbis aperte indicat nihil tum fuiſſe in rerum natura præter auium genus. Ἕρπετα reptilia igitur heic ſunt aues. Sic Amorem ὄρπετον † Sappho vocauit, ob eam ſcilicet cauſam quod Ales fingitur. † apud Hephæſtionem

Ἔρως δ' αὖτε μ' ὁ λυσιμελὴς δονεῖ
Γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον. id eſt:
Amor autem me artuum diſſolutor verſat,
Dulci-amara auis inexpugnabilis.

Δὶ αἴθρας χάυς τε] hoc eſt: In æthere & Chao. χάος aerem exponut Grammatici. Vetus Scholiaſtes in ἐκφρασει explicatione huius loci ὅσα ἑρπετὰ δὶ ἀέρος καὶ αἴθρας. id eſt: *Quot quot reptant in aere & æthere.* Ibycus. ποτᾶται δ' ἐν ἀλλοτρίῳ χάει. hoc eſt *volare autem in alieno Chao.* id eſt: aere. Ariſtophanes. τὸ χάος τυτὶ καὶ τὰς νεφέλας id eſt: *Chaos hoc & nubes.* vbi Interpres τὸν ἀέρα aerem interpretatur, omnino ingens illud ſpacium quod terram inter & cœlum eſt, χάος *Chaos.* Græci vocarunt. Hinc χάος χάσμα & χώρησιν, & χοίλωμα Græci interpretantur. Idem etiam ſignificabat Chaos, vnde Latinis *cauus,* id eſt κοίλωμα, vt ὠὸν Ouum. Aeolice autem χόος. Heſychius χάος κοίλω-

,, μα, vel κοιλάς, nam ita legendum. Idem. κόοι χάσματα
,, ἢ κοιλώματα. Stephanus κόους τὰ κοιλώματα τῆς γῆς, καὶ
,, πάντα τὰ σπήλαια ἔλεγον. id eſt. *Cous, omnes concauita-*
,, *ter terræ & omnes ſpeluncas dicebant*. Hinc latina
,, vox vetus *Couus* pro cœlo; nam *Cohum*, & *Couum* di-
,, cebant, hoc eſt κόον; & fallunt Latini Grammatici
,, qui a Chaos deducunt. Gloſſæ veteres non editæ
,, *Couum naturam uniuerſi a cauo, id eſt inani vel vacuo.*
,, Item: *Cous eſt quo continetur*, vnde Ennius.
,, *Vix ſolum complere Couum terroribus cæli.*
,, Cous vel Couus plane eſt Græcorum κόος, a conca-
,, uitate dictus. Sed de his alias.
,, Οὔτι γέ Κύπριδος παῖς] id eſt: *Neque ego Cypridis puer.*
,, Vt duplex Venus veterib. πάνδημος καὶ οὐράνιος, i. *vulga-*
,, *ris & cæleſtis* notiſſimus Platonis locus in Sympoſio.
,, Ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι] hoc eſt: *Celeriuolus*
,, *autem ipſe Amor nominor*. Multæ ſunt cauſæ quare
,, hanc lectionem non probem, licet eam videatur
,, agnoſcere Græcus interpres dum exponit οὐκ εἰμὶ δὲ
,, Ἀφροδίτης υἱός, καλοῦμαι δὲ Ἔρως. hoc eſt, *Non ſum autem*
,, *Veneris filius, nominor autem Amor.* Dicit hic Amor
,, cæleſtis ſe non eſſe Veneris puerum, & Amorem ſe-
,, vocari. Atqui non peculiaris hæc ipſius appellatio,
,, ſed ille puer Veneris etiam Amor vocabatur. cur
,, igitur dicit hoc loco αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι. *ipſe Amor no-*
,, *minor*, quaſi hoc ipſe nomen ſolus haberet ad diſtin-
,, ctionem alterius, qui nō appellabatur Amor, quod
,, falſum eſt: ſed magis magiſque vt hanc lectionem
,, improbem facit vetus ſcriptura, quæ habet, ὠκυπέτας
,, δ' αἴριος καλεῦμαι, hoc eſt: celeriuolus acrius nominor,

an

,, an pro ἀέριος *aerius*, αἰθέριος *athereus* legendum, vt
,, οὐράνιον ideſt *cœleſtem* intelligamus? huic coniecturæ
,, ſtare poſſet aliquis: ego tamen nondum illi palmam
,, do; ſed eam magis palmariam iudico, qua totum lo-
,, cum ſic concipio ac diſtinguo, minimum aut plane
,, nihil recedens ab antiquæ ſcripturæ veſtigijs. οὔτιγε
,, Κύπριδος παῖς ὠκυπέτας τ' ἀέριος καλεῦμαι. hoc eſt: *neq;*
,, *ſum Cypridis puer, celeriuolus & aerius nominor* Cœ-
,, leſtis Amor, vt diſtinguat ſe ab Amore vulgari καὶ
,, πανδήμῳ & *communi* ſic ait: *Nequaquam ego puer Vene-*
,, *ris, & aliger aerius nuncupor.* παῖς Κύπριδος ὠκυπέτας
,, ἀέριος. id eſt: *Puer Veneris celeriuolus aerius.* notæ ſunt
,, quibus volgiuagum illum Amorem καὶ πάνδημον id
,, eſt communē deſignat, quod puer Veneris ſit, quod
,, hac illac circunuerſet ac circumuolitet, & incerto
,, vagoq; impetu modo in hos feratur, modo in illos,
,, & plane ſit ὠκυπέτας ἀέριος celeriuolus aerius. Plato
,, in Conuiuio de hoc vulgari Amore ὁ μὲν ȣ̃ τῆς παν-
,, δήμου Ἀφροδίτης ὡς ἀληθῶς πάνδημος ἐςὶ καὶ ἐξεργάζεται ὅ
,, τι ἂν τύχῃ. hoc eſt: *Etenim vulgaris communiſq; Ve-*
,, *neris Amor rinera eſt & ipſe vulgaris, & quodcunq;*
,, *contigit, peragit,* ſiue & poſt Ficinū vertebat Corna
,, rius: *Proinde vulgaris Veneris Amor reuera vulgaris*
,, *eſt, & pro vt contigerit omnia operatur* Quos autem
,, ſemel fixit hic Amor, ad amandum vi cogit; talem
,, porro ſe non eſſe prædicat hic Amor coeleſtis, & per
,, vim nihil agere, ſed volentibus iuſinuare ſe, & ſpō-
,, te ſua animos inter ſe conciliare; pollicendo ac per-
,, ſuadendo: hinc eum ὕβρεως ἄμοιρον, *iniuria carentem*
,, dicit Plato in Sympoſio.

Οὔτι

,, Οὔτε γὰρ ἔκρινα, βιάφι πραΰνω πραΰνω δὲ πειθοῖ] hoc eſt: *Nõ*
,, *enim iudico violenter, ſed lenio perſuaſione*. Sic libuit
,, emendare veterem lectionem in membranis vitioſe
,, ita ſcriptã. Οὔτε γὰρ ἔκρινα βιάς πραΰνω δὲ πειθοῖ. ἔκρινα pro
,, ἔκρινα etiamlegunt Scholiaſtæ, ita enim exponunt:
,, οὐδὲν ἔπραξα βίᾳ, ἀλλὰ πάντα πραΰνω πειθοῖ. hoc eſt: *nihil fe-*
,, *ci violentia, ſed omnia mulceo perſuaſione*. Alius vero
,, non editus ſic habet. καὶ οὐδὲν δὲ ἔπραξα βίᾳ, τὰ πάντα δὲ
,, μοὶ πείθονται. hoc eſt: *nihil autem feci violentia, om-*
,, *nia vero mihi obediunt*: illud Πάντα; quod vterque
,, habebat fere mihi perſuadet lectum ab illis fuiſſe
,, οὔτι γὰρ ἔκρηνα βίᾳ, πάντ' ἐπραΰνα πειθοῖ. vel. πᾶν δ' ἐπραΰ-
,, να πειθοῖ. hoc eſt: *nihil enim perfeci vi, omnia demulſi*
,, *perſuaſione*: vel *omne autẽ manſuefeci perſuaſione*: idq;
,, vt verum eſſe credam, inducit me, quod ſecunda in
,, πραΰνω producatur; nam quod ad primam attinet,
,, etſi natura longa eſt, facile ob ſequentem vocalem
,, corripi poteſt, vt in aliis eiuſmodi ſolent, de quibus
,, ad Ouum ſupra notauimus. nihil igitur verius hac
,, lectione, quam vltimo loco poſuimus. Cauſam au-
,, tem addit hoc verſu Amor iſte cæleſtis quare κύπριδος
,, παῖς *Veneris filius* non dicatur, καὶ αἴριος ὠκυπέτας, &
,, *& aerius celerivolus*; nihil enim ſe per vim agere, ſed
,, omnes blanditiis pellicere: illum vero Veneris pue-
,, rum & volgiuagum Amorem ὑβριστικὸν, iniurioſum
,, eſſe, καὶ βιαστικὸν, & violentum: longe igitur ſe ab illo
,, diuerſum. Non dicit quidem expreſſe Amorem il-
,, lum alterum Veneris filium violentum eſſe & vi co-
,, gere, ſed facile intelligi datur ex comparationis ra-
,, tione quam ſic inſtituit: *Non ſum nec vocor ille Cypri-*
dis

Digitized by Google

„ *dis puer, & vulgiuagus Amor; nihil enim per vim perfi-*
„ *cere conſueui*. Sequitur ergo illum alterum omnia
„ per vim facere ſolitum, cui ſe adeo diſſimilem eſſe
„ oſtendit. Non inepte etiam aliquis exiſtimare poſ-
„ ſit heic conferri exemplum imperii quod exercet
„ nunc Amor, ad imperium quod olim Terra exerce-
„ bat priuſquam Amor naſceretur; illam enim κατ'
„ ἀνάγκην *per neceſſitatem* imperitaſſe. Amorem vero
„ κατὰ πειθὼ, *per ſuadelam*. quam ſententiam ſupra re-
„ tuli ad illud ἀνίκ' αἰκραιν' ἀνάγκα, quando iudicauit
„ Neceſſitas.
„ Εἶκει ἐμοὶ γαῖα, θαλάσσας τε μυχὸς χάλκεος οὐρανός τε)
„ hoc eſt: *Paret mihi terra, mariſque penetrale, cęlumq;*
„ *æreum*. Ex duobus corruptis & multis verſibus vnū
„ hunc integrum & ſyncerum concinnauimus. ſic
„ enim legebatur in vetuſto codice: Εἶκε δὲ μοι γαῖα
„ θαλάσσας τε μυχὸς οὐρανός τε. Εἶκε δὲ μοι γᾶς τε μυχοὶ
„ χάλκεος οὐρανός τε. id eſt, *Paret autem mihi Terra, &*
„ *maris penetrale, cęlumq. Paret autem mihi Tellus, &*
„ *penetralia æreum cęlumq.* Sic ex duobus malis ac vi-
„ tioſis vnum bonum ac ſanum fecimus. χάλκεος οὐρανός,
„ *æreum cælum*, apud Homerum eſt & Heſiodum.
„ Εἶκει ἐμοὶ, vt in ſequenti verſu τῶν ἐγὼ ἐκνοσφιτάμην,
„ vbi ει, & ω propter ſequentes vocales corripiuntur.
„ non etiam improbauerim ſi quis malit εἶξε δὲ μοι γαῖα
„ θαλάσσας τε μυχός, vel εἶξαν ἐμοὶ, vt videntur Scho-
„ liaſtæ legiſſe, qui ſic exponunt. ὑπεῖξαν δὲ μοι, οἱ γῆς
„ τε καὶ θαλάσσας μυχοὶ καὶ ὁ οὐρανός. id eſt, *Ceſſerunt au-*
„ *tem mihi terra & maris receſſus, & cælum*. videntur
„ igitur legiſſe εἶξαν ἐμοὶ γᾶς τε θαλάσσας τε μυχοὶ, χάλ-

κεος

νεως οὐρανός τε. ideſt, *ceſſerunt autem mihi terraque mariſque receſſus, & æneum cælum*: cui lectioni etiam adſtipulatur alter ex illis duobus deprauatis verſibus quos ſupra ex membranis protulimus. εἶκε δέ μοι γᾶς τε μυχοὶ. vtro modo legas nil refert, noſtram tamen præferimus. Nihil vero abſurdius correctione doctorum hominum, qui ſic repoſuerant. οὐρανίων πᾶς τε θεός μοι εἶκει. hoc eſt, *cæleſtium omniſque Deus mihi cedit*. quum enim ſequatur τῶν ἐγὼ ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον. id eſt, *ab illis ego eripui ſceptrum antiquum*, quomodo videri poteſt Amor, ſceptrum Diis eripuiſſe, qui regno potiebatur antequam quisquã Deorum natus eſſet?

τῶν ἐγὼ ἐκνοσφισάμαν ὠγύγιον σκᾶπτρον] hoc eſt *ab illis ego eripui antiquum* ſceptum. Ita repoſui, quum vulgo eſſet: τῶν δ᾽ ἐγὼν ἐκνοσφισάμαν. illud ἐγὼν verſus non patiebatur. Coelum autem & Terram intelligit, quibus Amor ſceptrum de manibus extorſiſſe gloriatur. Huc plane pertinet quod in primo verſu Amor Terræ regem ſe appellat, & Coelum ſolio a ſe depulſum dicit, & in alia ſede cõſtitutum, quam regia ſcilicet: ſic vltimus iſte verſus interpretationem noſtram illorum verborum primi verſus Ἀκμονίδαν τ᾽ ἄλλυδις ἑδράσαντα, *cælumq; aliterconſtituentem* egregie comprobat.

Εἴκραινον δὲ θεοῖς θέμισας) id eſt. *Imperaui autem Dijs leges*. Ita vetus, ex cuius autoritate ſic emendauimus. Vulgo erat: ἐκρᾶνα δὲ σφὶν θέμισας. id eſt. *& conſtitui ipſis iura*, ex correctione doctorum hominũ qui tam male nomen deorum in præcedente verſu repoſuerant, quam in hoc ſuſtulerant, vt error errorem

„ rem ſequitur. Pro ἔκραινον malim ἔκρινον. ſic enim fre-
„ quenter apud poetas κρίνειν, & διακρίνειν θέμιστας.
„ *Hæc ad verbum vir eximius.*

Expenditur explicatio Eruditiſſimi Viri; ac ſpeciatim retinetur inſcriptio Amoris Alulæ *CAP. VII.*

NOs autem vt in hac explicatione ſummam egregij viri diligentiam laudamus, & eruditionem admiramur, ita non omnino ſubſcribimus eius opinioni; ſiquidem ante omnia decurtatum Idyllij titulum non probo, dum ex eo tollit nomen Amoris, legens: Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου πτέρυγες *Simmiæ Rhodij Alæ:* tum quia nihil immutandum eſt e textu, in quo habetur Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου πτέρυγες Ἔρωτος ἢ πτερύγιον, *Simmiæ Rhodii Alæ Amoris, vel Alula:* tum quia titulus aptus & autorem, & ſubiectã materiam poematii ob oculos ponit: tum quia procul abeſſe debent a nominibus, & librorum titulis æquiuocationes, quæ vbiq; ſunt cauſa [a] obſcuritatis; quum rebus impoſita nomina ſint ad earum naturam [b] clare indicandam. Nec ſatis tuetur virum inſignem Hephæſtio Grammaticus antiquus, qui Simmiam citat ἐν πτέρυξιν *in Alis*, nulla facta mentione Amoris; nam ob breuitatem ſat erat illi citare Alas Simmiæ; quum alias nullas ediderit Simmias, neceſſario hæ intelligebantur, vel Amoris nomine ſuppreſſo: ſed autor Idyllio ſuo nomen imponens, eo materiam tractatã indicare tenebatur. Sic Ariſtoteles quoſdam ſuos libros inſcripſit *Analyticos Poſteriores*; qui tamen citantur *Poſteriorum* nomine, abſq; vlla mentione Analyſeos; & quos *De*

a. 2 poſt. anal. t. 8. 1.
b. 2. phyſ. t. 5.

auſcultatione Phyſica Magiſter inſcripſit, eoſdem libros Peripatetici paſſim citare conſueuerunt nomine *Phyſicorum*, omiſſa mentione auſcultationis. Quare membranarum vulgatam inſcriptionem retinendam arbitramur. Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου πτέρυγες Ἔρωτος ἢ πτερύγιον. hoc eſt. *Simmiæ Rhodij Alæ Amoris, vel Alula*, quæ inſcriptio totam poematii naturam indicat, quum Alarum nomen
c. Ariſtop. 3. ſimplex haud magis Amoris, quam [c] Mercurii, Victoriæ, Iridis, Famæ, ac Temporis Alas indicare valeat; de quibus ſingulis poematium Simmias conſtituere potuit. Deinde vero non abſolute concedimus inclyto viro, titulum legi debere *De Alis* in numero multitudinis, non poſſe legi ſingulariter *de Amoris Ala vel Alula*, quia ſint binæ ſemper auium alæ; nam & Germanicus ille vertens Arati phœnomena loquitur de cornu Arietis, licet bina cornua obtinentis, numero ſingulari, dum ita ſcribit de ſigno primo Zodiaci:

Inde ſubeſt Aries, qui longe maxima torrens
Orbis, & ad finem ſpacijs non tardior horam
Peruenit, & quando grauiore Lycaonis arctos
Axem, vel tutor, quem tanto gratior ille
Diſtantis cornu properat contingere metas.

d. eclog. 3. Et Virgilius ipſe ſcribit in [d] Bucolicis

. . . . *paſcite taurum*
Iam cornu petat, & pedibus qui ſpargat arenam.

Et ibidem paulo poſt:

Occurſare capro (cornu ferit ille) caueto,

f. Idyl. 3. Et ante Virigilium Theocritus in [f] Amarylide

. . . . καὶ τὸν ἐνόρχαν
τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο, μὴ τὸ κορύψῃ

hoc

hoc eſt . . . . . - *& illum teſticulatum hircum Libycum Cnaconem caueto, ne te cornu feriat.*

Quum tamen taurus & caper hircuſq; non vnico, ſed geminis cornibus polleat; non vnico, ſed ambobus petat feriatq;. Quin & Lunæ diminutæ cornua illa bina metaphorica numero ſingulari deſignantur a poeta latinæ linguæ peritiſſimo, Virgilium dico, g cuius in opere abſolutiſſimo. g.Georg.1

Luna reuertentes quum primum colligit ignes
Si nigrum obſcuro comprenderit aera cornu
Maximus agricolis pelagoq; parabitur imber.

Quodq; magis vrget de quaternis vngulis equi loquitur idem Virgilius in h Heroicis numero ſingulari dum ait: h.11.Aen.

Quadrupedumq; putrem curſu quatit vngula campum
Et multo i prius i.8. Aene.
Quadrupedante putrem ſonitu quatit vngula campum.

Et in opere K paæſtantiſſimo perfectum equum deſcribens infit K. 11. Aeneid.

Denſa iuba & dextro iactata recumbit in armo
At duplex agitur per lumbos ſpina, cauatque
Tellurem, & ſolido grauiter ſonat vngula cornu.

Sed & equitem citiſſimo curſu fugientem vtriſque calcaribus equum ad celerrimam fugam impellentem ait ferrata † calce fatigare numero ſingulari:

At iuuenis viciſſe dolo ratus, auolat ipſe
(Haud mora) conuerſiſq; fugax aufertur habenis,
Quadrupedemq; citum ferrata calce fatigat.

Ceterum & de Ala in eodem numero minori vtraſq; Alas indicans agit Magnus Albertus, & ante illum

m.1.de animal. tra.2.cap. 7.

maximus Ariſtoteles. Albertus quidem [m] inquit *Volatile omne, cuius Ala aut pennata, aut corialis eſt, habet ſanguinem; quæ autem rugoſi ſunt corporis, ſanguinem non habent*. Ariſtoteles autem ſcribit.

n. Præd. ad aliquid

[n] Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίοτε οὐ δόξει ἀντιστρέφειν, ἐὰν μὴ οἰκείως πρὸς ὃ λέγεται ἀποδοθῇ, ἀλλὰ διαμάρτῃ ὁ ἀποδιδούς. οἷον τὸ πτερὸν ἐὰν ἀποδοθῇ ὄρνιθος, οὐκ ἀντιστρέφει ὄρνις πτεροῦ. οὐ γὰρ οἰκείως τὸ πρῶτον ἀποδίδοται πτερὸν ὄρνιθος. οὐ γὰρ ᾗ ὄρνις, ταύτῃ τὸ πτερὸν αὐτῆς λέγεται. ἀλλ' ᾗ πτερωτόν ἐστιν: πολλῶν γὰρ καὶ ἄλλων πτερά ἐστιν ἃ οὐκ εἰσὶν ὄρνιθες. ὥστε ἂν ἀποδοθῇ. οἰκείως καὶ ἀντιστρέφει. οἷον τὸ πτερὸν πτερωτοῦ πτερὸν, καὶ τὸ πτερωτὸν πτερῷ πτερωτόν. id eſt. *At vero aliquoties non videbitur conuerti, niſi conuenienter ad quod dicitur aſſignetur, ſed peccet is qui aſſignat; vt Ala ſi aſſignetur Auis, non conuertitur vt ſit Auis Ala: non enim prius conuenienter aſſignatum eſt Ala Auis: neq; enim quatenus Auis eſt, eatenus Ala ipſius dicitur, ſed eo quod alata eſt: multorum enim & aliorum Alæ ſunt, quæ non ſunt Aues. Quare ſi aſſignetur conuenienter & conuertitur, vt, Ala Alati Ala eſt, & Alatum Ala Alatum.* Et viciſſim de naui vnum tantummodo velum habente veteres per metaphoram proferebant Alas in numero multitudinis, quoniam Dædalum alas ſibi & Icaro filio finxiſſe dicunt, qui e Creta fugiturus nauem primus carbaſo donauit, & carbaſa ventis; proindeque nauigio ſuo, nauigioque filii ſeorſum, non geminum, ſed vnicum velum appoſuit; quandoquidem multiplicare vela nauigiorum poſterius inuentum fuiſſe, nedum veriſſiimile ac probabile, ſed plane neceſſarium eſt. Hinc Heſiodus in Operibus & Diebus infit,

Digitized by Google

Εἰ δὲ σὲ ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρῇ,
Εὖτ' ἂν πληϊάδες σθένος ὄβριμον ὠρίωνος
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται.
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
Εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο. id eſt.

„ *Quod ſi nauigationis periculoſæ deſiderium coepit,*
„ *Quando vtiq; Pleiades robur validum Orionis*
„ *Fugientes, occiderint in obſcurum pontum.*
„ *Tunc certe variorum Ventorum ſtridunt flamina;*
„ *Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto,*
„ *Terram autem operari memineris, ita vt te iubeo.*
„ *Nauem vero in continentē trahito, munitoq; lapidibus*
„ *Vndiquaq;, vt arceant ventorū robur humide flantiū.*
„ *Sentina exhauſta, vt ne putrefaciat Iouis imber,*
„ *Inſtrumenta vero congrua omnia domi tuæ repone,*
„ *Ornatę conſeruans nauis alis pontigrada.*

Porro nauis quæ in cōtinentem hyeme pertrahi debet lapidibusq; muniri atq; firmari ne a ventis concutiatur, neue moueatur, neceſſario paruę molis eſt, ac vnius carbaſi capax, vnius tantummodo mali compos; quod tamen numero multitudinis Alarum nomine metaphorico deſcribitur a poeta: Nec nobis obſtat Virgilius, qui non ſemel Alarum remigium dixit, quaſi non carbaſa, ſed remos nauigii comparauerit Alis; tum ubi de

Mer-

Mercurio ex æthere iuſſu Iouis ad Didonem volante o ſcribit :

,, *Hęc ait, & Maia genitum demittit ab alto,*
,, *Vt terra atque noua pateant Carthaginis arces*
,, *Hoſpitio Teucris, ne, fati neſcia Dido*
,, *Finibus arceret. volat ille per aera magnum*
,, *Remigio alarum, ac Libyæ citus aſtitit oris,*
,, *Et iam iuſſa facit. . . . .*

tum vbi Dædali fugam deſcribit p inquiens

,, *Dædalus (vt fama eſt) fugiens Minoia regna,*
,, *Prępetibus pennis auſus ſe credere cęlo,*
,, *Inſuetum per iter gelidas enauit ad arctos,*
,, *Calcidicaque leuis tandem citus aſtitit arce,*
,, *Redditus his primum terris tibi Phoebe ſacrauit*
,, *Remigium Alarum, poſuitq; immania templa.*

Quin & eadem metaphora uſus Lucretius docet alas ſolo officio remis comparari;at velis & officio mouendi, & imagine atque figura, ſcribit enim :

,, *Principio, quod Auerna vocantur, nomen id ab re*
,, *Impoſitum eſt, quia ſunt auibus contraria cunctis*
,, *E regione ea quod loca quum aduenere volantes*
,, *Remigii oblitę pennarum vela remittunt,*
,, *Præcipiteſque cadunt molli ceruice profuſæ*
,, *In terram, ſi forte ita fert natura locorum.*

Comparat itaque Lucretius abſolute Alas velis, & officium ſolum Alarum officio remorum, dum inquit volucres volantes oblitas remigii pennarum vela remittere : Sic & Lucianus in Timone de Mercurio, qui in cęlum reuolauerat, ait : ὁ μὲν ἀπεληλυθεν, ὡς δοκεῖ: τεκμαίρομαι γὰρ τῇ ἐιρεσίᾳ τῶν πτερῶν. id eſt : *illa quidem abiit*

vt

vt videtur, coniicio enim ex remigio Alarum. Dædalus etiam, quem conſtat inuentorem velorum, non autem remorum nauis, qui longe vetuſtiores fuerunt æuo Dædaleo, dum apud Virgilium dicitur Phœbo ſacraſſe remigium Alarum, non remos, ſed carbaſa remorũ vicaria in officio mouendi nauem, aut potius conſortia in eodem opere, conſecraſſe ſcribitur. Et Mercurius e cœlo volans in terras, & e terris in cœlum reuolans remigio Alarum, remigii nomine motum nobis deſignat, non imaginem remorum, quo motu vehendi vel ducendi pellendique nauem quum non diffideant vela a remis, apte motum Alarum, & velorum officium in auibus, & in nauibus poeta paſſim deſcribit per remigium Alarum. Sed & relatu Aloyſii Muſti, patricii Veneti conſtat Azanagos Aethiopas naues Olyſippo nenſium prima vice ante omniũ nauigiorũ conſpectum ab ſe viſas exiſtimaſſe Aues ingentes albis alis volantes. Sed redeamus ad penſum. Quum igitur Alarum nomen vni velo nauigii Dædalęi competat, & viciſſim Ala numero minori aſcribatur aui geminas Alas habenti; ut Ariſtoteles & Albertus aſſerunt; iam tolerare poterat inclytus vir iſte communem & vulgatam inſcriptionem Σιμμίου τοῦ Ροδίου Ερωτος πτερύγιον. *Simmia Rhodii Amoris Alula*, vel *Ala parua*, vel Pinnula ſeu etiã *Ala*, licet poematii facies imaginem habeat Alarum geminarum, ſeu figuram duplicis Alæ; ſed hac de re latius q infra. Deinceps vir egregius Amorem hunc a q cap. ſeq. Simmia deſcriptum ponit antiquiſſimum eſſe omnium Deorum; & paulo poſt non ſine labe contradictionis, conſtituit cum Platone cœleſtem eſſe Amorem, natum

ex Venere cœleſti. nonne cęlum veteribus eſt Deus, Saturni pater, & Iouis auus? id certe ſanxit Heſiodus in Theogonia. nonne cœleſtis illa Venus Dea eſt magis quam vulgaris ex mari nata, quæ Cypris appellatur? Vlter ius non accipio a doctiſſimo viro Simmiam hic dicere Amorem tunc natum eſſe quum Terra regnaret; quoniam de regno Terræ in res alias ne verbũ quidem; ſed ſolum ait Simmias Amorem eſſe regem Telluris. Præterea cęleſtis hic Amor ſeipſum diſtinguens ab Amore vulgari, quod æthereus nihil per vim efficiat; non ideo arguit vulgarem Amorem omnia per vim facere ſolitum, ſed aliqua tantum; contradictoria ſunt enim, nihil violenter agere, & quædam violenter agere, ad normam [r] Ariſtotelicam; quæ contradictionẽ ponit inter vniuerſalem & particularem affirmationẽ & negationem, non inter ambas vniuerſales: & reuera vulgaris Amor non ſemper, nec omnes cogit violenter, ſed quoſdam, & aliquando; quoniam ut oeſtro Cupidinis acti plerumque mortales coguntur ea patrare, quæ mala eſſe cognoſcunt, & efficere nollent, vnde Publius Ouidius [s] infit de amante Medea

r 1. periher cap 5.

s 7. Metam.

„ *Concipit interea validos Aeetias ignes,*
„ *Et luctata diu, poſtquam ratione furorem*
„ *Vincere non poterat, fruſtra Medea repugnas*
„ *Neſcio quis Deus obſtat, ait; mirumque quid hoc eſt,*
„ *An aliquid certe ſimile huic quod Amare vocatur.*
„ *Nam cur iuſſa patris nimium mihi dura videntur?*
„ *Sunt quoq; dura nimis: cur quem modo deniq; vidi*
„ *Ne pereat timeo, quæ tanti cauſa timoris?*
„ *Excute virgineo conceptas pectore flammas,*

Si

Digitized by Google

„ *Si potes infelix, ſi poſſem ſanior eſſem.*
„ *Sed trahit inuitam noua uis, aliudq; Cupido,*
„ *Mens aliud ſuadet. video meliora, proboq;,*
„ *Deteriora ſequor* . . . .

attamen ſponte ac blande quoque non raro ducimur in Venerem. Inſuper multas illas mutationes particularum textus ab erudito Viro inuectas nunquam ego probauerim, etſi nobis ratio contra non ſuppetat in præſentia cur ita ſcripſerit Doſiadas; nam ratio, quę nunc nos latet, aliis fortaſſe, ac nobis alio tempore poterit occurrere, penetralia textus intimius & acutius introſpicientibus. Ac ſpeciatim quod legit vir celſus in primo verſu & interpretatur. *Vide me qui latæ Terræ rex ſum, quique cælum in alia ſede conſtitui.* id eſt, *qui cælum ſolio depuli, & illa ſede deturbaui, quam obtinebat quum Terræ imperaret ac dominaretur, meque in eius locũ intuli, & aliam eum ſedem quærere coegi.* hoc inquam recipere non poſſum, quia cęlum ſemper terrę imperauit, & nunc quoque illi dominatur, nec vnquam illi non dominabitur: nec Amor vnquam prohibuit quin cęlũ Terræ dominaretur, ac imperaret. Sed Amor (vt ex [t] Heſiodo monebat [u] Ariſtoteles) diuinus vna cum Terra, veluti cum materia rerum generabiliũ ex Chao primum exiens ante Deos omnes, ceu princeps generationis, cælum, & omnia reliqua procreauit de ſententia vetuſtiorum; qua de re late nos [x] infra commodiori loco. Nec omittam Scholiaſten ab inclyto Viro relatum in citatione Platonici dialogi de Amore, non bene Eryximachum nomine Thraſymachi nuncupaſſe; nam in Sympoſio, Platonis dialogo, qui de

t in Theogon.
u 1. metaſiſi.2.c.2.
x cap. ſeq.

amore diuino & humano diſputat, Eryximacbus Medicus eſt, non Thraſymachus, quum nomen Thraſymachi nullibi legatur in toto illo Platonis opere; ſed fortaſſe lapſus fuit memoriæ Scholiaſtis ob nominum ſimilitudinem; vel erratum ſcriptoris, aut etiam Typographi: Fuit autẽ Thraſymachus Orator infenſiſſimus accuſator Socratis, obſeruatu Ficini. Quum igitur ab inclytis viris allatas huius Idyllii declarationes examinauerimus, age nunc propriam in medium afferamus.

y in Conu. Plat. or. 7. cap. 2.

Proponitur interpretatio propria Simmiani Poematis, Alæ Amoris *inſcripti, demonſtrando Poetam in Idyllio ſub Amoris nomine myſtice Deum ſummum introducere vt optimum, loquentem de ſua æterna generatione, deque mundi totius primæua creatione, perenni conſeruatione, mirabilique gubernatione.*

CAPVT VIII.

NOſtram huius Alulæ Amoris Simmiani declarationem propoſituri, debemus ante omnia rurſus textum poetæ Græce Latineque relegere, ad euidentiorem ænigmatis explicationem. Sic ergo ſe habet Græca poematii lectio,

Σιμ.

Digitized by Google

Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου Πτέρυγες Ἔρωτος, ἢ Πτερύγιον.

Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ' Ἀκμονίδαν τ' ἄλλυδις ἑδράσαντα:
Μὴ δὲ τρέσῃς εἰ τόσσος ὢν, δάσκια, βεβριθότα, λάχνα φέρω γένεια.
Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν ἁνίκ' ἔκριν' ἀνάγκας
Πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς.
Ἑρπεθ' ἅπανθ' ὅσ' ἕρπει
Δι' αἴθρας

χάους τε.
Οὔτι γε Κύπριδος παῖς
Ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι:
Οὔτι γὰρ ἔκρινα βιάζειν, παράγω δὲ πειθοῖ:
Γαῖα, θαλάσσας τε μυχοί, οὐρανίων πᾶς τε θεός μοι εἶκε
Τῶν δ' ἐγὼν ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον ἔκραινάτε σφιν θέμιστας.

Quæ ſic latine redduntur;

Simmiæ Rhodii Alę Amoris, vel Alula.

Intuere me, qui ſum & telluris vaſti thoracis rex, cœlũque & mare qui condidi:
Neq; horreas ſi (quum ſim tantus) denſum & hirſutum fero mentũ:
Tunc enim ego natus ſum quando viſum eſt Neceſsitati:
Omnia autem obtẽperabant eius voluntati grauiſsimæ
Animaliaq; omnia quæcunque nunc peragrant
Aeris Regionẽ

Et Chaos.
Neque vero *ſum* VENERIS filius:
Pernix tamen ipſe AMOR nominor:
Neq; .n. mihi decretũ eſt vi p̄trahere, ſed leniter adduco pſuaſione.
Tellus, Mariſque receſsus, coeleſtium etiam quilibet Deus mihi cedit.
Ab his ego remoui vetus ſceptrum, & conſtitui ipſis iura.

Omnes

Omnes ad vnum veteres & recentiores huius epigram matis explicatores rectiſſime conſtituunt eius verum autorem fuiſſe Simmiam Rhodium, quum & inſcriptionis titulus id aperte teſtetur, & nihil in Idyllio ſit, aut alibi, quod alium eius opificem indicet; ſat erit ad hoc probandum vnus inſtar omnium Hephæſtio, qui ſuo in enchyridio de metris ita ſcribit ad verbum: πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν τῷ Πελέκει. Ἀνδροθέα δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων Ἀθάνᾳ. κἀν ταῖς πτέρυξι· Λεύσσετέ τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ' Ἀκμονίδαν τ' ἄλλυδις ἑδράσαντα.

„ hoc eſt: Nam ante ipſum Simmias Rhodius vſus „ eſt Securi, Androtheæ donum Phocenſis robuſtiſſi- „ mi inuenti gratiam referens Mineruæ. *ac etiam in* „ *Alis.* Intuere & telluris vaſti thoracis regem, cœlũ- „ que & mare qui condidi. Nomen epigrammati cum a figura, quam ob oculos repræſentat, tum a materia quam tractat, ſcite fuit impoſitum Ἔρωτος πτέρυγες, ἢ πτερύγιον *Amoris Alæ, vel Alula*; ſiquidem efformatur hoc Idyllium in Alarum imaginem, & Amoris attributa recenſet, doteſque celebrat. Scitiſſime vero titulum poematio ſuo fecit Autor *Amoris Alula* numero ſingulari, licet binæ ſint Amoris Alæ, quoniam alludere voluit cum ad ſimpliciſſimam vnitatem eſſentiæ Diuinæ, de qua nunc agit ſub Amoris nomine, in qua varia attributa re identificantur; tum ad peculiarem Amicitiæ conditionem, quæ licet inter duos ad minus neceſſario reperiatur, ii tamen adeo ſimiles eſſe debent, quicunq; vere Amici ſunt, vt vtriuſque ſit vna voluntas, ac ut ait a Ariſtoteles, vna anima in duobus corporibus; nam Amicus eſt alter ipſe, vt dicebat Pythagoras, & collau- a 9. Ethic. cap. 8.

dabat

b 5.Ethic. cap.4.9. 7.Eudem. cap.5. c lib.2 c:8 dabat[b] Ariſtoteles, ac nos fuſius explicauimus in *alle-goria* [c] *Peripatetica ad Aenigma Elia Lelia Criſpis*. Quã-obrem Amoris Alæ, vt vna Alula dicuntur, quia dex-tera ſiniſtræ ſimillima eſt, imo quia vtraque ſeorſum dextera eſt & ſiniſtra, dextera enim Ala ſignificat Ama tum, ſiniſtra vero Amantem; nam amatur quilibet ob virtutes, & perfectiones, quas poſſidet; quaſque amans in amato cognoſcit; & quoniam verax amicitia mutua eſt; ideo vterque amicorum ſimul eſt Amans & Ama-tus; vnde duæ Amoris Alæ ſunt vna Ala; ſapienter igi tur Simmias hoc ſuo poematio titulum præfixit, non Amoris Alæ, ſed *Amoris Alula*, Alula inquit, tum reſpi-ciens ad Amorem, qui puellus effingitur, mole paruus, d 1.coel. t.33. etſi virtute ac poteſtate magnus, cuiuſmodi [d] Ariſtote-les principium rerum eſſe dicit, nam de Amore Sim-mias hic agit tanquam de rerum omnium principio; tũ maxime innuens naturam immaterialem ſummi Dei, de quo nunc agitur à Simmia ſub Amoris nomine; quia magnitudo materiam ſequitur, ac ſupponit, paruitas e contra materiam minuit ac tollit. Pulcherrime vero Amorem, Deum Alatum, Idyllio Alarum effigiem ha-bente, poematio Alulæ nomen ac titulum obtinente vetuſtus hic poeta cecinit, ac explicat. Etſi vero quod [e] Athenæus conteſtatur,

Ευβυλος δὲ ἢ Αραρὼς ἐν Καμπυλίωνι,
Τις ἦν ὁ ἀνάψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα
Ηκηροπλαςήσας ἔρωθ' ὑπόπτερον;
Ὡς ὐδὲν ἤδει πλὴν χελιδόνας γράφειν,
Αλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν, τῦ θεῦ
Εςιν γὰρ ὔτε κῦφος ὔτε ῥᾴδιος

Απαλ-

Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον,
Βαρὺς δὲ κομιδῆ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερά;
τοιοῦτο πρᾶγμα λῆρος ἦν κἂν φήσει τις.

Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ.

. . . . λέγεται γὰρ λόγος
Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν
Τὸν Ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας. αἰτίαν δ' ἔχειν
Ἐκεῖνον ἄλλως ἠγνοηκότας δὲ τοὺς
Γραφεῖς ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν. hoc eſt.

Eubulus, ſiue Araros in Campylione.

,, *Quis mortalium primus queſo pinxit*
,, *Aut cera finxit Alatum Amorem?*
,, *Nihil prater teſtudines ille pingere didicerat,*
,, *Quin & ingenium prorſus ignorabat huius Dei.*
,, *Leuis enim minime eſt, aut ita facilis*
,, *Vt qui eius telis male habet, eo morbo ſtatim liberetur,*
,, *Immo grauis ſupra modum: quorſum ergo illi pennæ?*
,, *Ea res plane nugæ, tametſi quiſpiam ita eſſe autumet.*

Alexis in Abſciſſo.

,, ... *creber ſermo eſt*
,, *Apud ſophiſtas, non volare Deum* (*affingi,*
,, *Amorem, ſed illos qui amant, alia vero de cauſa alas*
,, *Pictores autem ignaros pennatum eum delineaſſe.*

Tamen Simmias in Idyllio vulgatiorem opinionem ac veriorem ſententiam ſecutus eſt, ponens Amorem alatum; nam Amor alatus ſeu pennatus dicitur tum a Platone in Phædro, tum a Phornuto, qui volantem Amorem dicit, quia leues reddit amantes, & amantium cogitationes vagas, & in auis modũ ipſe volare videtur: & ante hos omnes non pictor, ſed poeta vetuſtiſſimus

Or-

Digitized by Google

Orpheus alatum cecinit Amorem inquiens in hymno proprio.

Κικλήσκω μέγαν, ἀγνὸν ἐράσμιον, ἡδὺν Ἔρωτα,
τοξαλκῆ, πτερόεντα, πυρίδρομον, εὔδρομον ὁρμῇ. hoc eſt.

,, *Voco magnum, caſtum, amabilem, iucundum Amorem,*
,, *Iaculo-potentem, alatum, in igne currentem, bene currentem impetu.*

Ac ſane alatus rectiſſime dicitur Amor tum diuinus, tum humanus; humanus quidem ab effectu, quia reddit amantes celerrimos in beneficium ſeruitiumque amatorum: ſic Virgilius amorem aligerum appellat; ſic apud [e] Propertium legimus.

e lib. 2.

,, *Quicunq; ille fuit puerum qui finxit Amorem*
,, *Nonne putas miras hunc habuiſſe manus?*
,, *Hic primum vidit ſine ſenſu viuere amantes,*
,, *Et leuibus curis magna perire bona.*
,, *Idem non fruſtra ventoſas addidit alas,*
,, *Fecit & humano corde volare Deum,*
,, *Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda,*
,, *Noſtraque non ullis permanet aura locis.*

Diuinus autem Amor multo potiori ratione dicitur alatus, quia perniciſſime accurit in omnes mundi plagas, ad omnia procreanda conſeruanda & gubernanda: ad quod alludens ſacra † pagina conteſtatur tertiam diuinæ Triadis perſonam, quæ Amor eſt Patris Filijq; mutuus, ſub ſpecie Columbæ apparuiſſe, atq; adeo alas induiſſe. Pulchre igitur ſciteq; Simmias de Diuino Amore tractans in Idyllio, ſuppoſuit eum alatum eſſe, dum in poematio Alarum imaginem habente, Diuini Amoris dotes celebrat. Inducit autem Amorem

† Marc. c. 1. Matth. c. 3. Luc. cap. 3.

ſui

ſui dotes prædicantem ac promulgantem. Cæterum quæ fuerit in hoc poematio vera & ſolida autoris intentio, non ita patet ex interpretibus. Putauerim ego myſticum eſſe ſenſum huius Epigrammatis, quo a poeta celebratur ſub Amoris nomine Deus, vt optimus rerũ omnium conditor, gubernator, & conſeruator; ita vt Ala prior Deum optimum explicet, vt rerum vniuerſarum ſupremum conditorem; poſterior Ala eundem optimum Deum indicet vt rerum ſingularum conſeruatorem & gubernatorem. Quam quidem ſententiam luculentiſſime confirmare quoque videtur Diuus Dionyſius Areopogita tractans de diuinis nominibus in hæc verba, *Audebit & hoc vera ratio dicere, ipsà omniũ cauſſam propter bonitatis exuperantiam omnia amare, omnia facere, omnia perficere, continere, conuertere. Eſt profectò diuinus Amor bonus boni, propter bonũ. Ipſe enim Amor beneficus rerum autor, quum antea in bono prorſus exuberaret, non permiſit ipſum ſine germine in ſe manere, ſed ad agendum mouit, per exceſſum, omnium genitorem. Nemo vero nos arbitretur præter ſacrarum litterarum autoritatem Amoris nomen colere. Eſt enim irrationale, vt reor, atque abſurdum, non vim ipſam inſtituti ſpectare, ſed dictionibus inhærere. Neque vero hoc eſt hominum diuina volentium intelligere, ſed ſonos dumtaxat nudos aucupantium, eoſque tantum ad aures obſeruantium, interiora nequaquam penetrantium: neque noſſe volentium, quid potiſſimum talis ſignificet dictio, & quemadmodum deceat eam per alia tantumdem valentia, & apertiora verba nonnunquam exponere; curioſe namque verſantur in elementis & lineis intellectu carentibus, & ſyllabis dictionibuſq;* cap. 4.

*cognitionis expertibus, neque ad intellectualem vim animæ penetrantibus, ſed extrinſecus circum labia aureſque ſonantibus: perinde ac ſi non liceat quaternarium numerum exprimere per bis duo; figuramque rectilineam, per figurã lineas directas habentem interpretari, ſiue maternam per patriam declarare (*vel potius, vt vertit Lanſellius, *aut maternam Patriam, per eam quæ patris eſt) vel aliud quodnis eorum, quæ in pluribus orationis partibus tantundem ſignificant: Decet autem recta ratione conſiderare; nos elementis, ſyllabis, dictionibus, ſcripturis, ſermonibus vti ſenſuum gratia: Quapropter vbi noſter animus intellectualibus actionibus ad intelligibilia ſe iam confert, ſuperflui ſunt cum rebus ſenſibilibus ſenſus; quemadmodum & vires intellectuales ſupervacuæ ſunt, quum animus diuinam indutus ſpeciem per ignotam vnionem luminis inacceſſibilis radios iam attingit, perceptionibus quibuſdam expertibus oculorum. Quando vero per ſenſibilia ſtudet ad contemplatiuas intelligentias prouocari, illi præ ceteris ſenſuum vſus eligendi ſunt, qui ad intelligenda planius introducunt, apertioreſque ſermones, & quæ inter viſibilia videntur expreſſiora: niſi enim expreſſa fuerint, quę ſenſibus occurrunt, ne ipſi quidem ſenſus ſenſibilia menti rite porrigere poterunt. Ceterum ne hæc dicere videamur ſacra eloquia peruertentes, audiant illa qui appellationem Amoris calumniantur. Ama illam, † inquit, & ſeruabit te. Valla te illa & extollet te: Honora illam, vt te complectatur, & quæcunque alia a Theologis ratione quadam amatoria celebrantur. Iam vero quibuſdam ex noſtris ſacrorum tractatoribus viſum eſt Amoris nomen dilectionis, charitatiſue nomine diuinius eſſe: ſcribit enim & Diuinus Ignatius, Meus*

† Pro. 4. Cant. 2.

Amor

Amor crucifixus eſt. Atque in ipſis inſtructionibus ad ſacra ducentibus, quemdam Philonem de Diuina ſapientia dicentem audies, Amator quidem formę illius ſum effectus. Quamobrem nomen hoc Amoris minime formidemus; neq; nos vlla perturbet oratio ab hac appellatione deterrens. Mihi ſane videntur Theologi commune quidem arbitrari dilectionis Amoriſque nomen, ſed propterea Diuinis Amorem ipſum verum potius aſſignare, vt iſtiusmodi hominum abſurdam præſumptionem feriant: Quum enim verus Amor non ſolum a nobis, ſed etiam a Diuinis eloquijs, quemadmodum Diuinitatem decet, celebretur; vulgus tamen vniforme illud appellationis amatoriæ capere minime potens, ſuo quodam more ad particularem corporeumq; atque diuiſum amorem eſt prolapſum: Qui profecto non verus eſt amor, ſed imago quadam, vel potius ab Amore vero ruina. Vnitas enim ipſa Diuini vniuſque Amoris a vulgari multitudine comprehendi non poteſt: quamobrem quod multis nomen videtur ingratius in diuina ſapientia pozitur, ad illos erigendos atque prouehendos in Amoris ipſius veri notitiam; Atque vt inde minus Amoris appellationi ſuccenſeant. Inter nos autem vbi abiectiores ingenio non nihil obſcænum ſuſpicari nō nunquam poſſint, vocabulo quod videatur honeſtius ſcriptura vtens inquit, Cecidit dilectio tua ſuper me, ſicut dilectio mulierum(vertit tamen Lanſſelius, *Amor tui in me, ſicut amor mulierum) Apud illos autem, qui diuina recte audiunt, nomē dilectionis Amoriſque a ſacris Theologis in eadem potentia ponitur, vbi exprimere diuina conantur. Eſt autem hæc ipſa virtus quædam vnifica & connectens, mirificeque commiſcens, in ipſo quod pulchro bonoque propter pulchrum bonumque pri-* 2.Reg.1.

mo conſiſtens; deinde vero ex pulchro, bonoque propter pulchrum atque bonum foras emicans. Vbi ſane qui ſunt eiuſdem ordinis, alterna continet communione, priora vero ad inferiorum prouidentiam mouet: Inferiora denique conuerſione quadam ſuperioribus alligat. Præterea diuinus Amor exceſſum efficit, dum amantes ſui iuris eſſe non ſinit, ſed amatorum iubet exiſtere. Idque delarant omnia. Nempe ſuperiora inferiorum prouidentiæ ſe ſe dedunt; æqualia vero conſeruationi mutuæ mancipare ſe ſolent; Inferiora denique diuinæ cuidam ad ſuprema conuerſioni ſe ipſa deuouent. Quapropter & Paulus ille magnus diuino Amore iam occupatus, traductoriaque Amoris huius virtute comprehēſus, ore diuinitus afflato proclamat, Viuo iam non ego viuit autem in me Chriſtus: tanquam verus amator, atque in Deo, vt inquit extra ſe poſitus, viuenſq; iam vitam non ſuam, ſed amatoriam, tanquam prorſus amabilem. Audendum quoque id inſuper pro veritate loqui ipſum etiam omnium autorem pulchro bonoque amore omnium propter bonitatis amatorię vehementiam extra ſe prodire, dum prouidet omnibus. Atque bonitate, & dilectione, & Amore quaſi mulcetur, atque ex illo ſtatu, quo ſuper omnia exiſtat, ab omnibus ſegregatus, ad id profecto, vt in omnibus ſit, deducitur: per ſuperſubſtantialem videlicet virtutem illam, quæ traducit quid ipſum interim a ſeipſo nuſquam digredientem. Quamobrem diuinarum rerum periti Zelotem illum appellauerunt, vt Amore benigno erga omnia prorſus exuberantem, excitantemque ad amatorij deſiderij ſui zelum, deſideriumque ipſum declarantē cælo dignum. Quo etiam quæ deſiderabilia ipſi ſunt, promerentur & zelum. Atque ipſe ad illa, quę prouidet, Zelo

quodam

quodam videtur affectus. Denique ipſum quod eſt amabile, ipſeque Amor pulchri, benique eſt, & in pulchro bonoque priorem habet ſedem, & exiſtit, efficiturque propter pulchrum, atque bonum. Quid vero Theologi ſibi volunt? quum aliquando Deum Amorem, dilectionemque vocant, aliquando vero amabilem, atque diligibilem nominant. Sane alterius quidem cauſa eſt, ac veluti productor & genitor; alterum vero ipſe Deus exiſtit: rurſus altero quidem mouetur, altero vero mouet: quippe quum ipſe ſui, ſibique ſit prouector, & motor. Hac vtique ratione diligibilẽ ipſum nominant, & amabilem, tanquam pulchrum, atque bonum. Amorem rurſus dilectionemque nominant, propter virtutem eius mouentem, prouehentemque ad ſeipſum. Quippe quum ſolum id ſit per ſeipſum pulchrum atque bonum. Item propter quandam ſui ipſius per ſeipſum expreſſionem, eminentiſſimæque vnitati benignam proceſſionem, motumque amatorium ſimplicem, ſe mouentem, per ſe operantem, præcedentem quidem in ipſo bono, atque ex ipſo per omnia procedentem, rurſumque ad bonum ſe reflectentem. In quo ſane munus ſuum fine principioque carens præcipue diuinus Amor oſtendit: tanquam circulus aliquis ſempiternus propter ipſum bonum, ex bono, in bono, ad bonum reuolutione quadam nequaquam errante ſe glomerans: & in eodem, atque ſecundum idem eſt progrediens ſemper, & manens, & denique reſtitutus. Hæc inclytus quoque noſter in ſacris litteris inſtitutor diuinę admodum in amatorijs hymnis expoſuit. Quos profecto commemorare fas eſt, & tanquam ſacrum quoddam caput apponere noſtro de Amore ſermoni. Hierothei ſanctiſſimi ex amatorijs hymnis Amorem ſiue diuinum, ſiue Angelicum, ſiue intellectualem, ſiue

animalem, ſiue naturalem dixerimus, vim quandam intelligamus vnificam atque commiſcentem, ſuperiora quidem mouentem ad inferiorum prouidentiam, rurſum quæ ſunt eiuſdem ordinis ad communionem mutuam adhortantem: inferiora tandem reuocantem, vt ad ſublimia conuertantur. Hactenus multos Amores ex vno pendentes diſpoſuimus, diximuſque deinceps quales ſint motiones vireſque Amorum tum mundanorum, tum mundo ſuperiorum. Quibus ſane mundanis ſecundum deſignatam rationis intentionem præſunt ordines ornatuſque intellectualium, intelligibiliumque Amorum; ſuper eos autem exiſtunt ipſi per ſe intelligibiles atque diuini Amorum ibi reuera pulchrorũ: A nobiſq; pro viribus proprie ſunt celebrati. Nunc iterum reſumentes omnes in vnum & conglobatum Amorem Amorum omnium patrem colligamus ſimul atque congregemus. Primo quidem ex multis in duas cogentes amatorias vires vniuerſales, quas quidem omnes continet regitque abſoluta totius amoris cauſa, penes principium omnia ſuperemi nens: ad quam contendit pro cuiuſq; natura vniuerſus rerum omnium Amor. Sic igitur Theologis noſtris conſentiens Simmias ſub Amoris nomine de Deo loquitur omnia procreante, ac optime gubernante. Sed age ſingulas Idyllij particulas diligenter examinemus.

Λεῦσσέ με

Intuere me

Hephęſtion legit Λεύσσετε, *Intuere &*, quæ lectio ſenſum non alterat; nam vtrunq; legatur, poeta inducit Amorem, ſiue Deum ſub ratione optimi de ſe loquentem, & homines ad ſui ipſus contemplationem inuitantem; quum obſeruatione Platonis in Sympoſio ſub Ariſto-

Ariſtophanis perſona, vis & natura Amoris ſit cogni-
tu difficillima, & homines maximopere lateat. Porro
Deus vt optimus decentiſſime dicitur inuitare homi-
nes ad ſui ipſius meditationem, quia de ratione Boni
eſt eſſe communicabile. Deus autem quum ſit optimus
immo ſumma ipſa bonitas, geſtit ſeipſum hominibus
communicare; communicat autem ſe Deus illis, a qui-
bus intime dignoſcitur; tum quia intellectus humanus e 3. de
e Ariſtoteleo monitu fit ea quæcunq; meditatur; tum anim. t. 18
38.
quia in contemplatione diuinorum maxime conſiſtit f. 10. Eth.
humana felicitas; ad quam ob ſummam ſui bonitatẽ cap. 7. 8. 9.
Deus homines adhortatur. Cæterum Deus vt optimus, 10.
a poeta pulchre dicitur Amor, iuxta Platonis decre-
tum in Conuiuio; quoniam Amor eſt deſiderium, vnde
Cupido nuncupatur. Bonum vero eſt voluntatis & ap- h. 1. Ethic.
petitus proprium obiectum, vt ait h Ariſtoteles; & quia cap. 1.
Deus eſt incorporeus; ideo non ſenſu, ſed intellectu
ſolo percipi valet; qui pulchre i viſu deſignari poteſt ex i. 1. Eth.
Ariſtotelis doctrina. Sic ergo Deus quum ſit ſumma Cap. 6. 2.
bonitas & optimus, adeoq; ſumme communicabilis, de ani. t.
vlt.
ideo ſponte nos inuitat ad ſui cognitionem; qui ſcit
nos ſua cognitione beatos effici, ac ita ſe ſe nobis com-
municare. Nos enim Deum intelligendo amamus,
amando poſſidemus, & poſſidendo fruimur, iuxta di
uini præconis K oraculum. Alloquitur etiam Amor in K. D. Aug.
hoc Alulæ poematio non auditorem, ſed lectorem vi- Enchir.
dentem; quia tota vis & fo[illegible]m p[illegible]s conſiſtit in cap. 9.
Alarum imagine, quæ nullo ſenſu alio, præter quam
viſu percipi valet; ſi quis autem viſu non perceperit
hoc epigramma, nunquam is agnoſcet cur Alarum no-
mine

mine vocatum fuerit a poeta eius autores.

. . . . . Τὸν γᾶς τε βαθυςέρνα ἄνακτα . . . .

. . . . . *Terræ vaſti-thoracis regem* . . . .

Veteres Terram & Amorem primum ex Chao emer
[l 1. met. ſu. 2. c. 2.] ſiſſe putarunt, vt ex[l] Ariſtotele conſtat, qui ſtatuit de
ſententia Heſiodi *ante omnia fuiſſe Chaos, deinde Terram ſpacioſam, atq; Amorem, qui inter omnes immortales elucet, tanquam opportunum ſit, vt in entibus aliqua cauſa inſit, quæ res ipſas moueat atque coniungat*. Amor hic ſe regẽ Telluris ſtatuens cauſã ſimul & effictricẽ & formalẽ, & finalem mundanorũ omniũ conſtituit, quia Tellus vaſti-thoracis eſt materię ſymbolum, cuius condi-
[m. 1. de ſubſt: orb. 2. de an. con. 4. 4. cœl. cõ 17, 72. n. 4. phyſ. t. 15. 16. & ſeqq.] tio eſt magnitudo, & quantitas interminata; quod cenſuit[m] Auerroes; eſt enim, veluti[n] locus, omnium formarum naturalium receptrix, licet vere locus non ſit; & quum Deus immenſus ſit; illi vtcunq; proportionata materia debet eſſe lata, ſpacioſa, & vaſti-thoracis. Deũ autem erga materiam mundi ſe habere vt efficiens, forma, & finis omnium, de veterum opinione ab Ariſtotele collaudata, conſtat ex ipſomet Ariſtotele tum[o] alicu
[o. 12. meta. t. 49.] bi ſcribente primum actum penitus immaterialem, vnum numero & ſpecie, eſſe a quo mundus habet ſui vnitatem numericam & ſpecificam, vt a multitudine animarum ſuarum homines in eadem ſpecie multipli-
[p. 12. meta. t. 52.] cantur; tum[p] inferius aſſerente vniuerſi naturam & formam eſſe ipſum bonum, quod optimum eſt, ac in rerum mundanarum vniuerſitate ſe habet, vt dux in exercitu; & eſſe finem ad quem omnia ſunt eſſentialiter ſubordi-
[q. 12. met. t. 56.] nata; & omnia, ceu princeps populũ, optime[q] gubernare. Quoniam vero Deus nullius indigus, non propter

ſe,

Digitized by Google

ſe, ſed vt ſui bonitatē cōmunicet entibus, ac materiei, cuncta in eſſe producta conſeruat, & conſeruata mire gubernat; proinde materiei mundanæ ſe ſe exhibet ſub ratione boni; & qua optimus eſt, atq; adeo vt Amor quidam eſt: nam bonum ſuapte natura eſt appetibile, pertinetq; ad voluntatē, cuius propria paſſio eſt Amor. Cæterum quia materia eſt ingenita, nec proprie fit ab efficiente cauſa, nec a formali, nec a finali, quamuis ab harum ſingula perficiatur; propterea diuinus hic Amor non dicit ſe Terram condidiſſe, verum ſe Telluris eſſe regem; nam & Heſiodi teſtimonio non fuit Amor ante terrā, ſed vna cum Terra ſimul effluxit Amor ex Chao, nimirum ante mundi conſtitutionem in abditiſſima æternitatis abyſſo, quam veteres dixere Chaos, præfuit diuinus Amor ſemper cupiens ſe ſe ſtatuto temporis puncto materiei mundanæ in actum ac perfectionem communicare; & quam primum fatali lege, ſummi Dei placito nixa, ex æternitatis Chao materia Telluris latæ nomine prodiit, & vna diuinus Amor eam perficere geſtiens, Amor dominium & imperium Terræ ſuſcepit; quia rationi conſonum fuit, inerti ac materiali Terræ dominari Deum actuoſiſſimum Amorem, non illi parere ſubditumq; obtemperare. Terram autē *Vaſti thoracis* appellat Simmias, tum imitatus Heſiodum, qui ſtatuit ex Chao, nimirum ex Abyſſo æternitatis exiuiſſe Amorem & Terram ſpacioſam; tum etiam reſpiciens materiæ proprium attributum, quod eſt habere magnitudinem interminatam; vt cum Auerroe cenſuerunt plurimi Philoſophi.

. . . . . . *ἀκμονίδαν θ' ἀλυδες ἑδράσαντα*
. . . . . . *Cælumq; & mare qui condidi.*

Scilicet Amoris propria quum ſit operatio τὸ gene-
† cap. 4. rare; vt ait † Areopogita noſter agens de Diuinis no-
s. vol. de Genes. contr. Manich. cap. 9. minibus, ſtatim ac ex Chao ſimul cum Terra ſpacioſa prodijt Amor, dominium Terræ ceu materiæ ſuſcipiens, illico ex ea cœlum condidit, vt ait D. Auguſtinus, & mare; cœlum ex portione materię puriori, mare vero ex impuriori parte; nam omnes antiqui cœlum eſſe materiale conſtituunt, & eiuſdem materiæ cum rebus noſtratibus; quam ſententiam recepit & comprobauit vnus inter Philoſophos recẽtiores Romanus Egidius; quum a ſubcœleſtibus cœlum diſſidere materia
r. 1. coel. t. 7. & ſeqq. nemo ante r Ariſtotelem conſtituerit. Coeli autem nomine ſignificat nunc more vetuſto poeta noſter totam illam corpulentiam, quæ complectens Aeris, Ignis, & Aetheris elementum, ab extima terreni & aquei globi
ſ 1 meteor. cap. 3. t. 25. ſect. probl. 4. 18. 21. 26. ſect. probl. 6. 63. ſuperficie protenditur vſq; ad vltima ſ ſidera; quo ſenſu vel ᵗ Ariſtoteli dicuntur aues coeli, tranquillitas, coeli, nubes coeli, ſerenitates coeli, ac pluuiæ coeli, & ſimilia. Quinimo poeta per coelum, & mare non intelligit nudam eorũ corporum ſubſtantiã, ſed omnia viuentium genera ex iis orta, & in iis degentia. Quum enim rerum mundanarum generationem priſci ſapientes tetigerint, tum qui Theologi dicebantur, qui ex Nocte cuncta generant; tum qui naturales appellabantur, qui res omnes vna præexiſtentes in Chao æternitatis tunc fieri ſtatuebant, quum ex eo educerentur, vt
u. 12. mete. t. 30. pridem ᵘ Ariſtoteles. Vtramq; hanc opinionem Simmias attingit, & primum quidem naturalium, ſtatuens

cum

cum Heſiodo in Theogonia ex Chao ante omnia efflu-
xiſſe Terram latam & Amorem. Deinde vero Theo-
logorum, aſſeuerans Amorem ex Terra condidiſſe coe-
lum & mare, quia Terram priſci ſignificabant nomine
Noctis, quod expers luminis obſcura ſit, ſeu quod eius
vnius vmbra ſit ipſa nox; ex qua Terra, quam ſupra vi-
dimus eſſe materiæ ſymbolum; dum coelum & mare
generant Veteres virtute Amoris, iam ex Nocte cuncta
generare dicuntur; quoniam omnia animantia tam
terrigena, quam aquatica & volatilia materiam haben
tia ex aqua, vt ait Thales, & multo antea Moſes in ſa-
ra x pagina; & a cœlo, vt ab efficiente communi proue- x; geneſ. cap. 1.
nientia; quod annonat y Ariſtoteles; omnia inquam y. 1. meteor. cap. 2
animantia nomine coeli & maris intelliguntur; Vt pro- z. de gen. t.
pterea diuinus Amor Telluri dominans, Terramq; re- 16. & ſeq.
gens veluti primam omnium materiam, ex ea, quam alij
noctem appellauerunt, conſtituerit coelum, & mare,
atq; ex his duobus proxime dependentia generabilia
cuncta noſtratia, potiſſimumq; animantia; quod admo-
net in Sympoſio Plato dicens in hanc ſententiã, *Quod
vtiq; per Amoris ſapientiam animalia cuncta gignantur
atq; naſcantur quis dubitet?* & ante Platonem ex Plu-
tarcho in Erotico deſcribit Empedocles Amoris ma-
gnitudinem inquiens:

„ *Eſt in eir & Amor, plane quam cætera longus,*
„ *Quamq; eadem latus, ſed eum tu conſpice mente*
„ *Ne ſtupidus fruſtra hunc oculorum lumine quære.*
„ Intelligendum eſt hæc de Amore dici neq; enim viſu
„ Deus, ſed intelligentia cernitur iſte, vnus de anti-
„ quiſſimis. De quorũ ſingulis ſi certum iudicium quæ-

„ ras, omnia templa peruagans, & quant
„ phiſticum ſub examen vocans nihil calu æ 8
„ quiſitionis relinquens immune . Ne pro be
„ *A. Non ego ſatis video qualis dea ſit Venus.*
„ *B. Hac eſt quæ hominibus inſerit Cupidinem,*
„ *Cuius quicunq; terras incolimus, proles ſumus.*

Venerem ſane ζείδωρον, id eſt, vitæ largitricem Empe
cles frugiferam, Sophocles ſcite & conuenienter app
z. lib. 1. in princ. lauerunt. Quibus conſentiens [z] Lucretius ita de Ve
re cecinit:

„ *Aeneadum genetrix hominum, Diuumq; voluptas*
„ *Alma Venus, cæli ſubter labentia ſigna*
„ *Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes*
„ *Concelebras, per te quoniam genus omne animantum*
„ *Concipitur, viſitq; exortum lumina ſolis.*
„ *Deniq; per maria ac montes, fluuioſq; rapaces*
„ *Frondiferaſq; domos auium, campoſq; virentes*
„ *Omnibus incutiens blandum per pectora amorem,*
„ *Efficis vt cupide generatim ſecla propagent.*
„ *Quæ quoniam rerum naturam ſola gubernas,*
„ *Nec ſine te quicquam dias in liminis oras*
„ *Exoritur. . . . . . .*

Sed & duos æni ſui primos verſiculos hauſiſſe Sim-
mias e ſacra pagina potuit, in qua metrum hoc legitur
in Annæ Cantico,

2. Reg. „ *Domini enim ſunt cardines Terræ, & poſuit ſuper eos orbem.*

Quod ſuauiſſima Muſa Barberina ſic explicuit,

„ *Nam qua lux oritur Solis, & occidit,*

„ *Tellus*

Digitized by Google

,, *Tellus eſt Domini, qua pelagi patent*
,, *Tractus, & gemino cardine nititur*
,, *Coelum ſidera deferens.*

Et alibi ſenſum verſiculorum Simmię fere proponēs.

,, *Qua Deus micantia*
,, *Creauit aſtra, machinamque mundi, &*
,, *Quicquid hoc in ambitu eſt.*

Μηδὲ τρέσῃς, εἰ τόσσος ὢν δάσκια, βεβριθότα, λάχνα φέρω γένεια.

Neq; horreas, ſi tantus quum ſim, denſum & hirſutum fero mentum Siue. *vmbroſas languine fero genas.*

Quoniam vnusquiſque audito nomine Amoris, illico mente concipere conſueuit imberbem, mollem, delicatum, & pulchrum puellum, cuiuſmodi refert ad lucernam ſe vidiſſe dudum apud [a] Apuleium Pſyche, proindeque ſi ab audito Amoris nominę videns longęuū virum denſa barba, & hirſutis genis hiſpidum, qualem neceſſe eſt eſſe Deum deorum omnium antiquiſſimum, coeli, maris, & rerum omnium primum conditorem, exhorreſceret, non aliter quàm olim Xanthi Philoſophi mulierculæ apud [t] Planudem audita pueri pulchri emptione ad miniſteria domeſtica, viſo turpiſſimo mortalium Aeſopo, exhorruerunt. Præmonet hic apud Simmiam Amor, ne ad eius adſpectum horreamus, cauſā referens cur barbatus ſit, & externam deformitatem, vt ita dicam, interna pulchritudine compenſans. Cęterum & maximè decorum hic ſeruat poeta, Deum inducens præmonentem ne ad eius adſpectum horreamus, quia Dei conſpectus homini nunquam non fuit formidabilis

a. 5. metamor.

t. in vita Aeſop. cap. 8.

u exod. cap. 33. dabilis: nã & in [u] ſacris litteris Deus inſit Moyſi: *Non poteris videre faciẽ meam, non enim videbit me homo,*

x Luc. 1. 2. 24. Mar. 28 Marc. 15. *& viuet,* [x] Alibique ad apparitionem Angelorum timuerunt, exhorruerunt, turbatique ſunt viri ſancti. Porro Diuinus Amor vniuerſi conditor, denſum & hirſutum ferre mentum dicitur, & vmbroſas lanugine ferre malas, non quidem ob Alas, vt cenſuit vir egregius; quoniam Alæ mento non adnaſcuntur, nec genis; ſed ob ætatem ſolam, vt inſinuaretur Amorem hunc antiquiſſimũ eſſe, qualem decet eſſe primogenitũ Chaos, ac coeli, mariſq; conditorem, mundanorumq; omnium primum opificem; qualemq; Plato docet eſſe in Conuiuio; Parmenides, Pythagoras, Orpheus, Triſmegiſtus, & omnis antiquitas; qua de re Plutarchus in Erotico dicit: *Itaq; Parmenides Amorem oſtendit Veneris operum eſſe antiquiſſimum, in libro de ortu mundi ſic ſcribens.*

„ *Ante alios omnes ſuperos generauit Amorem*

Heſiodus autem naturæ congruentius mihi videtur Amorem facere omnium antiquiſſimum, vt per eum omnia naſcantur. Sed & fortaſſis apud Platonem in Sympoſio Diotima dicit Amorem non eſſe pulchrum ea de cauſa

y In hypſ. & conui. quod foret antiquiſſimus. Quin & [y] ibidem Plato definiens Amorem eſſe deſiderium pulchri, Amorem turpem eſſe ſupponit, quia nil niſi turpe appetit pulchrum vt docet [z] Ariſtoteles, & ratio ſuadet, cui deſiderium eſt

z 1. ph. t. 28 boni abſentis. At in ſacra pagina quoque Deus dici-

a Daniel. 7 tur [a] *Antiquus dierum*; & [b] *ſenex*, vt videre licet apud

b Dion. de diu. nom. cap. 10. Danielem, & Areopagitam agentem de Diuinis Nominibus.

Τᾶμος

Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν, ἁνίκ' ἔχριν ἀνάγκα.

Tunc enim ego natus ſum quãdo viſum eſt Neceſſitati.

Cauſam hic affert Amor diuinus ſuæ antiquitatis; in primis enim ait ſe natum eſſe, quum Heſiodi & Acuſilai teſtimonio (quorum ſententiam nunc ſequitur Simmias) Amor ſimul cũ Terra ex Chao prodierit, vtriuſq; ortum ex Chao, primo rerum omnium principio ponit. Dicitur autem Amor diuinus natus fuiſſe, quia tunc incoepit in operibus ſe ſe manifeſtare, quando Deus ex Chao cuncta produxit iuxta ſeniorum placita, nimirum tunc ſe primum Deus communicans rebus mundanis, miram ſui bonitatem oſtendit, mirificeq; ſe Amorem eſſe patefecit. Deinde vero tempus ſuæ natiuitatis refert Amor in arbitrium Neceſſitatis, nempe in decretum Fati; quum enim fatale decretum eſſet ex Chao cætera cuncta progigni beneficio Amoris Telluri dominantis; iam Neceſſitati fati viſum fuit a prima origine mundi ex vetuſtiſſimo Chao naſci antiquiſſimo tempore Terram & Amorem, veluti rerum aliarum omnium, & mundi totius prima primordia, priſcaq; principia. Quam Simmiæ ſententiam pulcherrime Plato ſic in Conuiuio declarauit: *Res Deorum Amore interueniente diſpoſitę ſunt. Amore, inquam, pulchritudinis; deformitatem quippe non ſequitur Amor. antea vero, vt ſupra dicebam, permulta atq; atrocia inter deos propter Neceſſitatis regnum, vt dicitur, contigerunt. Poſtquam vero deus hic ex pulchrorum deſiderio natus eſt, bona omnia tam ad Deos quam ad homines peruenere.* Neceſſitatis .n. nomine veteres cum [a] Materiã appellabant, tũ maxime Fatũ, [b] ac ipſum Deum, quod apertiſſime conſtat ex Ariſtotele

a 2. phy. c. 75. & ſeqq. I. Pic. 2. de an. cap 20.
b Plat. 7. de Legib. Ficin in Symp. cap. 11.

c. 1. de mũd. in f.

ſtotele ſcribente in hanc ſententiam, *Equidem Neceſſitatem ipſam etiam nihil aliud quam Deum dici cenſuerim & intelligi. cui* ἀνάγκη *ex eo nomen eſt, quod natura quadam ſit immobilis. eundemque* εἱμαρμένην *id eſt Fatum, dictum a ſerie rerum conſerta, inoffenſoque tenore procedente. quod alio nomine* πεπρωμένην, *quod ab eo omnia terminata ſunt, ac nihil in rerum natura infinitum eſt.* Porro Fato ſic omnia ſubdita eſſe veteres opinabantur, vt admonuerit Plato in prouerbium abiiſſe, *Quod nec Deus vnquam cum Neceſſitate pugnabit.* Quare Deus Amor, ſiue diuinus Amor tunc natus eſſe dicitur, quando viſum eſt Neceſſitati; ſeu quando fatali decreto viſum eſt; nempe quando immutabili ſummi Dei voluntati placuit: ac reuera Deus & ad intra, & ad extra (quod aiunt noſtratium Theologorum Scholæ) natus eſt: ad intra quidẽ Deus Filius in principio æternitatis, ſeu ab æterno genitus eſt ex fecunda mente Dei Patris; quia tunc id placuit æternæ voluntati Diuinæ immutabili; quæ ob inuariabilitatem appellatur & a Simmia, & ab Ariſtotele, nomine Neceſſitatis; ad extra vero, tum in principio totius temporis, quando Deus Pater Filium ſuum vnigenitum fecit ſecum rerum omnium Creatorem: tum in plenitudine temporum; quando Deus Pater Filium Deum fecit hominem. Quas quidem tres Dei generationes a D. Ioanne tactas in Euangelii ſui veſtibulo Philoſophus Platonicus Amelius Chriſtianę religioni non initiatus approbauit admirabiliter inquiens, καὶ οὗτος ἄρ ἦν ὁ λόγος, καθ' ὃν ἀεὶ ὄντα τὰ γινόμενα ἐγένετο, ὡς ἂν καὶ ἡράκλειτος ἀξιώσειε, καὶ νὴ δία ὃν ὁ βάρβαρος ἀξιοῖ, ἐν τῇ ἀρχῆς τάξειτε, καὶ ἀταξίᾳ, καθεστηκότα πρὸς

θεὸν εἶναι, καὶ θεὸν εἶναι δι' οὗ πάντα ἁπλῶς γεγενῆσθαι, ἐν ᾧ τὸ γενόμενον, ζῶν, καὶ ζωὴν, καὶ ὂν, πεφυκέναι, καὶ εἰς τὰ σώματα πίπτειν, καὶ σάρκα ἐνδυσάμενον, φαντάζεσθαι ἄνθρωπον, μετὰ τοῦ καὶ τηνικαῦτα δεικνῦναι τῆς φύσεως μεγαλεῖον, ἀμέλει καὶ ἀναλυθέντα, πάλιν ἀποθεοῦσθαι, καὶ θεὸν εἶναι, οἷος ἦν πρὸ τοῦ, εἰς τὸ σῶμα καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸν ἄνθρωπον καταχθῆναι. hoc eſt. *Atque hoc certe erat verbum, per quod ſemper exiſtens, ea quæ ſunt facta fuerunt, ſicut Heraclitus cenſet: & per Iouem, quod Verbum Barbarus ille exiſtimat in ordine, & confuſione principij ſtans, apud Deum fuiſſe, & Deum fuiſſe, per quem in vniuerſum cuncta ſunt facta: in quo quod factum ſit, fuerit viuens, & vita, & ens: tum in corpora lapſum, carnemque indutum, hominem apparuiſſe: oſtendens etiam tunc naturæ ſuæ magnitudinem. Omninoque reſolutum, rurſum deificatum, Deumque extitiſſe, qualis item fuiſſet, anteaquam in corpus, & carnem, & hominem deſcendiſſet.* Quibus Amelius iſte natione Græcus, & religione Gentilis, virum religione Chriſtianũ, & Hebræum origine, Barbarum appellat, ſed eius doctrinam de triplici Dei generatione cum iuramento veram eſſe teſtatur; quarum primam in principio æternitatis innuit dicens, *Verbum ſemper exiſtens, ſtans in ordine & confuſione principij, apud Deum fuiſſe, & Deum fuiſſe.* quod ait Euãgeliſta Ioannes, *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: hoc erat in principio apud Deum.* Secundam in principio temporis attingit Amelius aſſerens, *Atque hoc certe erat Verbum, per quod ſemper exiſtens, ea quæ ſunt, facta fuerunt:* & mox. *Quod Verbum Barbarus ille exiſtimat in ordine & confuſione principij ſtans, apud Deum fuiſſe, & Deum fuiſſe, per quem*

in vniuerſum cuncta ſunt facta: in quo quod factum ſit, fuerit viuens, & vita, & ens. Ioanne dicente de Verbo Deo Filio Dei, *Omnia per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil. quod factum eſt, in ipſo vita erat.* Tertiam quoque generationem ponit Amelius addens de Verbo, *tum in corpora lapſum, carnemque indutum, hominem apparuiſſe:* quum Ioannes dicat, *Et verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis.* Quin & Amelius ait, Verbum hominem factum *oſtendiſſe tunc etiam naturæ ſuæ magnitudinem, Deumque extitiſſe, qualis item fuerat, antequam in corpus, & carnem, & hominem deſcendiſſet:* nimirum per mirabilia facinora, & per admirabilem doctrinam homo factum Verbum ſe ſe Deum oſtendit magnæ potentiæ, mortuos ad vitam reuocans, mutis loquelam, auditum ſurdis, & cęcis viſum dicto concilias: Quod & Ioannes teſtatur aſſerens, *Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis (& vidimus gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti a patre) plenum gratiæ, & veritatis:* nimirum Verbum in plenitudine temporis aſſumens carnem, & homo naſcens, manſit plenum gratiæ, & veritatis; nihil de ſua diuinitate remittens ex aſſumptæ carnis contagione, ad animæ noſtræ diſcrimen, quæ dum corpori iungitur, illico coinquinatur labe peccati originalis, quo Dei gratiam non habet; ſimiliterque ignorantiæ malo ſuccumbit nullam omnino veritatem agnoſcens: Verbum vero diuinum humanæ carni aſſumptæ copulatum priſtinæ ſuæ tum gratiæ, ſeu gloriæ, tum etiam veritatis ac ſapientiæ plenitudinem, omninoque ſuam ſibi diuinitatem, & omnem perfectionem retinuit. Quin etiam quod ait Amelius, Verbum hominem

nem factum, oſtendiſſe naturæ ſuæ diuinæ magnitudinem, Ioannes aſſerit, *ſe vidiſſe* cum aliis [d] Apoſtolis *gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti a Patre*; id autem contigit in monte Thaboreo, quando *Aſſumpſit Ieſus Petrum & Iacobum & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelſum ſeorſum: & transfiguratus eſt ante eos: & reſplenduit facies eius ſicut Sol; veſtimenta autem eius facta ſunt alba ſicut nix. Et ecce apparuerunt illis Moyſes & Elias cum eo loquētes. Reſpondens autem Petrus dixit ad Ieſum, Domine, bonum eſt nos hic eſſe: ſi vis, faciamus hic tria tabernacula: tibi vnum, & Moyſi vnum, & Elię vnum. Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbauit eos: & ecce vox de nube, dicens, Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipſum audite.* Quod præterea dicit Amelius, Verbum *omnino reſolutum, rurſum deificatum, Deumque extitiſſe, qualis item fuerat anteaquam in corpus & carnem & hominem deſcendiſſet*, accepit a Ioanne pariter, Ieſum vere mortuum fuiſse, rurſus virtute propria reuixiſse Deum, ac impaſſibilem & immortalem; & omnino glorioſum, qualis erat antequam humanum corpus aſsumeret, de cæli gloria deſcendens in vterum Virginis. Verum enim vero quod Verbum in hac ſui triplici generatione ſemper Deum Patrem habuit ſui genitorem, qui Filium genuit ab ęterno Verbum, & in principio temporis fecit ſecum Creatorem vniuerſorum, & in plenitudine temporū genuit verum hominem ſaluatorem; genuit inquam ad placitum ſuæ voluntatis immutabilis, quæ propterea Neceſſiras appellatur; quam ſine violentia, cum ſumma libertate coniunctam in Deo colit [e] Plato cum aſseclis non

d Matt. 17. Luc. 9. Marc. 9.

e 7. de legib. Fic. in conu. c. 11.

[f] de mund. c. 7. ſolum, ſed etiam [f] Ariſtoteles, vt vidimus; propterea Simmias Deum introducit ſub ratione Boni dicentem ſe Amorem eſse natum quando viſum eſt Neceſſitati, ſcilicet inuariabili Dei Patris volūtati: viſum eſt autē Diuinæ voluntati, Deum filium gigni tum Verbum in principio æternitatis ad intra; tum Creatorem fieri cū aliis perſonis Diuinis in principio temporis ad extra; tum demum hominem naſci in plenitudine temporum viſibiliter ad extra. Quarum generationum vt primā non ſolum Theologos noſtros, verum antiquiſſimos Autores Chaldæos, Hebræos, Græcos, & Latinos Chriſtianis ſacris non initiatos, Mercurium Triſmegiſtum, Orpheum, Philonem, Platonem, Ariſtotelem, Plotinum Porphyrium, Proclum, Macrobium, Numenium, Pythagoram, Heraclitum, & Amelium celebrauiſſe fuſe nobis oſtendere conatur Epiſcopus Kiſamus agens de [g] Perenni Philoſophia: vtque tertiam antiqui cum Simmia videre potuerūt apud Prophetas & Sibyllas, de illa non obſcure vaticinantes: ita nos arbitramur, Simmiā in hoc ænigmate ſecundam potiſſimum reſpexiſſe; qua Deus Pater voluit Filium vna ſecum Creatorem rerum omnium facere in principio temporis: quod ſatis innuit Euangelium, in quo legimus Filium Dei de ſe talia dicentem, [h] *ſicut enim Pater habet vitam in ſemetipſo; ſic dedit & Filio habere vitam in ſemetipſo:* quod eſt, ipſum facere ſecum Creatorem; nam & Ioannes idem [i] antea dixerat; *omnia per ipſum* Verbum *facta ſunt & ſine ipſo factū eſt nihil: quod factū eſt, in ipſo vita erat:* & perſuaſerat Amelio, *Verbum in principio apud Deum fuiſſe, & Deum fuiſſe, per quem in vniuerſum cuncta ſunt facta; in quo quod factum*

[g] lib. 1. c. 5. & ſeqq.

[h] Ioan. 5.

[i] c. 1.

factum ſit, fuerit viuens, & vita, & ens. Aguſtinus his cō-ſentiens [K] ait, *Quod factum eſt, erat vita in ipſo: ſi audis mutabilem creaturam per Filium factam, non tamen credas mutabilem eius voluntatem, quia non ſubito aliquid voluit facere; ſed omnia ab æterno fecit: quod factum eſt, tempore tranſit: quod in ſapientia immutabili eſt, tranſire nō poteſt; faber enim arcam prius facit in mente, poſt in opere: Quod in mente eſt, viuit cum artifice; quod fit, mutatur cum tempore.* Dicitur autem Deus Pater Deum Filium Creatorem facere, quod Creatoris attributum propria quadam ratione Deo Patri competit; Filio vero velut a Patre ſibi cōmunicatum; vt indicat I Euangeliſta; quo nomine Pater Deus Deum Filium Creatorem facit generatiue quoquo pacto. Ceterum quod admirabilis iſta Diuinarum perſonarum diſtinctio Simmiam latuiſſe credimus, aptius eius verba poterimus interpretari de Deo ſummo ſimpliciter, qui vnus in Trinitate conſiſtens, aliquando creans in principio temporum cælum, terram, mare, aliaſque res mundanas, quas antea non creabat actu, tunc dicitur naſci Creator; creauit autem amans ſe ſe communicari ad extra, propter infinitam ſui bonitatem; nam de ratione boni eſt eſſe ſui diffuſiū & communicabile: ac certe Dei Amor ante mundi cōſtitutionem veluti latebat in abyſſo Aeternitatis, in abyſſo Diuinæ voluntatis; tunc autem exoriri naſcique dictus eſt, quando immutabili decreto fati, diuina voluntate nixi, vt nuper vidimus ex Ariſtotele, primum ex Chao diuinus Amor opifex rerum, & materies, cui diuina [d] bonitas in formam ſe ſe communinicare cœpit, exierunt. Neceſſitatem vero ac Fatum in

K t. 3. c. 13 de Gen ad litt. l. 5.

I Ioan. c. 5.

d 1 phyſic. 81.

omnia

omnia ius habere, atque adeo *A*morem ſpeciatim tunc ortum fuiſſe, quando illi viſum eſt, illico Simmias confirmat ſubdens in hanc ſententiam.

Πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς

Omnia autem obtemperabant eius *voluntati grauiſſimæ.* vel vt legit Salmaſius, Neceſſitatis nomine materiam intelligens, quam Terram appellat inquiens:

Πάντα δὲ γᾶς εἶκε φραδαῖσι λυγραῖς

Omnia vero terræ parent conſilis granibus.

Hãc theoriam Simmias mutuatus videtur tum ab Hippocrate, qui in oratione ad Aram Mineruæ perſuadere conatus Athenienſes vt ſuam patrem Co in ſeruitutem redactam aſſererent in priſtinam libertatem, inſit ad verbum πᾶσιν ἀνθρώποισι πικρὴ ἀνάγκη τὰ μεμοιραμένα φέρειν. καρτερεῖ γὰρ βιάζεσθαι ἃ βύλεται. hoc eſt. *Mortales omnes dura fati neceſſitati ſunt obnoxÿ: quæ, quod velit, per vim extorquere poteſt:* tum a Cleanthe, cuius verſus hi leguntur apud Epictetum Stoicum in Enchiridii calce ſic ab ipſomet † Seneca e Greco in latinum ſermonẽ tranſlati.

† epiſt. 107.

„ *Duc me parens, cœleſtiq; dominator poli,*
„ *Quocunq; placuit: nulla parendi mora eſt.*
„ *Aſſum impiger, fac nolle, comitabor gemens,*
„ *Ducunt volentem fata, nolentem trahunt,*
„ *Maluſq; patiar, quod pati licuit bono.*

Licet quartum verſum putet inſiticium eruditiſſimus Lipſius, & alibi quam in Cleanthe a Seneca lectum, eo quod apud Epictetum ſoli tres primi legantur, & quintus in hęc verba.

Ἄγε

Ἄγου δέ μ' ὦ ζεῦ, καὶ σύ γ' ἡ πεπρωμένη,
Ὅποι ποθ' ὑμῖν εἰμὶ διατεταγμένος.
Ὡς ἕψομαί γ' ἄοκνος. ἢν δὲ μὴ θέλω,
Κακὸς γενόμενος οὐδὲν ἧττον ἕψομαι.

Cęterum mihi longe probabilius eſt, Epictetum breuiloquentiſſimum recitaſſe quatuor ſolum verſus Cleanthis, omiſſo quarto, qui non variam ſententiam a tertio, ſed eius confirmationem habet, quam, Senecam Stoicorum ſtudioſiſſimum, & Cleanthis Stoici ſcripta familiariſſima ſibi habentem adduxiſſe, & interpretatum fuiſſe verſum pro Cleanthino, quem vere non legiſſet in metris Cleanthis, quæ omnia conſtant ex verbis, quibus Seneca introducit ſuam tranſlationem carminum Cleanthis. ait enim: „ Optimum eſt pati quod „ emendare non poſſis, & Deum quo autore cuncta „ proueniunt, ſine murmuratione comitari. Malus „ miles eſt qui Imperatorem gemens ſequitur. Quare „ impigri atque alacres excipiamus imperia, nec deſeramus hunc operis pulcherrimi curſũ, cui quicquid „ patimur intextũ eſt; & ſic alloquamur Iouem, cuius „ gubernaculo moles iſta dirigitur, quemadmodum „ Cleanthes noſter verſibus diſertiſſimis alloquitur, „ quos mihi in noſtrum ſermonem mutare permittitur „ Ciceronis viri diſertiſſimi exemplo. Si placuerint, „ boni Conſules; ſi diſplicuerint, ſcies me in hoc ſecutum Ciceronis exemplum. quem ſcilicet eloquentia ſua in carminibus deſtituit, quippe ſummus orator fuit, infimus poeta, longe diſpari locutione proſas & carmina pangens; dignus tamen excuſatione, quum Arati phænomena verterit admodum adoleſcentulus,

vt

vt ipſe teſtatur 2. de nat. Deorum. Sed redeamus ad Neceſſitatem, quam Simmias grauiſſimam voluntatem rebus omnibus imperantem dicit, non diſsentiens a Platone, qui ſcribit in Sympoſio, *Sed Neceſſitas in omnibus rebus cuiuis grauis eſſe dicitur.* Quia Fato & Materiæ putabant vetuſtiores omnia ſic eſſe ſubiecta, vt nil illis omnino reluctari valeret; quod admonet e Ariſtoteles, a ſenioribus referri conſueuiſſe omnes euentus naturales, omniaque generabilia in vnam materiæ neceſſitatem; quicquid enim ortum habet, id ex neceſſitate factum fuiſſe ab initio, & indies fieri. Similiter omnia fato fieri ex neceſſitate ineuitabili quæcunque fiunt, tritum erat antiquitus: & ſane neceſſitatis imperium a Simmia notatum ita in noctis hymno tetigit Orpheus.

e 2. phyſ. t. 72. & ſeqq.

Νῦκτα θεῶν γενέτειραν ἀείσομαι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
Νὺξ γένεσις πάντων, ἣν καὶ Κύπριν καλέσωμεν.
Κλῦθι μάκαιρα θεά, κυανυγὴς ἀστεροφεγγὴς
Ησυχίῃ χαίρουσα καὶ ἠρεμίῃ πολυύπνῳ
Ευφροσύνη, τερπνὴ, φιλοπάννυχε, μῆτερ ὀνείρων.
Ληθομέριμν᾽ ἀγαθή τε πόνων ἀνάπαυσιν ἔχουσα.
Υπνοδότειρα, φίλη παντῶν ἐλάσιππε, νυχαυγὴς.
Ημιτελης χθόνια ἠδ᾽ οὐρανία πάλιν αὐτὴ.
Εγκυκλία, παίκτειρα διώγμασιν ἠεροφοῖτις.
Ηφίος ἐκπέμπεις ὑπὸ νέρτεθα, καὶ πάλι φεύγεις
Εις ἀΐδην. δεινὴ γὰρ ἀνάγκη πάντα κρατύνει. hoc eſt.

„ *Noctem Deorum generatricem cantibus celebrabo, atque virorum.*
„ *Nox generatio omnium, quam & Cyprim vocabimus,*
„ *Audi beata Dea nigrum ſplendorem habens, aſtris lucens*
Quie-

„ *Quiete gaudens, & quiete multi ſomnij,*
„ *Læta, delectabilis, pernoctationes amans, mater ſomniorum,*
„ *Obliuioni tradens curas, bonaque laborum quietem habens,*
„ *Hymnorum datrix, amica omnium, equis vecta, noctu ſplendens,*
„ *Semiperfecta, terreſtris, & cœleſtis rurſus ipſa.*
„ *Circularis, ludens, perſecutionibus per aera iens.*
„ *Quæ lucem emittis ad inferna, & rurſus fugis*
„ *In infernum. grauis enim Neceſſitas omnia vincit.*

Ex quo ſane loco nos colligimus, Noctis nomine, quã Orpheus Venerem appellat, omnium genetricem, & Neceſſitatem omnium victricem, priſcos intellexiſſe tum materiam, tum etiam Fatum, atque ſummum Deũ. Hac de cauſa pridem [f] Ariſtoteles alicubi dixit tum [f 12. meta. t. 30.] † Deum Neceſſitatẽ, ac Fatum appellari, præclariſſimis [† de mund. c. 7.] hiſce verbis, *Vnus porro Deus quum ſit, plurimis nominibus appellatus eſt; ab ijs vtique ſuis omnibus effectibus denominatus, quorum ſpecimen edere ipſe ſolet. Atque eum quidem* ζῆνα, *tum* δία *vocant, inter ſe compoſitis vtentes nominibus, atque e regione collocatis, tanquam duabus his vocibus ſignificare velint, per quem viuimus.* & mox. *Equidem Neceſſitatem ipſam etiam nihil aliud quam Deũ dici cenſuerim & intelligi: cui* ἀνάγκη *ex eo nomen eſt, quod natura quædam ſit immobilis. Eundemque* εἱμαρμένην, *id eſt, Fatum, dictum a ſerie rerum conſerta, inoffenſoque tenore procedente:* tũ Theologos ex nocte cuncta generare; nam ex nocte, quæ materia eſt, cuncta gignebant velut ex principio [g] materiali phyſico; ex nocte, quę Fatum etiã dicitur [g 1. Phyſ. c. 55. 71. & ſeqq.]

a 1.ge.t.52 & ſeqq. dicitur,omnia generabant, velut ex cauſa h effectrice communi. Multoq; prius idem Ariſtoteles materiam, quam Orpheus hic Venerem dicit omnium genetricem, comparabat i meretrici feminæ; quæ maſculos
i 1. Phyſ. t.81. omnes appeteret; quum omnibus formis vniri, om-
K 1 phyſ. t. 56. nibus agentibus K ſubiici deſideret. Venus enim haud contenta viro ſuo Vulcano, Martis concubina fingitur, ex quo adulterio natus eſt Amor, vt
l 3. de nat. Deorum. ait l Cicero, & Theodontius. Adonidi quoque Venus turpiter miſta dicitur; ex Baccho ſimiliter moecha Priapum genuiſſe ponitur a Micyllo; & Mercurio Her-
m 3 de na. Deorum. maphroditum & Cupidinē peperiſſe ſcribitur a m Marco Tullio; ac omnino Venus ipſa meretrix meretricum
n 11. Geneal.Deor. cap.4. dea apud Phœnices & Cyprios diffamatur a n Boccatio. Noctis autem nomine, ex qua res omnes, vt ex principio paſſiuo priſci naſci putabant, iidem vnā materiam primam intelligebant; quam a priuatione mini
o 1.Phyſ. t.80. me diſtinctam eſſe o cenſebant; quæ opinio ad Platonē vſque peruenit; vt obſeruat Ariſtoteles; quippe videbant Noctem nihil aliud eſſe, quam umbram terræ, quę Tellus ipſis materia prima eſſe ponebatur ex Chao cū Amore primum educta; vt dudum notante quoque
p 1.meta. ſum.2.c.2. p Ariſtotele dicebat Heſiodus; nihilque aliud quam
q 2. de an. t. 69. Priuationem luminis ſolaris, quod eſt forma & q actus,
r 1. phyſ. t.79. vt materia eſt vmbra entis; nam eam r Ariſtoteles ait eſſe prope & quodammodo ſubſtantiam; quæ ſola ve-
ſ 1.phy.t. 27 30. re eſt ſ ens; & t alibi, non quid, non quale, non quan-
ſ 7.met.t.2 tum, nec aliquid eorum quibus determinatur ens, nec
t 7.met.t.8 negationes horum, ſed veluti medium quid inter ens & non ens, adeoque vmbram entis, & noctem, quæ

me-

medium quid eſt inter lumen & tenebras meras, vt materia [u] medium eſt inter formam & priuationem. Idem Neceſſitatis imperium in ratione Fati conſiſtens tetigit in Gorgia Plato dum infit: *Neque enim viuere hic quantumcunque tempus, optandum eſt viro qui vere ſit vir; neq; vita hæc amanda eſt; ſed hæc Deo cura relinquenda, mulieribuſque adhibenda fides, quæ dicunt neminem euitare poſſe Fatum; id in primis conſideret quiſque, qua ratione hoc ipſo tempore quo vita fungitur quam optime viuat.* Quam ſententiam profitetur etiam Heliodorus, [x] cui res Aethiopicas agenti, τὰς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους προϊδεῖν μὲν δυνατὸν ἐκφεύγειν δὲ οὐκ ἐφικτόν. id eſt. *Fatorum enim decreta immutabilia prouidere quis poteſt, effugere vero non poteſt.* Cæterum quia Simmia nunc ſequitur opinionem eorum qui [x] dicunt, omnia facta eſſe, & fieri ab intellectu Diuino, & a ſummo bono ſemetipſum communicare geſtiente, ideo ſtatuit Amorem eſſe omnium conditorem, & natum quando omnia obtemperabant grauiſſimæ voluntati Neceſſitatis, quæ ſibi obedire cogebat vniuerſa, tum reipſa vt Plato ſcribit in Sympoſio; tum quia repudiata priſcorum opinione melior hæc inualuit Hermotimi & Anaxagoræ, quam Simmias accepit. Recte Ficinus ex Platone in Critia conſtituit Neceſſitatem in Diuinis eſse penitus voluntariam; imo vero [x] neceſſitatem non differre a voluntate in ſumma diuinitatis ſimplicitate; & in regno Neceſſitatis nullam ponit violentiam. Neceſſitatem vel obſeruatione [y] Ficini vocat Plato mundi animam, non quia vel naturæ, vel rationi violentiam inferat; ſed quia omnia in ſuo quodam ordine ab opifice rerum in-

[u] 1. phyſ. t. 56.

[x] lib. 2. c. 6.

[x] 1. metaſum. 2. c. 2.

[x] in arg. ad 10. de Republ.

[y] in Symp. ora. 5. c. 11

ſtituto conſeruat; neque permittit quicquam leges illius adeo tranſgredi, quin mox regrediatur in leges. Quod etiam Platonicus ille Plotinus conteſtatur a Neceſſitate violentiam eximens in [z] libro, cui de Libertate & voluntate vnius titulum fecit, aſſeritque Deum Naturæ libertatem potius dici, quam Dominum, quũ ſit ſuapte natura libertas. Neque Plato ſtatuit ex propria ſententia in Sympoſio, Deos acerba paſſos ob neceſſitatem; ſed id protulit ex poetarum fabulis, quibus hac in parte non aſſentit. Platonis verba ſunt in [a] Conuiuio ab Agathone relata huiuſmodi. *Priſca vero Deorum geſta, quæ Heſiodus Parmenideſque deſcribunt, Neceſſitati potius quam Amori tribuenda, ſi modo illi vera narrant. Neque enim caſtrari inuicem, & vinciri, aliaque violenta permulta Diis olim contigiſſent, ſi Amor illis tũc adfuiſſet.* Ac paulo poſt repetit idem Plato. *Antea vero vt ſupra dicebam permulta atque atrocia inter Deos propter Neceſſitatis regnum vt dicitur, contigerunt.* Quare Plato non ex mente propria, ſed ex Parmenidis, Heſiodique ſententia refert, Diis atrocia multa contigiſſe ob Neceſſitatis regnum; quod placitum ipſe non collaudat, ſed in dubium reuocat. Neque ſane confundẽda eſt Neceſſitas Diuina cum humana, quod plerique faciunt; quum eas inter ſe longe diuerſas eſſe Plato conſtituat, dum ait [b] *Quod ex ipſis neceſſarium eſt, reiici non poteſt: Imo vero ad hoc ipſum reſpexiſſe videtur, qui prouerbio primus ita de Deo eſt locutus, Quod nec Deus vnquam cum Neceſſitate pugnabit, Quod equidem de Diuinis Neceſſitatibus intelligendum arbitror*, quæ ſcilicet ſine violentia ſunt, ac voluntariæ; quia Deus volunta-

ti

z enn. 6. li. 8. ca. 9. 12.

a orat. 2.

b 7. de Leg.

ti ſuæ minime repugnat. Adiicitque ſtatim ipſe Plato: *Nam ſi hoc de humanis neceſſitatibus dicatur, ad quas multi reſpicientes tale quid aiunt, longe omnium ſtultiſſima erit oratio*. Sic itaque Simmias de Diuina Neceſſitate tractans, quæ cum Diuina voluntate prorſus eſt eadē, nullam rebus violentiam ingerens, ſed cum libertate omnia regens, omnia procreans, certis legibus omnia ſeruans, Fatum ineuitabile dicitur, non immerito illi *grauis* epitheton attribuit. Sed & ea Neceſſitas, de qua nunc Simmias, eſse potuit Materia, cui omnia priſci ſubiiciebant. Neceſſitati vero, ſeu ea Materia foret, ſeu Fati vis ineuitabilis, obtemperare tunc ait omnia generabilia, quæ Simmias noſter nunc a præſtantiori genere viuentia, ſeu animalia nuncupat, & in tria ſumma genera diſtribuit inquiens.

Ερπεϑ' ἅπανϑ' ὅς' ἕρπει
δι' αἴθρας
χάυς τ...

Reptiliaque omnia quæcunque peragrant
Aeris regionem
Et CHAOS.

Nam reptilium nomine piſces, & animalia marina, quę fere omnia ſine pedibus natando repūnt in aqueo elemento; nomine vero eorum, quę peragrant aeris regionē ſignificauit volucrum, & alituum genus omne, ſicut & olim tua Muſa Maxime Pontifex,

„ *Euehitur leni ſublata per aera motu*
„ *In vacuas oras, auium quas turba volatu*
„ *Huc illuc peragrant.*

Per

Per ea autem, quæ peragrant Chaos, ſeu regionem Chaos, terreſtria cuncta connotauit. Terra enim vt pote rude ac imperfectum maxime elementum, & ex Chao primo productum, ab ipſo Chao de nominationem apte deſumpſit. Quod & ipſe Steuchus in Coſmopœiæ veſtibulo ſcribit ab Heſiodo Moyſi conſentiente ſignificatum, *Atque Heſiodus quum ait,*

„ *Extitit ante Chaos, poſt hæc latiſſima tellus,*
„ *Quam ſuper innixum pondus rerum incubat omne.*

Duo dixit ſcitu digniſſima, & cum Moſe vndequaque conſentientia. Primum fuiſſe Chaos, id eſt Terram & aquam informia, ac ceu maſſam: id enim etiam voce Hebraica dicitur Chaos, id eſt Thohu, vel Bohu. Deinde Terram extitiſſe, quod Moſes appellauit ſecluſionem aquarum a terra: ea enim fuit terræ creatio, quum primum ab aquis, quibus circumobruta, atque oppleta latebat informis, & quia nondum exſiccata, magis erat aqueum quiddam quã terra, emerſit. Tum dicit Heſiodus creatam terram, quæ omnia ſuſtineret, eoque vocat eam εὐρίστερνον, *amplos patenteſque habentem ſinus: docet nimirum doctiſſimus Vates, terram ideo fuiſſe creatam, vt ſuſtineret omnium rerum pondus. Is finis, hoc opificis conſilium, condere elementum ſolidum, ſedem firmam ac robuſtam, qua cuncta ſuſtinerentur, cumprimis aqua, tum plantę, & animalia: Hinc veluti baſis ac radix fuit omnium rerum prior nominata, ac iacta in omni creatione.* Quem animantium numerum & ordinem in prima rerum omnium geneſi a ſummo Deo, vt optimo ſe ſe forinſecus communicare geſtiente, adeoq; ab Amore diuino patrata, deſumpſiſſe videtur poeta Rhodius hic noſter ex antiquiſſimi [y] Moſis hiſtoria ſacra, in quã

y Geneſ. cap. 1.

legi-

legimus ita: *Dixit etiam Deus, producant aquæ reptile animæ viuentis, & volatile ſuper terram ſub firmamento cœli. Creauitq; Deus Cete grandia, & omnem animam viuentem atq; motabilem, quam produxerant aquæ in ſpecies ſuas: & omne volatile ſecundum genus ſuum. Et vidit Deus quod eſſet bonum, benedixitq; eis dicens: Creſcite & multiplicamini, & replete aquas maris; auesq; multiplicentur ſuper terram; & factum eſt veſpere & mane dies quintus. Dixit quoq; Deus: Producat terra animam viuentem in genere ſuo, iumenta, reptilia, & beſtias terræ ſecundum ſpecies ſuas; factumq; eſt ita. Et fecit Deus beſtias terræ iuxta ſpecies ſuas, & iumenta, & omne reptile terræ in genere ſuo.* Quum enim reptilia ſint animalia apoda, [z] nempe vel pedes non habentia, vel admodum breues; quumq; huiuſmodi animalia maximo in numero degant in aquis, piſces omnium generum; non paruo in numero terram incolant ſerpentes, & lacertæ multarum ſpecierum; nec in aere deſint aues apodes nuncupatæ, vt volucres plurimæ; de quibus agit Ariſtoteles nō [a] vno in loco; & Manucodiata, de qua mirificam hiſtoriam habemus apud [b] Cardanum, Cardani maſtigem [c] Scaligerum, [d] Maiolum ex Guilandino in hæc verba:

,, Memoriæ literis proditum eſt apud eos qui inte-
,, gra de Hiſpanorum nauigationibus in alienum, &
,, tot ſeculis incognitum orbem volumina condidere,
,, in Moluchis inſulis auiculam quandam pulcherri-
,, mam oriri, mole quidem corporis exiguam, verum
,, pennarum ob cauſam, quæ ei ſunt ampliſſimæ, inq;
,, orbem digeſtæ, ita vt amplioris circuli deſcribant
,, ambitum, primo aſpectu videri maximā; eam a ne-

,, mine

z de an. t.96. 103. 120.

a 1 hiſt. c. 1 9. hiſt c. 30

b 10. de ſubtilit.

c exerc. 228 2.

d coll. de Auib.

„ mine vnquam mortaliũ viuam in terra conſpectam
„ eſſe,ſed ſummo quandoque ex æthere exanimem in
„ humum decidere; atq; tunc caſu repertam ſanctiſſi-
„ me ab incolis aſſeruari; quippe apud quos tãta ſit in
„ veneratione, vt etiam ſe illa Reges ipſi in bello tu-
„ tos exiſtiment;quamuis ſuo more in prima acie col-
„ locati fuerint. Cęterum appellant vernaculo ſermo
„ ne Monocodiatam,hoc eſt,auiculam Dei,propterea
„ quod eam in Paradiſo tantum loco ſolius Dei vti ar
„ bitrãtur,proprio,naſci firmiter perſuaſum habeant.
„ Auicula eſt corporis magnitudine & pene forma co-
„ turnici ſimilis; pennarum ambitu diſcolore,ſed ve-
„ nuſto admodum & decoro, viſuq; iucundiſſimo vn-
„ diq; exornata;caput quale hirundinis, maiuſculum
„ pro corporis amplitudine. Pennæ ſuperiorem eius
„ partem a prima ceruicis vertebra ad roſtri vſq; ini-
„ tium exornantes breues ſunt,craſſæ,duræ,ſpiſſæ,co-
„ loris lutei, inſigniter ſplendentes, & auri puriſſimi
„ modo radiorum ſolarium inſtar fulgentes; cæteræ
„ quæ mentum contegunt, & molliores & tenuiores,
„ atq; ex cyaneo mire equidem virides deprehendun-
„ tur, haud plane iis colore diſſimiles, quas in ana-
„ tum maſculorum capitibus dum lucidiſſimo obuertũ
„ tur ſideri,conſpicimus.Roſtrum item,quam ſit hirun
„ dini, prolixius; pedes nulli. Pennæ alarum ardeis
„ forma pares,ſed tenuiores longioreſq; colore fuſco,
„ inter rufum & nigrum ſplendentes. At cum omnes
„ tum quæ alas conſtituunt,tum quæ caudam effor-
„ mant,in orbẽ extenduntur; rotæ ſimilitudine enim
„ cuti animantis velut infixa hærent ſpicula,immobi-
les

„ les plane; mirum videri non debet ſponte ſuſtineri,
„ neque vnquam in terris quoad in viuis eſt, conſpi-
„ ci, quando & pedibus vſus nullius in aere exiſtenti-
„ bus prorſus deſtitui (quanquam id decretis Ariſto-
„ telis ſummi Peripateticorum ſcholæ principis aduer-
„ ſari nouimus, auem vllam pedibus carere negan-
„ tis) paulo ante dictum ſit. Cæterum oriuntur iuxta
„ ſingulas maiorum pennarum Alas conſtituentium
„ origines alię quoque minores, neq; ſane paucæ pen-
„ nulæ, quæ ſupra maiorũ principia extenſę illa obte-
„ gũt, dimidio quiſquiliatæ, rufæ, coccineæue, reliqua
„ parte croceæ, & fuluo auri colore ſplẽdidæ, multũ e-
„ quidẽ gratiæ ac venuſtatis auiculæ, ob eximiã illã ac
„ ſingularem colorum diſparitatem conciliantes. Re-
„ liqua corporis moles tota pennis fuluis in rufum co-
„ lorem vergentibus obducitur; ita tamen vt aliquid
„ adhuc inter eas diſcriminis animaduertas: nam quæ
„ in pectore & ventre collocantur, & frequentiſſimæ
„ ſunt, & pariter latiſſimæ duorum triumue digitorum
„ amplitudine, colore fuluo, & eo quidem nitidiſſimo
„ haud ſane alio quam iecur ipſum ſplendentes; quæ
„ vero in dorſo fixæ ſunt, rariores, neque ita frequen-
„ tes eſſe aperte cognoſcimus, & inſuper amplius diui-
„ ſuris hiare; pennarum omnia ardearum tergo adhæ-
„ rentium ſimilitudine clare videmus, neq; etiam ad
„ tam inſignem latitudinem accedere, aut pręſtantẽ
„ illum hepatis colorem adæquare; quia puniceo po-
„ tius colore carni ęmulo, obſcuriore etiã num relucere
„ pleniſſime perſpicimus. Porro pennę hę ſimul omnes
„ tum quæ a ventre ſuam trahunt originem, tum quæ
„ e dorſo renaſcuntur, caudam, quum ſint longiſſimæ

N con-

„ conſtituunt,quia ea cæterarum auicularum more mi-
„ nime exornatur;neq; id magnopere mirum,quando
„ & alię ipſę diuerſa ſint ratione concinnatæ; quippe
„ quæ in arctum contrahi, aut in latum diffundi pro
„ animantis libitu nequeant. Sed vno tantum eo-
„ demque modo naturaliter perpetuo conſiſtant. Pro-
„ pterea maſculi huius auiculæ dorſum omni ex par-
„ te depreſſum inflexumque eſt, adeo vt ſinum quen-
„ dam foueamq; efformet. In eam cauitatem oua fœ-
„ minā depōnere ratio ipſa claro eſt argumēto; quū &
„ fęmina ventrem cauū obtineat, vt hoc pacto oua fa-
„ cilius poſſit incubare, ac tandem pullos excludere.
„ Denique adnectuntur maris doſo fila gemina,nigra,
„ cornuum modo vtrinq; in rectum extenſa;tres & am
„ plius palmos longa, neque rotunda exacte, neque
„ etiam perfecte angulata,ſed figura inter quadratum
„ & rotundum media;nec craſſa valde,nec ſumme te-
„ nuia, verum ſutorio filo haud plane diſſimilia; ho-
„ rum vſum talem eſſe cum reliquis huius ſeculi erudi-
„ tiſſimis viris exiſtimo, quo nimirum foemina dum
„ oua incubat mari firmius alligetur,copuleturque;ci-
„ bus eis ſolidior vt arbitror nullus,qui enim in ſubli-
„ mi æthere eſſe poſſit? adhæc ſi interiora ſpectentur,
„ inane nihil reperitur, ſed totus venter inferior pin-
„ guedine tantum expletus conſpicitur (ſubdit e ſuo
„ penu Maiolus) Hæc auiculæ ipſius integra & certa
„ hiſtoria, cui neotericorum peritiſſimi quique calcu-
„ lum vno omnes ore adiiciunt,præter vnum Antoniū
„ Pigafettam,qui eam roſtro prolixo, & pedibus pal-
„ mi vnius longitudine falſo depingit. Etenim rem
„ aliter ſe habere ipſemet iam bis (neque enim plu-

ries

„ ries videre contigit, oculis manibusq; propriis liqui-
„ diſſime deprehendi; ac ne commentitia dicere me pu
„ tes, teſtem protinus horum omnium in humanis
„ adhuc degentem ſtatuo, virum cum doctum, tum hu
„ manitate præſtantem Cæſarem Odonem Apulum,
„ ſimplicium pharmacorum clariſſimũ indagatorem,
„ atq; eorundem in Bononienſi celeberrimo orbis
„ terrarum Gymnaſio profeſſorem; in cuius ædibus,
„ poſtquam Romæ in aula Illuſtriſſimi Principis Octa
„ uij Farneſii, inclytæ Parmenſium ciuitatis Ducis
„ præſtantiſſimi, ſemel vidiſſem, iterum intueri conceſ-
„ ſum eſt notis ijsdem omnibus, quibus retuli. Hæc il-
le ad verbum. At redeamus ad noſtrum Simmiam,
qui proinde potuit vocabulo reptilium ſignificare gene
ra omnia noſtratium animantium ſub cęlo degentium,
ſed ſpeciatim aquatilia, quæ omnia repunt pedibus ca
rentia. Omnia vero hæc a Rhodio dicuntur obtempera
re grauiſſimæ voluntati Neceſſitatis, tum quia cenſuit
ea oriri ex materia; tum quia putauit eadem naſci & in-
terire legē fatali de qua [e] Virgilius agit, apud quem Dido, e 4. Aen.

. . . . . *Nec fato, merita nec morte peribat.*

Quin & præclarum legimus Ariſtotelis teſtimonium
de generationibus & corruptionibus fatalibus, quas
ille deſtinatas appellat dum inquit: [f] *Nam vt rerum mi-* f 4. de gen.
nus principalium circuitus ſequantur, magis principalium an. cap. 10.
*rerum circuituum ratio eſt; vitam enim quandam & ortum
& interitum vel ſtatuum eſſe fateor. Conuerſionis vero eo-
rum ſiderum alia fortaſſe principia ſunt. Natura igitur ita
ſibi vult, vt eorum numeris generationes & obitus nume-*

ret; ſed exquiſite id facere nequit propter materiæ indefinitionem; & quod multa principia incidunt, quæ generationes deſtinatas ſecundum naturam & corruptiones ſæpe impediant; atque ita cauſa ſint earum, quæ eueniant præter naturam. Sed & Simmiæ noſtro ponenti Amorem omnia moderari, quæ prius Neceſſitati parebant, potiſſimum animantia, conſentit Eryximachus apud Platonem in Sympoſio dicens: *Amorem non ſolum in animis hominum erga pulchros ineſſe; verum etiam ad alia multa, atque in aliis, tum corporibus animalium omnium, tum his quę ex terra naſcuntur, ac denique in omnibus, vt ita dixerim, quæ in rerum natura conſiſtunt. Magnum quoque atq; admirabilem hunc Deum per omnia tam humana quam diuina latiſſime ſe porrigere*. Quod & Ariſtoteles confitetur aſſerens † *Deū eſſe in Vniuerſo, & viciſſim cuncta in illo; moueri que omnia ab inexiſtente in nobis Numine*.

† 7. cu de m. cap. 18.

Ὄυτι γε Κύπριδος παῖς.

Neq; vero ſum Veneris Filius.

PLato in Cōuiuio duas ponit Veneres, & duos Amores, antiquam Venerem ſine matre natam e cœlo, quam propterea, cęleſtem nuncupat, & cęleſtis amoris genitricem; qui cœleſtis Amor pulchritudinem animi reſpiciens, nihil turpe aut inhoneſtum peragit. Iuniorem alterā ex Ioue & Dione progenitam; quam vulgarem communemque vocat; procreatricem ſenſualis & vulgaris Amoris corpoream pulchritudinem affectantis. Nunc Simmias Rhodius illum ſpectat Amorem qui non eſt Cypridis Filius, Veneris inquam vulgaris, quæ Cyprum coluit, & in Cypro culta ſenſualis Amoris mater diffamatur; proinde Simmiacus Amor de ſe loquens

Digitized by Google

loquens ait non eſſe ſe Cypridis Filium. An hic Amor, qui negat ſe Cypridis puerum, ſit cœleſtis Veneris Filius controuerſa res eſt; clariſſimi viri affirmāt; nos id affirmare non poſſumus; quoniā hic Amor a Simmia decantatus non ſolum in animis humanis vim habere dicitur, vti natum illum ex Venere coeleſti Plato, & Platonicus Plotinus aſſerunt in animis tantummodo ſedem habere; nec ſolum corpora reſpicere, vt Cupido natus ex Venere vulgari; ſed Terræ imperare dictus eſt; coelumq; ac mare cōdidiſſe; mox etiā dicetur imperare Dijs; proinde tertium quēdā ab illis duobus eſſe neceſſe eſt Amorem, nulla de Venere natum, ex Chao (nimirum ex abyſſo Aeternitatis, in qua erant omnia in potentia, atque adeo indiſtincta) vna cum Terra primo profectum; de quo tum Heſiodus in Theogonia, tum [g] Ariſtoteles ex Heſiodo, tum Simmias agit in præſentia. Cuius ſane triplicis Amoris meminit poſt [h] Plotinum [i] Rhodiginus inquiens, Omne deſiderium pulchritudinis eſſe Amorem; quia vero triplex eſt pulchritudo, vna quidem in animis, alia in corporibus ſingulis, tertia demum in muſica proportione; triplex propterea reperitur Amor, vnus ex Venere cœleſti natus, animorum pulchritudinem reſpiciens; alius exortus ex vulgari Venere, corporalem pulchritudinem quærens; tertius demum ex nulla Venere genitus, ſed ex Chao ſeu ex Aeternitate proueniens in prima vniuerſi conſtitutione, pulchritudinem proportionis rerum mundi fabricam conſtituentium ſpectans. Quæ proportio Muſica eſt; nam Amor diuinus omnia procreans ideo dicitur omnia in numero pondere & menſura conſtruxiſſe

g 1. metaſiſ.2.cap. 2.
h enn. 1. lib.1.cap.2
i lib. 16. cap. 25.

in

K ſap. 11. l ſap. 1.

in K ſacra pagina; in qua etiam legitur, l *Spiritus domini repleuit orbem terrarum; & hoc, quod continet omnia, ſcientiam habet vocis.* Quia ergo Deus vt optimus ſe ſe communicare geſtiens, mundum ab initio condidit omnia procreans in numero pondere & menſura; mirifica proportione inuicem iuncta mundum pulcherrimum conſtituentia, ideo tertius hic Amor nullius Veneris filius eſt, qui mundum condidit, & conditum cõſeruat, gubernatq; mirifice; ſiquidem ex Chao prodijt, quod rudis indigeſtaq; moles nomen ac rationem Veneris habere nequit, omni venuſtate carens, omnis pulchritudinis expers. Cæterum & Heſiodus, ex cuius Theogonia videtur hoc poematij ſui argumentum Simmias deprompſiſſe, ſtatuit Amorem non ex Venere natum, at ex Chao progreſſum. Venerem autem e ſpuma maris ortam poſtea, comitatum ac ſequutum fuiſſe, ſcribit enim,

Ητοι μὲν πρώτιςα χάος γένετ᾽ αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ᾽ εὐρύςεγνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Αθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντες Ολύμπου.
Τάρταρα τ᾽ ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Η δ᾽ Ερος, ὃς κάλλιςος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι

Et non multopoſt. . . . . . τὴν δ᾽ Αφροδίτην
Αφρογενεῖαν τε θεὰν καὶ εὐςέφανον Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες οὕνεκ᾽ ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις.
Κυπρογένειαν δ᾽, ὅττι γένοιτο πολυκλύςῳ ἐνὶ Κύπρῳ
Η δὲ φιλομμηδέα, ὅττι μηδέων ἐξεφαάνθη.
Τῇ δ᾽ Ερος ὡμάρτησε, καὶ Ιμερος ἕσπετο καλός.

quæ

quæ ita vertuntur:

,, *Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde*
,, *Tellus lato pectore prædita, omnium fundamentum ſolidum ſemper*
,, *Immortalium, qui tenent iuga niuoſi Olympi,*
,, *Tartaraq; tenebricoſa in receſſu terræ ſpacioſæ.*
,, *Atq; Amor, qui pulcherrimus inter immortales Deos.*
,, ... *Aphroditen autem ipſam*
,, *Spuma prognatam deam, & decoram pulchris ſertis Cythercam*
,, *Nominant tam Dij, quam homines, eo quod in ſpuma*
,, *Nutrita eſt, ſed Cythercam, quod appulit Cytheris,*
,, *Cyprigenam vero, quod nata eſt in vndoſa Cypro,*
,, *Atq; amantem genitalia, quia ex genitalibus emerſit,*
,, *Hanc Amor comitatus eſt, & deſiderium ſequebatur pulchrum.*

Ωκυπίτας δ' αυτὸς Ἔρως καλεῦμαι.

Pernix tamen ipſe Amor nominor.

AMoris quum proprium ſit pulchritudinem appetere; atq; in vnum iungere copulareq; naturas diuerſas ac diſcrepantes, maſculum & fœminam, & illis [m] proportione reſpondentes materiam, & formam, deſiderium, quo Deus ab initio pulchritudinem mundi amauit; & iungens cum [n] informi materia rerum omniũ formas, entia mundana procreauit; & vniuerſas rerum naturas in vnam mundi totius harmoniam compaginauit, hoc inquam ſummi Dei deſiderium aptiſſime nuncupatur Amor; qui de ſemetipſo loquens diuinus Amor omnia procreans & gubernans a noſtro poeta in hoc artificioſo

m 1. phyſ. t. 81.

n 1. phyſ. t. 69.

tificioſo Alarum Idyllio introductus ait: *Pernix tamen ipſe Amor nominor*, habens cum Amore vulgari filio Veneris commune nomen Amoris; & communem pernicitatem; vnde conſimiliter Alas habere dicor, in hoc poematio vtcunq; delineatus; quippe in vnum copulo coniungoque maxime diſcrepantes & contrarias corporei ſenſibiliſq; mundi partes: vt ex Heraclito, & Euripide

o 8. Eth. cap. 1. de mund. cap. 6. dudũ afferebat, & collaudabat o Ariſt. inquiens, Amorẽ, quem Concordiæ nomine vocat ab effectu, ex contrarijs rebus atq; principijs mundum conſtituere, atq; conſeruare (quam theoriam luculentiſſimam habet, latiſſimamq; Magiſter; & nos ex eo ſatis explicauimus in

p lib. 2. cap. 3. *Allegoria* p *Peripatetica ad Elia Lelia Criſpis Aenigma* pridem inuulgata) Vnde nomen Amoris contraria conciliantis adeptus ſum; & vbiq; celeriter peragro cunctas mundi regiones; & hinc pernix appellor, & Alarũ

† lib. 5. epig. 11. carbaſo donor, ait Amor. licet † Tzetzes in Chiliadibus Amorem alatum fingi dicat, quod Aeri dominetur; inquit enim coniungens attributa diuini, & humani Amoris in hoc Idyllio a Simmia numerata.

Ὡραῖον νέον μέρακα τὸν ἔρωτα ζογράφοι
Τοξότην ζογραφοῦσι τε συνάμα καὶ πυρφόρον,
Καὶ πτερωτὸν κατέχοντα δελφίνα τε καὶ πόαν.
Τῇ μὲν γραφῇ τοῦ πτερωτοῦ, τῆς πόας τοῦ δελφῖνος,
Κρατεῖν τοῦτον σημαίνοντες, ἀέρος, γῆς θαλάσσης.
Τοξότην καὶ πυρφόρον δὲ σὺν τούτοις ζωγραφοῦσιν,
Ὡς πλήττοντα καὶ φρέγοντα καρδίας τῶν ἐρώντων.
Νέον δὲ τοῦτον γράφουσι, συνάμα καὶ ὡραῖον,
Ὡς τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ ἐρᾶν πρεπώδους νέα φύσει.
Πρεπωδεστέρᾳ μᾶλλον δὲ τῇ νέᾳ καὶ ὡραίᾳ hoc eſt.

Fort-

,, *Formoſum iuuenem adoleſcentem Amorem pictores*
,, *Sagittarium pingunt, atque vna igniferum,*
,, *Atque alatum, detinentem delphinum, atque herbam:*
,, *Pictura quidem alati, herbæ, delphini,*
,, *Dominari hunc indicantes aeri, terræ, mari,*
,, *Sagittarium vero, & igniferum cum his pingunt,*
,, *Velut verberantem, atq; incendentem corda amantium.*
,, *Iuuenem autem hunc pingunt ſimul & formoſum,*
,, *Velut quod amari atq; amare deceat iuuenilem ætatem,*
,, *Magis autem deceat & iuuenilem & formoſam.*

Heliodorus autem aliter ait:
ἀλλ' οἶσθα ὅτι καὶ τὸν Ερωτα πτεροῦσιν οἱ γραφόντες τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεχριτημένων αἰνιττόμενοι; hoc eſt: *An neſcis quod Amorem etiam alatum faciunt pictores; agilitatem illorũ, qui eo detinentur, quaſi ænigmate quodam ſignificantes?* At potius Amorem diuinum Alatum & pernicem ponit Simmias, vtcumque reſpiciens ad illud † Pſalmographi, † Pſ. 138.

,, *Si ſumpſero pennas meas diluculo: & habitauero in extremis maris.*
,, *Etenim illuc manus tua deducet me: & tenebit me dextera tua.*

Vbi Genebrardus ait, *Diluculi, ſiue Auroræ, in genitiuo magis poetice, ſi ſumptis Auroræ pennis celeriter euolem in extrema mundi loca: ſi volauero in extremum Occidentem, tanta velocitate, quanta Aurora, illuc tu me comitaberis: etiam illuc me tua manus tenebit, tuaque dextera comprehendet. Aurora Solis prænuncia momento in totum hemiſphærium peruadit; adeo vt Phyſici diſputent, num illuminatio ſit motus momentaneus, citra prius & poſterius.*

Digitized by Google

Vt vt ſit, ſit tempore imperceptibili: ac eſt alluſio ad Solem in Aurora iactu celerrimo radios longiſſimos vibrantem verſus Occidentem ſupra mare, vbi tandem dicatur occidere, ſe in Oceano veluti condens. Ad hæc forte Simmias alludens inducit Deum dicentem ſe pernicem eſſe & alatũ Amorem, etſi non ſit Veneris Filius, qui vulgaris ac terrenus eſt Amor. Quorum duum Amorum Monomachiam graphice in humano corde nobis ob oculos ponit inclyta Muſa *BARBERINA*,

„ *Quam duris animum curis dolor intimus angit,*
„ *Nec ſinit optata me requiete frui;*
„ *Heu ſimul ac cæli meditantem fulgor in altum*
„ *Tollit, amans terram corpus ad ima trahit.*
„ *Diſſidium hinc oriens geminos committit Amores;*
„ *Inque meo aſſidue pugnat vterque ſinu:*
„ *Concertant validis armis, ictusque viciſſim*
„ *Declinant, arti vincitur arte labor.*
„ *Roborat hunc Torpor, Luxuſq; procaxq; Voluptas;*
„ *Dum ſtimulant ſenſus mille cupidinibus.*
„ *Nititur at contra fractis hoſtilibus auſis,*
„ *Qui ſuperos inter nos vocat almus Amor.*
„ *Spes ſimul & Pietas geminatis viribus adſtant,*
„ *Vt victor ſiſtat cordis in arce gradum.*
„ *Inſpicit ancipitis Ratio diſcrimina pugnæ,*
„ *Et iugi clamans voce miniſtrat opem:*
„ *Cede boni fallacis Amor: vos ludicra peſſum*
„ *Ite: Domus Dominos non capit vna duos.*

Outi

Digitized by Google

Ουτι γὰρ ἔχρινα βιάζειν, παράγω δὲ πειθοῖ

Neq; enim mihi decretum eſt vi petrahere, ſed leniter adduco perſuaſione

vel vt alij legunt.

Ουτι γὰρ ἔχρινα Β.ἀφι, πραΰνω δὲ πειθοῖ.

Non enim iudico violenter, ſed lenio perſuaſione.

Reddit his cauſam cur Amor appelletur diuinus hic mundi ſator & conſeruator nulla Venere natus, ſimul afferens diſcrimen, quo a Neceſſitate ſeu lege Fati, & aliquando ab Amore vulgari diſcrepat. Amoris enim quum proprium ſit (ad odij & inimicitiæ differentiam, quæ violentia peragit quæcunq; facit) non vi pertrahere quicquam ad ſui contrarij coniugium, ſed leniter adducere; propterea ſcire diuinus ego, inquit, Amor appellor, quia non pertraho quicquam violente, ſed leniter adduco perſuaſione ſingula contraria ad fœdus ineundum cum ſuis contrarijs in mundi conſtitutionē; quo diſcrimine diſſideo a Fatis, & ab Amore vulgari filio Veneris; nam etſi fata volentem ducunt, nolentem tamen vi trahere dicuntur: & Amor vulgaris etſi pleroſque ducit ad connubium leniter; nonnullos tamen etiam violenter trahit ad copulam cum ijs, a quorum coniunctione lex, ratio, & natura retrahit abhorrens; quia tum apud q Platonem Sophocles Amorem Venereum nuncupat furioſum & agreſtem Dominum his notis: *Quum enim a quodam quonam pacto in Venereis ſe habere interrogaretur, & an poſſet mulieribus admiſceri, recte reſpondit: Bona verba quaſo o Amice, libentiſſime hac tanquam furioſum agreſtemq; Dominum aufugi.* tum re- q 1. de Iuſto.

 pugnante

pugnante ratione Cynara ſe patri ſuppoſuit, quæ dice-
r 7 metamor. re potuit cum Medea [r] Ouidiana

. . . . . *Video meliora, proboq;*
ſ Senec. Trag. Hyp. *Deteriora ſequor.* . . . .

Virg. 6. Aen. tum aduerſante Natura [ſ] Paſiphae ſe tauro turpiſſime
proſtituit; & capram foediſſime ſubagitauit ille Cra-
t 6. de animal. cap 42. tis Calaber, quem dormientem inſidiatus ei riualis hir-
cus occidit, [t] Aeliani teſtimonio: & [u] Plutarchi relatu
u Sympoſ. init. Paſtor alius ex equa centaurum genuit: & Ariſtonymus
ex Aſina Filiam Onoſcelim procreauit, quod [x] Plutar-
x Paral : 9. chus ait obſeruatum fuiſſe ab Ariſtotele; qua de re nos
y l b 2. cap. 8. late in opere *de* [y] *monſtrorum natura, cauſis, & differen-
tijs*. Sed & mulieres iniri a Cinocephalis, hircis, cani-
bus, & vrſis; quin & cum ſerpente coiuiſſe Haliam Sy-
baridis filiam, & ex eo congreſſu prolē ſuſtuliſſe Ophiu
z lib. 7. cap. 19. genarum memorat [z] Aelianus agens de animalibus. Cæ-
terum Amor diuinus mundanorum omnium genitor,
conſeruator, & gubernator, nihil violēter efficit, omnia
leni perſuaſione ducit de non eſſe ad eſſe, in materia
a 2. de an. t. 24. [a] diſpoſita formas omnes producens. Vnde tum † Ari-
† 7. eud. c. 19. ſtoteles apte, *Neque enim iubendo Deus imperat,* inquit,
*ſed cuius gratia prudentia eſt: quod vero alicuius gratia iu-
bet, in alijs determinatum eſt, quoniam ille nullo eget*. tum
b. orat. 2. Plato recte ſcribit in [b] Sympoſio, Amor nec iniuriam in-
fert Deo, vel homini; nec a Deo, vel homine iniuriam
patitur; nam violentia non tangit Amorem, neq; vi fa-
cit ſi quid faciat; quiſq; enim ſponte Amori in ſingulis
paret: cui loco Platonis videtur conſentire Simmias af-
ferens hunc ſui poematij verſum, quem explicamus.
Sed & hanc Amoris diuini, ac Terreni differentiam hic

a Sim-

Digitized by Google

Simmia propoſitam, quod Diuinus Amor leni perſuaſione ducat homines ad bonum, Amor Terrenus e cõtra violenter eos ad malum pertrahat, non ſemel cecinit BARBERINVS Olor, inquiens,

„ *Proh, quis latentis ſemina toxici*
„ *Non hauſit imo corde! Cupidinis*
„ *Heu febre iactati proterue*
„ *Tantalicis inhiamus vndis.*
„ *Heu quiſque rurſus, cui placidus fugam*
„ *Siſtens bibendum ſe liquor exhibet,*
„ *In fontis eluſus nitore*
„ *Effigiem ſequitur fugacem*
„ *Narciſſus alter: cæcus Amor ſui*
„ *Vt obruit vim mentibus inſitam!*
„ *Vt fertur excuſſis habenis,*
„ *Libera quo rapuit voluntas!*
„ *Vt perdit omnes!*

Et alibi,

„ *Egregijs inhias formis: temerarius audes*
„ *Omnia: nil reris, ſi libet, eſſe nefas:*
„ *Ignibus inſanis flagras, & percitus oeſtro,*
„ *Quo Venus exagitat, quaque pericla ſubis:*
„ *Non probrum noxamue caues; non iura pudoris,*
„ *Dum ruis in præceps, te cohibere valent.*
„ *Quid muliebre decus refert, an diuitis auri*
„ *Fulgorem, & pompas ambitionis ames?*
„ *Impetit hinc animum terror, ſpes allicit illinc,*
„ *Teque trahunt prono deteriora pede:*

Et

Digitized by Google

„ *Et rerum ancipites ſatagens auertere caſus*
„ *Sæpius accerſis damna, grauesſque vices.*

Sed & alio loco,

„ *Ardua quæ ſacram Virtutis ducit ad ædem*
„ *Non adeo via ſentibus horret,*
„ *Non adeo ſaxis greſſum ſalebriſque ſatigat,*
„ *Vt ſenſus ſibi fingit inertis.*
„ *Nam vitij qui decliui cum tramite confert,*
„ *Difficilem minus eſſe fatetur.*
„ *Inſpice quanta pati cogat formoſa puellę*
„ *Cui facies cor macerat igne.*
„ *Seu cruciat ſtimulis auri vi ſana cupido,*
„ *Aut faſtu grauis ambitus vrget.*
„ *Ad poſtes Dominæ quoties quum decidit imber*
„ *Nocturnis vigil accubat horis?*
„ *Vel cæſus metuit perimi veniente marito,*
„ *Siue truci riualis ab enſi?*
„ *Iurgia quid foribus clauſis rixaſque coortas*
„ *Commemorem, foedamque repulſam?*

Γαῖα, θαλάσσας τε μυχοὶ οὐρανίων πᾶς τε θεὸς μοι εἴκει.

Tellus, mariſq; receſſus, coeleſtium etiam quilibet Deus mihi cedit

Licet inclytus Salmaſius aliter hunc verſum legat.

Εἴκει ἐμοὶ γαῖα, θαλάσσας τε μυχός, χάλκεος οὐρανός τε.

Paret mihi terra, & maris penetrale, coelumq; æreum.

Amor Diuinus omnium conditor, conſeruator, & gubernator, ait ſibi cedere parereve Tellurem, tum quia ſtatim ac prodiit ex Chao vna cum Terra lata, eius imperium

perium ſumpſit, eamque minime repugnantem forn is ornauit, atque ſubiecit veluti materiam; tum quia nomine Telluris ſign ficãtur omnia viuentia terrena, quę ab Amore producuntur & gubernantur. Sibi quoque cedere dicit Amor receſſus maris, quia quot quot in maris profundo viuunt animãtium ſecla natantia, omnia virtute Amoris genita ſunt, & poſt ortum aſſidue ab Amore reguntur. Quod Plato ſcribit aſſerens in Sympoſio, *Quod utique per Amoris ſapientiam animalia cuncta gignantur, atque naſcantur, quis dubitet?* Cœleſtes enim Deos quoslibet Amori cedere conſtat ex eo tum quod [c] Ariſtophani fortaſſis inſinuauit & monſtrauit hic Simmias noſter volucres deificanti, cœleſtium Deorum nomine aues cœli denotans; quæ omnes ab Amore ante Deos alios ortum habuiſſe gloriantur apud Ariſtophanem verſibus [b] olim ab Auberio citatis; tum quod quemadmodum Terræ, mariſque grauia elementa ſubiecit Amoris imperio; ſic eidem Plato ſupponit Aerem, ignem, & Aetherem, quæ tria elementa cęleſtium Deorum nomine vetus poeta Simmias nuncupare potuit, [e] vt alii apud Ciceronem Mare Neptunum appellauerunt, & Terram Veſtam; tum quia fortaſſis Aeris, & Ignis elementi priſcus hic poeta non meminit, Aquæ ac Terræ [f] coeleſtia corpora ſideribus conſpicua coniungens ſub Deorum nomine in Amoris obſequiũ; quia veteres omnia ſenſu metientes, vt ait [g] Ariſtoteles, quæcunq; ſenſibilem corpulentiam non habent, inter entia non connumerabant: tum demum quod Plato in Sympoſio docet, Amori Martem non reſiſtere, qui fortitudinis Deus fortiſsimuſq; Deorum eſſe ſupponitur:

c in Auibus.

b cap. 2.

e Cic. de nat. deor.

f Plin. iuit. hiſt. nat.

g 1. de gen. t. 19. & ſeqq.

ſi

ſi namq; cedit Mauors Amori, næ cedunt eidem alii cœleſtes omnes dii, quibus Mars fortior eſſe cenſetur. Cœlum autem æreum appellauit, ob eius corporis firmitudinem, nulli prorſus obnoxium iniuriæ, quo nomine ſacra [h] pagina quoque cælum appellat firmamentum. Niſi forte ſignificare voluerit poeta cælum hic pro aere ſumi, qui ad imperium Dei malos vlciſcentis, pluuias non emittat ad fruges, vt veluti ferrum & æs de ſe nihil humoris emittit ſalutaris; quaſi Moſis effatum huc in ænum ſuum Simmias induxerit; quod legere potuit in Leuitico Deum talia minitantem improbis Hebræis, [i] *Daboque vobis cælum deſuper ſicut ferrum, & terram aneam. Conſumetur incaſſum labor veſter, non proferet terra germen, nec arbores poma præbebunt*. Et hoc eſt, quod apud Simmiam in æno Deus inquit, *Paret mihi terra, & maris penetrale, cælumque æreum*. Maris vero penetrale Deo parere Simmias item legere potuit apud eundem Moſem. [K] *Quumque extendiſſet Moyſes manum ſuper mare, abſtulit illud Dominus flante vento vehementi & vrente tota nocte, & vertit in ſiccum, diuiſaque eſt aqua. Et ingreſſi ſunt Filij Iſrael per medium ſicci maris: erat enim aqua quaſi murus a dextera eorum & læua. Perſequenteſq; Aegyptij ingreſſi ſunt poſt eos, & omnis equitatus Pharaonis, currus eius & equites per medium maris. Iamque aduenerat vigilia matutina, & ecce reſpiciens Dominus ſuper castra Aegyptiorum per columnam ignis & nubis interfecit exercitum eorum: Et ſubuertit rotas curruum: ferebanturque in profundum. Dixerunt ergo Aegyptij, fugiamus Iſraelem: Dominus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait Dominus ad Moyſem: Extende manum tuam ſuper mare,*

h Geneſ. 1

i cap. 26.

K exod. 14.

mare, vt reuertantur aquæ ad Aegyptios ſuper currus, & equites eorum. Quumque extendiſſet Moyſes manum contra mare, reuerſum eſt primo diluculo ad priorem locum: fugientibuſq; Aegyptijs occurrerunt aquæ, & inuoluit eos Dominus in medijs fluctibus. Reuerſæque ſunt aquæ, & operuerunt currus, & equites cuncti exercitus Pharaonis, qui ſequentes ingreſſi fuerant mare: nec vnus quidem ſuperfuit ex eis. Et apud Habacucij canticum, *Viam feciſti in mari equis eius, in loco aquarum multarum.* Non iurarem hæc non reſpexiſſe Simmiam, dum in æno ſuo mirabili Deum introducit dicentem, ſibi parere, cedereque maris penetralia, marìſue receſſum; Quod imperium domini erga mare Rubrum olim non ſemel celebrauit BARBERINA Muſa ſuauiſſime concinens,

„ *Sit mihi Dux Moſes, Rubras ad littoris vndas*
„ *Qui ſocios Phario duxit ab exilio,*
„ *Arida quum virga tactu veſtigia linquens*
„ *Inſterni tutum per freta vidit iter,*
„ *Suſpenſoſque maris fluctus hinc inde relabi,*
„ *Abſorptaſque rotas, & Pharaonis equos.*

& mox

„ *In Rubri fluctus Pharao quadrigas*
„ *Intulit Ponti; ſocios & arma*
„ *Suſtulit Numen, ſolidi refuſis*
„ *Gurgitis vndis.*
„ *Mempheos frendens perijt tyrannus*
„ *Merſus: at ſicco pede tranſierunt*
„ *Iſrael nati medium receſſi*
„ *Per maris æquor.*

Et infra ſuper illud Cantici Habacucij

„ *Vndarum fremitu ſpreto, limoque tenaci,*
„ *Eſt ab equis recluſa tuis via lata per æquor.*

Τῶν δ᾽ ἐγὼν ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκῆπτρον. . . . . .

Ab his autem ego remoui vetus ſceptrum. . . . .

Vel vt legit vir celſus.

Τῶν ἐγὼ ἐκνοσφισάμαν ὠγύγιον σκῆπτρον. . . . . . .

Ab his ego remoui antiquum ſceptrum. . . . . . .

NOn id Amor de ſe dicit, quia Ioue͂ de mundi domi natu depulerit, vt ipſe Patrem ſuum Saturnum, nã Platonis obſeruatione in Sympoſio Amor docuit Ioue͂ Deorum hominumque gubernationem; ſed quod ab elementis, atq; a cœleſtibus globis, adeoque a rebus omnibus ante mundum conditum in informi Chao ſub tyrannico Fati ac Neceſſitatis materialis dominio reſidentibus, in mundi prima conſtitutione remouerit Amor diuinus, omnia procreans, & ad eſſe perducens, repuleritq; vetus Neceſſitatis Fatiq; ſceptrũ ac imperiũ.

. . . . ἀκράαντά τε σφιν θέμισας

. . . . *Et conſtitui ipſis iura*

legunt alii. . ἐκραινον δὲ θεοῖς θέμισας

. . . . *Imperaui autem Dijs leges.*

NImiũ Amor diuinus in prima vniuerſi ſtructura, Telluri, mari, cœleſtibuſq; corporibus, & rebus omnibus in ijſde͂ cõprehenſis, certas & iuſtas naturę cuiuſque leges indixit; quibus in pace ſuis quæq; locis degentia corpora mundum perennem efformarent, & exorna-

exornarent. Cuiq; rei proprias operationes præſcripſit idem diuinus Amor; nam vt ait in Conuiuio Plato, *Sagittandi, & medendi, & diuinandi peritiam Amore duce inuenit Apollo; Muſicam ſimiliter Muſę; fabricam Vulcanus ærariam; texendi artificium Minerua, Iupiter* Deorum *hominumq; gubernationem*. Et mox: *Amor deus eſt, qui pacem largitur hominibus, qui mari tranquillitatem, qui ventis requiem, cubile viuentibus omniumq; ſecurum. Hic ruſticitatem a nobis amouet, hic nos familiaritate conciliat cœtus huiuſmodi omnes congregans. In ſolemnibus feſtiſq; diebus, in choris, in ſacrificijs, Dux nobis & præſidens, manſuetudinem quidem porrigens, exterminans feritatem, beneuolentiæ largitor, maleuolentiæ omnis expulſor, propitius, beneficus, ſpectandus ſapientibus, Dijs placidus, exoptandus expertibus, participantibus poſſidendus atq; tenendus; deliciarum, mollium illecebrarum, gratiarum dulcis perfuſionis & deſiderij pater; bonorum ſtudioſus, malorum ſpretor, in labore, in timore, in deſiderio, in ſermone perfectus adiutor ſeruatorq; præcipuus; cunctorum deorum atq; hominum decus, & dux pulcherrimus atq; optimus; qui libidinibus & voluptatibus dominatur, magnus deus, & apud deos hominesq; mirandus, maximeq; omnium ad virtutem & beatitudinem conſequendam hominibus tam viuentibus, quam defunctis conducens*. Vt propterea ſcitiſſime Simmias vel ex [h] Platonis Agathone decreuerit Amorem Telluri, Mari, Dijſq; cœleſtibus omnibus, adeoq; mundanis rebus vniuerſis conſtituiſſe iura, earum cuiuſq; naturæ mire congruentia; indixiſſeq; leges vnicuiq; eſſentiæ iuſtiſſimas. Quam Simmiæ ſententiam collaudauit ante Platonem Orpheus in hymno Amoris inquiens.

[h] in Sympoſ. orat. 2

Κικλήσκω μέγαν, ἁγνὸν, ἐράσμιον, ἡδὺν Ερωτα,
Τοξαλκῆ, πτερόεντα, πυρίδρομον, εὔδρομον ὁρμῇ,
Συμπαίζοντα θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις.
Ευπάλαμον, διφυῆ, πάντων κληῗδας ἔχοντα,
Αἰθέρος οὐρανίου, πόντου, χθονὸς, ἠδ' ὅσα θνητοῖς
Πνεύματα παντογένεθλα θεὰ βόσκει χλοόκαρπος.
Ηδ' ὅσα τάρταρος εὐρὺς ἔχει πόντος θ' ἁλίδουπος.
Μοῦνος γὰρ τούτων πάντων οἴηκα κρατύνεις.
Αλλὰ μάκαρ καθαραῖς γνώμαις μύσταισι συνέρχου.
Φαύλους δ' ἐκτοπίους θ' ὁρμὰς ἀπὸ τῶν δ' ἀπόπεμπε. hoc eſt.

,, *Voco magnum, caſtum, amabilem, iucundum Amorem,*
,, *Iaculo potentem, alatum, in igne currentem, benecurrentem impetu.*
,, *Colludentem Dijs, & mortalibus hominibus.*
,, *Bene conſtructum, duplicis naturę, omnium claues habentem,*
,, *Aetheris, cœli, ponti, terræ, & quoſcunq; mortalibus*
,, *Spiritus omnia generãs dea paſcit, viridẽ fructum faciẽs,*
,, *Et quæcunq; tartarus latus habet, pontuſq; in mari ſonans,*
,, *Solus enim illorum omnium gubernaculum regis,*
,, *Sed beate puris ſententijs ſacra diſcentes accede,*
,, *Pernicioſa vero abſurdaq; conſilia ab illis dimitte.*

Adeo enim conſimilis eſt huius hymni ſententia cum ea quæ continetur in Alis Amoris a Simmia deſcriptis, vt alterum poematium ab altero nil niſi metrorũm figura diſſidere videatur. Sic ergo pennarum carbaſo Alarũq; velis diuinus Amor vniuerſam mundi regionem tranſuolat, omnia procreans, conſeruans, atq; gubernans. Non enim audio virum eruditum hic obiicientem

Alas

Alas nauium eſſe remos, non autem carbaſa, & vela, vt nos nouiſſime poſuimus; nam a nobis clare ſtat in Alexandra Lycophron, remos pedibus auium comparans, & alarum nomine nauiũ carbaſa deſignans his metris:

Οἱ δ' ἶσα γρώνης ἐυγάλητα χερμάδος
Ναῦται λίαζον, καὶ πὸ γῆς ἐχάζοσαν
ὑσπληγγας. αἱ δὲ παρθενοκτόνον θέτιν
ἰυλόπεζοι θεῖνον ἰυῶπες ποάδαις
πελαγροχρῶτες, αἱ φαλακραῖαι κόραι,
ὕπερ καλυδνῶν λευκὰ φαίνουσαι πτίλα,
ἄφλαστά, καὶ φώσσονας ὠργυιωμένους.
ἐπαρκτίαις πρηστῆρος αἴθωνος πνοαῖς. hoc eſt:

„ *Funes vero tranquillos a concauis ſaxis*
„ *Nautæ ſoluebant, & a terra laxabant*
„ *Anchoras: Virgicidam autem Thetim*
„ *Inlipides pulchræ ſulcabant remis*
„ *Ciconipelles Phalacreæ filiæ*
„ *Vltra Calydnas albas oſtendentes alas,*
„ *Roſtraq; & expanſa vela*
„ *Septentrionalibus turbinis acuti flatibus.*

Hoc ipſum comprobat tum Polydorus Vergilius, [a] cui velorum nauis inuentor celebratur Icarus; quem proinde fabulantur aptatis alis ſuperuolaſſe mare; ſed ſubmerſum, nomen Icario põto dediſſe; tum natura polypi nautili; qui pedibus ſeu cirris, veluti remis vtitur ad nauigandum; & ala cartilaginea, ceu velo; de quo ſcribit [b] Ariſtoteles in hæc verba: † *Nauta quoq; polypus natura, & vita muneribus ſingularis eſt; nauigat enim per maris ſumma elatus de imo gurgite; effert ſe concha inuerſa vt aſcendere poſſit facilius, & inani ſcapha * enauiget;*

a lib. 16. cap. 15.

b 9. hiſt. cap. 37.

† Nautilus.

* nauiget.

vbi

vbi vero emerſit, concham reuertit; habet inter ſua brachia membranulam quandam annexam, ſimilem ijs, quæ digitis inſerta palmipedum auium continentur; verum illa craſſiculæ ſunt, hæc prætenuis eſt, & araneæ ſpeciem imitatur; hac velificat, quum aura inſpirat cirros pro gubernaculis vtroq; demittit latere; ſi quid metuerit, concham protinus mari replet, atq; ita demergit. [c] Plinius eadem ferme repetit inquiens: *Inter præcipua autem miracula eſt qui vocatur* Nautilos, *ab alijs Pompilos* (licet [d] Ariſtoteles & Oppianus Nautilum a Pompilo diſtinxerit) *ſupinus in ſumma æquorum peruenit ita ſe paulatim ſubrigens, vt emiſſa omni per fiſtulam aqua, velut exoneratus ſentina facile nauiget; poſtea prima duo brachia retorquens, membranam inter illa miræ tenuitatis extendit, qua velificante in aura, cæteris ſubremigans brachijs, media cauda vt gubernaculo ſe regit: ita vadit alto, Liburnicarum ludens imagine; & ſi quid pauoris interueniat, hauſta ſe mergens aqua.* Similia his [e] Aelianus infit: ὁ δὲ ναυτίλος πολύπους μὲν ἐςὶ καὶ αὐτὸς, καὶ κόγχην μίαν ἔχει. ἀναπλεῖ μὲν οὖν ἐκ τῆς θαλάττης τὴν κόγχην ἐκστρέψας περὶ τὰ κάτω, ἵνα μὴ τῆς ἅλμης ἄλμης ἀρύσηται, καὶ ὠθήσῃ αὖθις αὐτόν, γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς κύμασιν, ὅταν μὲν ᾖ γαλήνη καὶ εἰρήνη πνευμάτων, ςρέφει τὴν κόγχην ὑπτίαν. ὁ δὲ ἐπιπλεῖ δίκην πορθμίδος. καὶ παρεὶς δύο πλεκτάνας ἐν τεῦθεν τε καὶ ἐκεῖθεν, καὶ ὑποκινῶν ἡσυχῆ, ἐρέττει τε καὶ προσάγει τὴν συμφυῆ ναῦν. εἰ δὲ εἴη πνεῦμα, τὰς ἐρετμὰς μὲν τὰς τέως προτείνας μακροτέρας οἴακας ἐργάζεται, ἄλλας δὲ ἀνατείνας, ὧν μέσος χιτών ἐςὶ λεπτότατος, τοῦτον διαστήσας ἱςίον αὐτὸν ἀποφαίνει. πλεῖ μὲν δὴ τὸν τρόπον τοῦτον ἁλιεὺς ὤν. ἐὰν μέντοι φοβηθῇ τι τῶν ἀδροτέρων, βυθίσας τὴν κόγχην ἐπλήρωσε καὶ κατώλισθεν ἐκ τοῦ βάρους. καὶ ἑαυτὸν ἀφανίσας, τὸν ἐχθρὸν ἀπέδρα. εἶτα ἐν εἰρήνῃ γενόμενος, αὖ ἀνέδυ τε καὶ πλεῖ πάλιν.

c lib. 9. cap. 29.

d 4. hiſt. cap. 1. lib. 1. 2. 4.

e lib. 9. cap. 34.

,, πάλιν. κϱὶ ἔτι τύτων ἔχει τὸ ὄνομα. id eſt : Nautilus e
,, genere polyporum concha vna præditus eſt: is quũ
,, ex ima maris ſede ad ſummam aquam effertur, in-
,, uertit & mutat concham deorſum verſus, vt ne hau-
,, ſta aqua rurſus demergatur; vbi vero ad ſummum
,, æquoris peruenit, & mare ab aduerſa tempeſtate cõ
,, quieſcit, ſupinam concham vertit; hac enim tan-
,, quam ſcapha nauigatione fertur; & duo brachia in
,, vtrumque latus demiſſa ſenſim atq; moderate mo-
,, uens remigat, domeſticamq; & natiuam nauem pro
,, pellit. Quod ſi ventus flat, brachia, quæ tanquam
,, remos prius longe lateq; porrigebat, gubernacula
,, conſtituit; at quæ cæterorũ brachiorum media eſt
,, membranula pertenuis, ea paſſa & intenta pro velo
,, vtitur; ſicque quum eſt ſine metu nauigat. Sin quid-
,, piam a valentioribus belluis metuit, ſe demergens
,, concham aqua complet; & ſimul ex pondere in pro-
,, fundum delabens ſe ſe occultat, atq; ita hoſtem ef-
,, fugit. Poſt vbi mare eſt tempeſtate vacuum, & a
,, belluis quietum, de imo maris gurgite ſe extollens,
,, rurſus per ſummum mare nauigat; vnde nomen ha- f lib. 7.
bet. f Athenæus de Nautilo referens quę ſupra vi- cap. 19.
dimus apud Ariſtotelem, adiicit Callimachi Cyre-
næi hoc epigramma ſcriptum in gratiã Silenææ Smyr-
nenſis, quæ Nautilon in templo Veneris Zephyritidis
dicauerat, vt ait Dalechampius.

Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ νῦν με
Κύπρι Σεληναίης ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις

Nav.

Ναυτίλον. ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται,
Τείνας οἰκεῖον λαῖφος ἀπὸ προτόνων.
Ει δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεὸς οὖλος ἐρέσσων
Ποσσὶν, ἵν' ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρεται.
Ες τ' ἔπεσον παρὰ θῖνας Ιουλίδας, ὄφρα γένωμαι
Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Αρσινόης.
Μηδέ μοι ἐν θαλάμησιν ἔθ' ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους,
Τίκτει τ' αἰνοτέρης ὠεὸν Αλκυόνης.
Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ
Ρέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος. hoc eſt:

„ *Concha ego ſum, o Zephyritis, vetus, at nunc tu me*
„ *O Venus, Selenaea primum habes donarium,*
„ *Nautilum, mari olim innatantem, ſi ventus flaret*
„ *E propriis rudentibus expanſo velo,*
„ *At in nitida tranquillitate celer ego totus remigabam*
„ *Multis quos habeo pedibus, vt nomen indicat.*
„ *Iulidis tandem in littus incidi, vt eſſem*
„ *Tibi charum ludicrum o Arſinoe.*
„ *Iam non opto quandoquidem expiraui, vt in cubili me iacente,*
„ *Alcyon miſeranda, veluti quondam oua pariat.*
„ *Verum in Clinia Filiam beneficium conferas, quæ & honeſta*
g lib. 1. „ *Facere didicit, & nata eſt Aeolide Smyrna.*

Oppianus itidem in g Halienticis hæc de Nautilo profert allatis conſentientia:

Εστὶ δέ τις γλαφυρῷ κεκαλυμμένος ὀστράκῳ ἰχθὺς
Μορφὴν πουλύποδεσσιν ἀλίγκιος, ὃν καλέουσι

Ναυτίλον

Ναυτίλον, οἰκείησιν ἐπικλεία ναυτιλίησι.
Ναίει μὲν ψαμάθοις, ἀνὰ δ' ἔρχεται ἄκρον ἐς ὕδωρ
Πρηνὴς ὄφρα καὶ μή μιν ἐνιπλήσειε θάλασσα.
Αλλ' ὅτ' ἀναπλώσῃ ῥοθίων ὕπερ Αμφιτρίτης,
Αἶψα μεταστρεφθεὶς ναυτίλλεται, ὥς ἀκάτειο
Ιδρις ἀνήρ. δοιοὺς μὲν ἄνω πόδας ὥστε κάλωας,
Ανταννύει. μέσσος δὲ διαῤῥίει, ἠΰτε λαῖφος,
Λεπτὸς, ὑμὴν, ἀνέμῳ δέ τι ταίνεται. αὐτὰρ ἔνερθε
Δοιοὶ ἁλὸς ψαύοντες ἐοικότες οἰηκεσσι,
Πομποὶ τ' ἰθύνουσι δόμον, καὶ νῆας καὶ ἰχθύν.
Αλλ' ὅτε ταρβήσῃ σχεδόθεν κακὸν, οὐκέτ' ἀήταις
Φεύγει ἐπιτρέψας. σὺν δ' ἔσπασε πάντα χαλινὰ,
Ιστία τ' οἴηκάς τε τὸ δ' ἀθρέον ἔνδον ἔδεκτο
Κῦμα. βαρυνόμενος δὲ καθέλκεται ὕδατος ὁρμῇ hoc eſt:

„ Eſt quidam curuo tectus ſub cortice piſcis
„ Polypodi ſimilis, quem dicunt nomine vero
„ Nautilon, inſignem ponto ſua gloria fecit,
„ Per freta dum cantus ſub nauis imagine ludit,
„ In ſabulo domus eſt, ſumma defertur in vnda
„ Pronus, neu pontum capiat plenuſq; grauetur.
„ Quum nando vehitur per fluctus Amphitrites
„ Extemplo verſus tumidam per marmoris vndam
„ Labitur, vt nandi doctus puppiſq; peritus;
„ Atq; pedes geminos tendit de more rudentum.
„ Quos inter medios tenuis membrana tumeſcit
„ Extenta, atq; pedes contingunt æquora ſubter
„ Temoni aſſimiles; nauem, piſcemq; domumq;
„ Deducunt; ſi forte malum ſupereminet vllum,
„ Abſorbet fluctus intro lymphiſq; grauatus

,, *A tumidis trahitur cum pondere fluctibus vnda.*

† lib. 12. Ep. 409: Tzetzes in † Chiliadibus etiam Alas nauium dicit eſſe vela, ſic

Οι μῦθοι τὸν τε δαίδαλον, συνάμα ἰκαρίῳ,
πτερὰ φασί τεκτήναντας, φεύγειν ἐκ κρήτης μίνω,
Καὶ τεχνικῶς μὲν δαίδαλον χρώμενον τῇ πτερύξει,
Σωθῆναι πρὸς τὴν κάμικον πόλιν τῆς σικελίας.
Ικάριον ἀτέχνως δὲ χρώμενον τῇ πτερύξει,
Καταπεσεῖν καὶ θάνατον, εὑρεῖν ἐν τῷ πελάγει,
Ο ἀπ' αὐτοῦ ἰκάριον μέχρι καὶ νῦν καλεῖται.
Ταῦτα μὲν μῦθοι πλάττουσι. τὸ δ' ἀληθὲς τοιοῦτον.
Ο δαίδαλος πτοούμενος οὐχὶ μετρίως μίνω,
Ως πασιφάη συνεργῶν τῇ μίνως συζύγῳ,
Εἰς τὸν τοῦ ταύρου ἔρωτα, τοῦ στρατηγοῦ καὶ μίξιν,
Συν' ἰκάρῳ τῷ υἱῷ ἔφευγον βάντες πλοίῳ.
Η καὶ δυσὶν ἐν πλοίοις δὲ ὥσπερ πτερὰ τὰ λαίφη.
Επεὶ δ' εὐπλοίᾳ δαίδαλος ἦλθεν εἰς σικελίαν,
Ικάριος δ' ἀπέπνιγκτο ζάλῃ καὶ ναυαγίᾳ,
Εφασαν τεχνικώτατα δαίδαλον πτερυχθῆναι,
Ικάριον χρυσάμενον δ' ἀτέχνως τῇ πτερύξει,
Πεσεῖν, ἀποπνιγῆναι τὲ εἰς πέλαγος, ὃ ἔφην.
Ομοίως τούτοις πτερωτὸν φασὶ καὶ τὸν περσέα.
Καὶ γὰρ τριήρει καὶ αὐτὸς, ἧς περ πτερὰ τὰ λαίφη,
Τοὺς ἄθλους οὖν ε λαμπρῶς, οὓς λέγεται ἀνύσαι.
Καὶ πέδιλα πτερόεντα ἑρμοῦ φασὶ κεκτῆσθαι.
Οτι ταχὺς ἦν τοῖς ποσὶν, ἢ καὶ ταχὺς πρὸς λόγους.
Καὶ ἵππος δὲ ὁ πήγασος, ὁ τοῦ Βελλεροφόντου,
Ον περ οἱ μῦθοι πλάττουσι τῶν πτερωτῶν ὑπάρχειν.
Μεθ' οὗ περ κατειργάσατο τὰ τρόπαια ἐκεῖνα.

Τριήρης

Τριήρης ἦν ὁλκὰς, λίφει πτερὰ λαχοῦσα.
Καὶ δὶ ὑδάτων τρέχουσα θαλάσσης πηγαζόντων

hoc eſt;

,, *Fabulæ Dædalum ſimul cum Icario*
,, *Alas dicunt fabricantes, fugiſſe ex Creta Minoem,*
,, *Et artificioſe quidem Dædalum vſum alis*
,, *Seruatum fuiſſe ad Camillum vrbem Siciliæ,*
,, *Icarion ſine arte autem vſum alarum remigio*
,, *Decidiſſe & mortem vidiſſe in pelago,*
,, *Quod ab ipſo & Icarion hactenus vocatur.*
,, *Hæc quidem fabulæ fingunt. verum autem tale,*
,, *Dædalus veritus non mediocriter Minoem*
,, *Velut Paſiphaæ cooperatus Minois coniugi,*
,, *Ad Tauri amorem imperatoris, & mixtionem,*
,, *Cum Icario filio fugerunt conſcenſa naui;*
,, *Vel etiam duabus in nauibus, quibus alæ erant vela.*
,, *Poſtquā autē recta nauigatione Dædalus venit in Siciliā*
,, *Icarius autem ſuffocatus eſt tempeſtate atq; naufragio,*
,, *Dixerunt artificioſiſſime Dædalum alatum fuiſſe,*
,, *Icarium autem vſum ſine arte remigio alarum*
,, *Cecidiſſe, ſuffocatumq; fuiſſe in mari quod dixi,*
,, *Similiter his alatum inquiunt & Perſeum,*
,, *Etenim Triremi, & ipſe, cuius alæ vela,*
,, *Certamina abſoluebat ſplendide, quæ dicitur abſoluiſſe:*
,, *Et talaria alata Mercurij dicitur habuiſſe,*
,, *Quod celer erat pedibus, vel etiam celer ad orationes,*
,, *Et equus ille Pegaſus, ille Bellorophontis,*
,, *Quem fabulæ fingunt alatum fuiſſe,*
,, *Cum quo perfecit trophæa illa,*

Digitized by Google

,, *Triremis erat nauis vela alata ſortita,*

,, *Et per aquas currens maris ex fontibus ortas.*

Vnde conſtat remigium alarum non obſtare quin alæ nauium ſint vela; non autem remi, ſecùs ac putant viri Eruditi. Quibus etiam reclamat initio Floridorum
,, Apuleius, cui Aquila quum ſe nubium tenus altiſſi-
,, me ſublimauit, euecta alis, totum iſtud ſpacium, qua
,, pluitur & ningitur, vltra quod cacumen nec fulmini
,, nec fulguri locus eſt, in ipſo vt ita dixerim ſolo æthe-
,, ris, & faſtigio hyemis: quũ igitur eo ſeſe aquila ex-
,, tulit nutu elementi leuorsũ vel dextrorsũ tãta mole
,, corporis labitur, velificatas alas quo libuit aduertẽs
,, modico caudę gubernaculo, inde cuncta deſpiciens,
,, ibidem pinnatum eminus indefeſſa remigia, ac pau-
,, liſper cunctabundo volatu pene eodem loco pẽdula
,, circumtuetur, &c. Quæ latius huc afferre libuit, vt aperte conſtaret omnes hiſtoriam de Nautilo ab vno Ariſtotele deſumpſiſſe, ac vnanimes velum nauigiorum alis, non pedibus; qui remis, non velo reſpondent, proportionatum conſtituiſſe pro noſtra ſententia contra clariſſimi viri placitum; contra quod a nobis etiam militat *velivolum* nauium epitheon, quia vt alis aues, ita velis naues volitare videntur; nam [h] Ouidio

h 4. de pont. eleg.

,, *Et freta velivolas non habitura rates.*

Et multo prius Ennio, relatu [i] Macrobij,

i 6. Satur. cap. 5.

,, *Quum procul aſpiciunt hoſtes accedere ventis*
,, *Nauibus velivolis.*

&

& in Andromacha.

„ *Rapit ex alto naues veliuolas.*

& [K] Lucretio. K lib. 4.

„ *Quæ vehimur naui, fertur quum ſtare videtur,*

„ *Quæ manet in ſtatione, ea præter creditur ire,*

„ *Et fugere ad puppim colles campiq; videntur,*

„ *Quos agimus præter nauim, veliſq; volamus.*

Cui etiam viciſſim, vt Apuleio alæ auium velis nauium comparantur [m] aliquando canenti, m lib.

„ *Principio quod Auerna vocantur, nomen id ab re*

„ *Impoſitum eſt, quia ſunt auibus contraria cunctis,*

„ *E regione ea quod loca quum aduenere volantes*

„ *Remigij oblitæ pennarum vela remittunt,*

„ *Præcipiteſq; cadunt.*

Qui nobis fauet etiam dum mare veliuolum [n] cognominat, n lib. 5.

„ *Tum mare veliuolum florebat nauibus pandis.*

At quo vt [o] Virgilius eandem traslationem mutuatus infit: o 1. Aen.

„ *Etiam finis erat, quum Iuppiter æthere ſummo*

„ *Deſpiciens mare veliuolum terraſq; iacentes &c.*

Ita ipſe id [p] Liuio poeta dedicerat, cui p lib. 5. inf.

„ *Mare veliuolum florebat propter odores.*

Sed & Cicero [q] veliuolantes naues appellans alibi, noſtram ſententiam communit. *Et fera*, inquit *veliuolantibus nauibus compleuit manus littora.* Sed quid alios afferam? Tua reſponſa ſufficiunt, ſapientiſſime Pater, cui q 2. de diuin.

„ *Vt blanda flores floribus implicat,*
„ *Laudumque pulchras Gratia carminis*
„ *Nectit coronas, quæ perenni*
„ *Fronde virent, capiuntque mentes:*
„ *Hæc vera fictis miſcet, & vtraque*
„ *Perſuadet æque: credere Dædali*
„ *Iubet volatum, dum per vndas*
„ *Carbaſeis veheretur alis.*

Hinc ſatis apparet, hoc Idyllium Simmiæ laudes Numinis continere, propriumque ſummi Dei eſſe Hymnum, cuiuſmodi metris luculentioribus non ita pridem panxit elegantiſſima Muſa BARBERINA.

„ *Arbiter omnipotens rerum ſuprema poteſtas,*
„ *Cuius ab æterno dependent omnia nutu,*
„ *Labra mihi reſera, vocemque reſolue canenti*
„ *Vt mea lingua tua delibet laudis honores.*
„ *Tu ſine principio fueras, ſemperque fuiſti,*
„ *Quique es, ſemper eris Regum Rex maximus, idem*
„ *Optimus, atque tuum Regnum non deſinet vnquam.*
„ *Omnia tu ſapiens noſti; potes omnia quæ vis.*
„ *Te nihil ante fuit: terras, mare, ſidera, cælum,*
„ *Quæque ſuo claudit gyro, tua ſola voluntas*
„ *Ex nihilo eduxit: fieri ſimul annuit, atque*
„ *Protinus extat opus, patuit tunc lucidus æther.*

Peroratio

Peroratio totius Operis. CAPVT. IX. & poſtremum

ITA ergo de Alis Amoris a Simmia primum compactis dictum ſit. Et quando ſupereſt eiuſdem priſci ſcriptoris aliud Idyllium in eadem ſerie figuratorum carminum, quod ipſe nuncupauit Ouum, maxime tenebricoſum; age nunc etiam experiamur ingenii noſtri vires, an Encyclopædia noſtra valeat & illud explicare.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX
Rerum Notabilium.

A

ACmonides vocabatur cęlum antiquis.30.38.

Ἀκρίβεια non eſt certitudo, ſed accuratio, & exquiſita diligentia 2.

Aeliani hiſtoria de Nautilo. 118.119.

*Ala amoris dextra ſignificat amatum, ſiniſtra amantem & cur.*62.

Alæ cur amori datæ 62. *& ſequentibus.*

*Alæ mento non adnaſcuntur neque genis.*78.

Ala vtraque Amoris *cur dextra ſit & vtraque ſiniſtra* 62.

Alas nauium eſſe vela, non remos 117.

Alarum Amoris Idyllij verus autor Simmias Rhodius 61.

Alarum Idyllium vtilitatis mirę. 4.

Alarum nomen idyllio datum a figura qua formatum eſt & a materia tractata 61.

Alas Amori non conuenire vt probet Athenęus 62.63.

Alula cur dictæ binæ Amoris alæ 61.62.

Amelius cur Euangeliſtam appellet Barbarum 81.

Ametur cur quis 62.

Amicitiæ inter duos conditio quę ſit circa vnitatem voluntatis 61.

Amicitia verax eſt mutua 62.

Amor a Simmia Rhodio celebratus nullius eſt Veneris filius 101.102

Amor cæleſtis Platonicorum ius habet in animis tantum 101.

Amor cæleſtis pulchritudinem animi reſpiciens nihil turpe aut inhoneſtum peragit 100.

Amor pulchritudinem corpoream affectans qui 100.

Amor cur alatus tenens delphinum & herbam 105.

Amor cur appelletur Cupido. 71.

Amor cur in idyllio non auditorem ſed lectorem alloquatur 71.

Amor cur iuuenis adoleſcens pictus 105.

Amor

Amor cur ſagittarius, & ignifer pictus 105.
Amor cur ſe regem terræ dicat 72.
Amor Deorum pulcherrimus 103.
Amor Diuinus cur moneat ne ad eius conſpectum horreamus 77.78.
Amor Diuinus prædicat ſui antiquam originem 79.
Amor Diuinus cur prolixa barba ſe dicat 78.
Amor Diuinus quomodo definiatur ab Areopagita 67.68.
Amor Diuinus vt repulerit a mundo ſceptrum neceſſitatis & fati 114
Amor Diuinus vt omnia creauerit in pondere nu. & menſura 101.102
Amor eſt propria paſſio voluntatis 73.
Amor ex Chao natus vt ſit, & qui 101.102.
Amor Heſiodo non fuit ante terram, & cur 73.
Amor iniuriam non infert, nec patitur 107.
Amor qui non ſit Cypridis filius 101.102.
Amor ſe ſtatuit cauſſam omnium mundanorum effectricem formalem ſimul atque finalem 72.
Amor tertius a nulla Venere natus nec cœleſti nec vulgari qui ſit 101
Amor triplex, quique ſit 101.
Amor vulgaris alios leniter ducit alios violenter trahit ad coniugium 106.
Amor vulgaris non eſt verus amor ſed eius imago vel potius ab eo ruina 67.
Amor vulgaris non omnia per violentiam agit 56.57.
Amor violenter quos trahat ad copulam 106.107.
Amor vt cælum & omnia creauerit 57.
Amore interueniente diſpoſitas eſſe res Deorum vt dicat Plato 79.
Amorem ante omnia natum ait Parmenides 40.
Amorem cur Sappho dixerit auem dulcem amaram 42.
Amorem eſſe cauſam effectricem rerum 13.
Amorem eſſe magnum & admirabilem & per omnia tam humana quam Diuina latiſſime ſe porrigere 100.
Amorem ineſſe in rebus omnibus etiam ſenſu carentibus 100.
Amorem veteribus, non poni natum ante Deos alios omnes 28.
Amorem vt dicat Simmias omnium conditorem 91.
Amores duo Plato ponit cæleſtem, & vulgarem 100.

R *Amores*

Amores multi ex vno pendentes 70.
Amori Diuino vt cedat pareatque Tellus 110. 111.
Amoris Diuini munia 68.
Amoris proprium eſt iungere naturas diſcrepantes 102. 103. 104.
Amoris proprium eſt leniter adducere non vi pertrahere contraria ad coniugium 106.107.
Amoris propia operatio quæ ſit. 74.
Amoris proprium nomen diuinius eſt nomine dilectionis, & charitatis, Dionyſio Areopagitæ 66.67.
Amoris diſtinctio in diuinum, Angelicum, intellectualem, animalem, & naturalem 69.70.
Amoris nomine Simmiam non agere de Tellumone 30.
Amoris Encomia a Platone dicta 115.
Amoris nomine Simmias Deum indicat & cur 62.
Amoris proprium eſt pulchritudinem appetere 103.
Amorem cur Plato dicat non eſſe pulchrum, ſed turpem 78.
Amori Martem non reſiſtere 111.112.
Amoris variæ produntur origines a Priſcis 35.
Amoris vi cuncta naſci animalia vt Plato dixerit 75.
Amoris vis & natura cognitu difficilima 71.
Amorum Monomachia 106.
Animæ ſcientiam eſſe ſumme præſtantem, difficilem, & vtilem 5.
Animam mundi cur vocent Platonici Neceſſitatem 91. 92.
Animalia cuncta gigni et naſci per Amoris ſapientiam 111.
Animalia primum ex aquis orta 75.
Apoda animalia duum generum 95.
Ariſtoteles vt egerit de ſummo Deo 1.
Aues ab Amore ante Deos alios ortum habuiſſe dixit Ariſtophanes 111.
Aues ante omnia natas & ante Amorē videtur ponere Simmias 42
Aues vt probent ſe natas ante res alias 42.43.
Aues peragrare regionem aeris 93.
Aurora Solis prænuncia momento in totum Hemiſphæriū peruadit 105

Bar-

BARBERINA metra ſuauiſſima 113.114.126.
BARBERINA muſa de Amorum Monomachia.106.109.110
BARBERINA Muſa mirifice explicat latentes ſenſus Simmiacos 76.77.
Bohu quid ſit Hebræis 94.
Boni ratio eſt eſſe communicabile 71.
Bonum eſt proprium obiectum voluntatis 71.
Bonum ſuapte natura eſt appetibile 73.

C

CAEcus non poteſt percipere cur idylliũ donetur Alarum nomine 71.72
Chaos ex quo natus Amor non poteſt habere rationem Veneris 102.
Chaos quid Antiquis indicet 43.44.
Chaos vt dicatur Terra 94.
Charon cur dictus Acmonides 30.
Cicero cur non ita valuit in metris Arati vertendis 87.88.
Citationes librorum vt fiant 49.50.
Cous vel Couus quid veteribus 44.
Cæleſtium Deorum nomine priſci ſignificant aues, itidem aerem, ignem & ætherem 111.
Cæli & maris nomine ſignificat Simmias etiam animalia in illis degentia.74.
Cęli nomine ſignificant veteres id omne quod intercedit inter conuexã ſuperficiem globi ex aqua & terra conſtituti, & vltima ſidera 74.
Cęlum æreum cur dictum 112.
Cælum cauſa efficiens omnium ſubcæleſtium 75.
Cælum cur dicatur firmamentum 112.
Cælum eſſe materię eiuſdem cum noſtratibus omines ante Ariſtotelem cenſuere, & poſt eum Romanus Aegidius 74.
Cælum ferreum quod dicatur in ſacra pagina.112.
Cælum qua materia conditum a Deo 74.

Cælum quos filios habuerit antiquis 30.
Cælum ſemper imperauit Telluri 57.
Columbæ ſpecies cur data Deo Spiritui 64.
Compoſitio figurati metri cur difficilima 5.
Creatoris attributum peculiari ratione aſſignatum Deo Patri 85.
Cupido natus ex Venere vulgari reſpicit ſolum corpora 101.

D

DAedali Alæ quæ fuerint 52.
Dei conſpectus formidabilis ſemper fuit 78.
Dei deſiderium cur appellatus Amor 103.
Dei generationem ſecundam potiſſime Simmias attigit in idyllio 84.
Dei tres admirabiles generationes vt Amelius ab Euangeliſta didicerit 80.81.82.83.
Deo vt competat nomen Amoris aligeri 65. & ſequentibus.
Deum amare omnia 65.
Deum appellari fatum ab Ariſtotele, & cur 80.
Deus Amor quomodo ad intra, & ad extra natus eſſe dicatur quando viſum eſt Neceſſitati 80.
Deus cum Neceſſitate non pugnat 92.
Deum cur Ariſtoteles appellet Neceſſitatem 80.
Deus cur mundum creauerit 85.
Deus cur ſe communicet entibus, eaque conſeruet ac mire gubernet 73.
Deus eſt in vniuerſo, & viciſſim cuncta in illo 100.
Deus dicitur antiquus dierum & ſenex 78.
Deus eſt immenſus 71.
Deus geſtit ſe communicare hominibus 71.
Deus in vniuerſo ſe habet vt Dux in exercitu 72.
Deus imperat non iubendo, Ariſtoteli 107.
Deus Naturæ libertas potius quã Dominus cur dicatur a Plotino 92.
Deus non cernitur viſu ſed intelligentia 75.
Deus nullius indigus eſt 72.
Deus Pater vt Filium fecerit creatorem vniuerſorum 85.
Deus optime gubernat entia cuncta, vt Princeps vnus populos ſubditos 72.

Deus

Digitized by Google

Deus quibus ſe communicet 71.
Deus voluntati ſuæ minime repugnat 92.93.
Deus vt in qualibet ſui generatione ſemper habuerit patrem ad arbitrium Neceſſitatis 83.84.
Deus vt optimus cur inuitet homines ad ſui ipſius meditationem 71.
Deus vt percipi valeat 71.
Deus vt ſeſe exhibeat materiæ mundanæ 72.73.
Differentiam Amoris terreni & diuini mirifice ponit BARBERINA *muſa* 109. 110.
Difficultas figurati metri ſumma in quo ſita 4.
Dionyſius Areopagita Deum vocat Amorem 2.
Diſciplinarum vtilitas quæ 3.
Diuerſa attributa in Deo identificantur 61.
Deſiderium eſſe principium rerum voluit Heſiodus 14.
Diuinarum laudum vtilitas magna 3.
Diuinarum perſonarum diſtinctio latuit Simmiam 85.
Diuinæ eſſentiæ ſimpliciſſima vnitas vt per Alulam expreſſa ſit apte 61.62.
Diuini Amoris pulchra definitio 67.68.
Diuinus Amor cur Alatus 64.
Diuinus Amor cur circulo comparatus a Dionyſio 69.
Diuinus Amor cur dicat ſe eſſe terræ Regem, non autem ſe terram condidiſſe 73.
Diuinus Amor cur ex Chao ſimul cum terra prodierit, & illico terræ dominium habuerit 73.
Diuinus Amor cur pernix & Alatus 104.
Diuinus Amor cur referat tempus ſuæ Natiuitatis in arbitrium Neceſſitatis 79.80.
Diuinus Amor cur, quando, & quomodo natus eſt 79.85.
Diuinus Amor quid habeat commune cum Amore vulgari 104.
Diuinus Amor quo differat a Neceſſitate ſeu Fato 106.107.
Diuinus intellectus vt ſit omnium cauſa effectrix 91.
Domus vna non capit duos dominos 106.
Donarium Nautili vetus 120.
Duæ Amoris Alæ vt ſint vna Ala 62.

E

E

EPicteti carmina Cleanthina. 86. 87.

F

FAta volentem ducunt, nolentem trahunt 106.
Fatalis generatio & corruptio quæ ſit 99.
Fati decretum in ortu Amoris quod 79.
Fato cur & quomodo veteres omnia ſubijciebant 80.
Fatorum decreta immutabilia prouidere quis poteſt, effugere vero nemo poteſt Heliodoro 95.
Fatum cur graue dicatur 93.
Felicitas humana in quo maxime ſita 71.
Ficinus vt egerit de Deo 1.
Figurata metra qui coluerint & laudauerint inſignes Viri 3.
Finis ad quem omnia ſunt eſſentialiter ſubordinata quid ſit 72.
Formam veteres ante Platonem non agnouere 20.
Fortunatianus notatur 34.

G

GAleritam fuiſſe omnium auium primam 42.
Generationem Dei filij ab æterno qui nouerint 84.

H

HErmotimus mentem poſuit rerum principium ante Anoxagoram 11. 13.
Heſiodus Amorem poſuit rerum principium 11. 12.
Hiſtoriæ veteris vtilitas quæ quantaque ſit 3.
Homines vnde ſortiantur multitudinem numericam in vnitate ſpeciei 72.
Humanus Amor cur alatus 64.

Ica-

ICarus velorum Nauium inuentor 117.
Idyllium Simmiæ philoſophicum ſimul & Theologicum eſſe.
Illuminatio ſit ne motus momentaneus Phyſici dubitant 105.
Imperantium proprium quid ſit 41.
Intellectio Technometrorum cur difficilis 5.
Intellectuales vires quando ſuper vacua 65.
Intellectus ſit ea quæ intelligit 71.
Iupiter nefaſtus qui fuerit 34.
Iupiter Saturnum patrem de Dominatu repulit 114.

L

LAudes Dei canere preſtantiſſimum eſt 3.
Lectura Technometrorum difficilis 4.5.
Leges iuſtas & certas vt rebus omnibus in origine mundi dederit Diuinus Amor 114. 115.

M

MAgnitudo materiam ſequitur 63.
Manucodiata auis in aere ſemper degentis hiſtoria mira 95. & ſequentibus.
Mare ex qua materia conditum a Deo 74.
Mare veteres appellauere Neptunum 111.
Maris penetrale vt pareat Amori diuino 102.
Maris receſsus vt amori cedant 111.
Mars Deorum fortiſſimus 111.
Materia cur comparata meretrici feminæ 50.
Materiæ conditio eſt magnitudo ſeu quantitas interminata 72.
Materiæ definitio. 90.
Materia eſt medium inter formam & priuationem 91.
Materia eſt ingenita, nec proprie fit ab efficiente cauſa, nec formali nec a finali 63.

Ma-

Materia eſt veluti locus omnium formarum naturalium 73.
Materia effi.itur a tribus cauſis alijs 73.
Materia vt ſit Deo proportionata 72.
Mater ia vt ſit entis vmbra 90.
Materia vt ſit medium inter ens & non ens 90.
Materia vt ſit prope & quodammodo ſubſtantia 90.
Materiam a priuatione non diſcernunt veteres 90.
Mentem Anaxagoras poſuit rerum principium 11.
Metra mirabilia quę ſint apud antiquos 5.
Moueri omnia ab inexiſtente in nobis numine 100.
Mulieribus fidem adhibendum de Fati ineuitabilitate, ait Plato 91.
Mundus a quo habeat vnitatem ſui numericam & ſpecificam 72.

N

Naturales vt fieri vellent ex Chao cuncta 74.75.
Nautili piſcis mira ſolertia & nauigandi peritia 117.ſeq.
Neceſſitas cur grauis dicta 88.
Neceſſitas Diuina *non eſt confundenda cum humana 92.*
Neceſsitas fati vt ſit cum libertate coniuncta 91.92.93.
Neceſsitas humana longe diurſa eſt a diuina 92.93.
Neceſsitas vt coincidat cum libertate ac diuina voluntate 83.84.
Neceſsitas vt omnia cogat ſibi parere 91.
Neceſsitatis imperiũ in ratione fati conſiſtens vt Plato notauerit 91.
Neceſsitatem in diuinis eſſe pœnitus voluntariam 91.
Neceſsitatem Platonici cur vocent animam mundi 91.
Neceſsitati fati vt omnia ſubiecta dicat Hippocrates 96.
Neceſsitati quomodo cuncta pareant 91.
Neceſsitatis nomine veteres non intellexiſſe priuationem 27.
Neceſsitatis nomine veteres omnes intellexiße materiam 27. 28.
Neceſsitatis nomine veteres vt appellarent tum materiam tum fatum maxime ac ipſum Deum *79. 80.*
Neceſsitati vt obediant omnia 93.
Noctem cur antiqui dicant eſſe ex qua cuncta generantur 89. 90.
Noctem cur Orpheus Venerem appellauit 88. 89. 90.

Noctis

Noctis nomine cur materiam ſignificent antiqui 90.91.
Noctis nomine cur antiqui terram ſignificarent 75.
Nox eſt medium inter lumen & tenebras 91.
Nox eſt vmbra Telluris 75.
Numerus ſingularis vt aptetur rebus multis 50. & ſequentib.

O

Oppiani de Nautilo deſcriptio 118.120.121.
Originem primam rerum mundanarum vt explicet Ariſtophanes 15.16.
Orphei ſententia Simmianæ perſimilis 116.
Orphei de Amore encomia 116.

P.

Parmenides Amorem appellat generationem 40.
Pater Amorum omnium 70.
Paulus quo ſenſu dicat viuo iam non ego viuit autē in me Chriſtus 68
Phalica metra cur ſic appellata 33.
Phalicus falſo gloriatur ſe inueniſſe metri genus a ſe denominatum 33.34.
Piſces eſſe reptilia animalia 93.
Plato cur dicat Amorem non eſſe pulchrum ſed turpem 78.
Plato natus Olympiade octogeſimaoctaua 27.
Plato vocat Amorem furioſum & agreſtem Dominum 106.
Plato vt de Deo tractauerit .
Plato vt dixerit Deos acerba paſſos eſſe ob Neceſſitatem 92.
Pliniana deſcriptio Nautili 118.
Poematia priſca ſunt extollenda & cur 2.
Poematiorum veterum materia triplex 2.
Priuatio medium eſt inter ens & nihil 24.
Priuationem nemo nouit ante Platonem 21.22.
Priuationem Plato non diſtinxit a materia 25.26.
Priuationem vt inuenerit Ariſtoteles 24.25.

S. Pul-

Pulchrum non appetitur niſi a turpi 18.

Q

QVibus cum brutis nefaria Venus fuit 107.
Quiſque conſideret in primis qua ratione hoc ipſo tempore quo vita fungitur, quam optime viuat 91.
Quiſque ſponte Amori paret in ſingulis 107.

R

REgnantium proprium quid ſit 41.
Regnum Neceſsitatis apud Platonicos nullam habet violentiam 91.92.
Remigium Alarum cur dictum 53 54.
Reptilia ſunt animalia apoda 95.
Reptilium nomine quę ſignificet Simmias 95.
Rituum antiquorum notitia perutilis 5.

S

SCholiaſtis error ponens Traſymachum pro Eryſimacho 57.58.
Scriptorum monumenta vnde dignitatem habeant 2.
Securi veteres vtebantur in ſacrificiis 6.
Seneca Cleanthis carmina tranſtulit 86.87.
Senſu quę percipi non poterant Priſci pro non entibus habebant 121.
Senſus quando ſuperflui ſint intellectui & quando neceſſarij 66.
Senſus vt bene porrigant ſenſibilia menti 66.
Simmias agit de Amore Diuino ſub ratione creatoris 85.
Simmias a Moſe quid ſuſceperit 94.95.
Simmias antiquior eſt Philico 33.
Simmias legere potuit ſacra Biblia 102.
Simmias nomine Amoris Deum ſignificat vt optimum 2.
Simmias ortus eſt prima Olympiade 26.
Simmias verſiculos duxit ex ſacra pagina 76.

Sim-

Simmias vt agat de Deo 1.
Solis Auroręiactu celerrimo radios vibrat verſus Occidentem ſupra mare tempore imperceptibili 106.
Subſtantia ſola eſt vere ens 90.

T

TEllumo eſt Deus terrę veteribus 30.
Tellumo non eſt Deorum cęleſtium Dominus antiquis 30.
Tellumo Proſerpinę raptor 30.
Technometra cur dicta 3.
Theologi cur Deum vocent Amorem & amabilem 69.
Theologi veteres vt cuncta generarent ex nocte 74. 75.
Terra ænea quæ dicta 112.
Terra cur dicta vaſti thoracis 72. 73.
Terra cur ſolida & firma 94.
Terra cur ſimul cum Amore fluxiſſe primum ex Chao dicta ſit 73.
Terrę nomine materiam cur indicarent priſci 50.
Terrę nomine ſignificari omnia viuentia terrena 111.
Terra eſt materię ſymbolum 72.
Terra dicta diua bruta 39.
Terra vt dicatur Chaos 94.
Terram Priſci dixere Veſtam 111.
Terram & Amorem primum ex Chao veteres eduxere 72.
Textus verba non eſſe mutanda 57.
Tituli apti munera quę ſint 49.
Titulus cur non debeat æquiuocus poni libro 49.
Titulus idyllij vetus conſeruatus 49. 50.
Thohu quid ſit Hebręis 94.
Thraſymachus Orator fuit infenſiſſimus accuſator Socratis 58.
Tzetzes cur Amorem alatum fingi dicat 104. 105.

Vela

V

Ela nauium Alas dici 54. 55.
Velorum inuentor Icarus 107.
Venerem cur vitę largitricem & frugiferam appellauit Empedocles Sophocles & Lucretius 76.
Veneres duas Plato ponit cęleſtem & vulgarem 100.
Veneris barbatę ſimulachrum finxere Veteres 39.
Venus cur amet genitalia 103.
Venus cur Cytherea dicta. 103.
Venus cur dicta Cypris 103.
Venus cur meretrix meretricum Dea 90.
Venus duplex 44.
Venus e ſpuma maris orta 102.
Venus procreatrix ſenſualis Amoris quę 100.
Verbum caro factum vt ſe Deum oſtenderit 83.
Verbum diuinum aſſumpta carne vt nihil de ſua diuinitate remiſerit etiam Amelio 82. 83.
Veteres in ſola materia totam rationē principij poſuere & cur 20. 21
Violentia non tangit Amorem 107.
Viri ſummi qui & cur coluerint artificioſa idyllia 4.
Viſus intellectum deſignat 71.
Vitę cura Deo relinquenda 91.
Vita hęc non eſt amanda, Platoni 91.
Vitam quandam flatibus tribuit Ariſtoteles 99.
Viuere hic quantumcumque tempus non eſt optandum viro qui ſit vere vir Platoni 9.
Vniuerſi natura & forma eſt ipſum Bonum 72.
Volucres vt reptilia ſint animalia 93.
Voluntatis propria paſſio eſt Amor 73.

Z

Zelotes cur Deus appelletur 68. 69.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. V. EMANUELE ROMA

Digitized by Google

Digitized by Google